

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT NAUKI, OŚWIATY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

KNO-4101-04-00/2010

Nr ewid. 122/2011/P10072/KNO

Informacja o wynikach kontroli przygotowania Polski do organizacji finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012

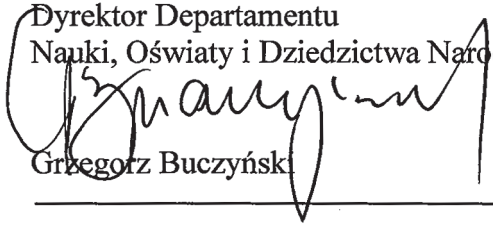
Warszawa maj 2011 r.

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli przygotowania Polski do organizacji finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012

Dyrektor Departamentu
Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

Grzegorz Buczyński

Akceptuję:

Józef Górny

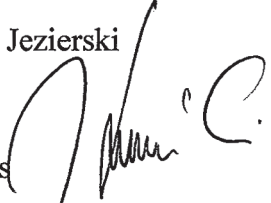

Wiceprezes

Najwyższej Izby Kontroli

Zatwierdzam:

Jacek Jezierski

Prezes

Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, dnia 27 maja 2011 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel./fax: (22) 444-50-00
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	1
1.1. EURO 2012 w Polsce i na Ukrainie	1
1.2. Cel i zakres kontroli.....	1
1.3. Uzasadnienie podjęcia kontroli.....	3
1.4. Zasady oceny skontrolowanej działalności	5
2. Podsumowanie wyników kontroli	7
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności.....	7
2.2. Uwagi końcowe i wnioski.....	10
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	12
3.1. Nadzór i koordynacja przygotowań do organizacji EURO 2012 ze strony skontrolowanych ministerstw, miast-gospodarzy EURO 2012 oraz spółek celowych	12
3.1.1. Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz spółki celowe Skarbu Państwa	12
3.1.2. Ministerstwo Infrastruktury	20
3.1.3. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.....	21
3.1.4. Miasta-gospodarze EURO 2012 oraz samorządowe spółki celowe	22
3.2. Zaawansowanie przygotowań w poszczególnych obszarach	30
3.2.1. Stadiony	33
3.2.2. Lotniska.....	40
3.2.3. Transport lądowy	46
3.2.4. Hotele i zakwaterowanie.....	63
3.2.5. Bezpieczeństwo.....	65
3.2.6. Opieka medyczna	67
3.2.7. Promocja	69
3.2.8. Telekomunikacja i informatyka	70
3.2.9. Własność intelektualna	71
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli.....	72
Załączniki:	
1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych	
2. Wykaz skontrolowanych jednostek, osób kierujących tymi jednostkami oraz jednostek NIK, które przeprowadziły kontrole, a także wykaz ocen skontrolowanej działalności zawartych w wystąpieniach pokontrolnych NIK	
3. Wykaz zadań inwestycyjnych (kluczowych lub ważnych dla EURO 2012) przewidzianych do oddania do użytku w okresie od 1 stycznia do 8 czerwca 2012 r. oraz po tym terminie, według <i>Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć Euro 2012 oraz z wykonanych działań dotyczących realizacji przygotowań Polski do finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (marzec 2010 r. – luty 2011 r.)</i> , przedłożonego Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Prezesa Rady Ministrów w marcu 2011 r.	
4. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli	
5. Wykaz skontrolowanych zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury związanej z przygotowaniem do organizacji EURO 2012 [http://www.nik.gov.pl/euro2012-zalacznik.pdf]	

1. Wprowadzenie

1.1. EURO 2012 w Polsce i na Ukrainie

Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej to trzecie największe sportowe wydarzenie na świecie, po igrzyskach olimpijskich oraz mistrzostwach świata w piłce nożnej. Oprócz uczestniczących zespołów piłkarskich i osób im towarzyszących, spodziewać się należy licznej widowni na stadionach i w strefach kibiców oraz przed telewizorami.

W dniu 18 kwietnia 2007 r. Komitet Wykonawczy Unii Europejskich Związków Piłkarskich (UEFA) podjął decyzję o przyznaniu Polsce i Ukrainie prawa organizacji EURO 2012, przyjmując ofertę złożoną wspólnie przez Polski Związek Piłki Nożnej (PZPN) oraz Federację Piłkarską Ukrainy (FPU), zwane dalej *Krajowymi Federacjami Piłkarskimi*.

W dniu 2 maja 2007 r. podpisana została umowa w sprawie organizacji turnieju finałowego Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA 2010/12, pomiędzy UEFA a organizatorami EURO 2012, tj. *Krajowymi Federacjami Piłkarskimi*, która będzie obowiązywać do 30 czerwca 2013 r. (*umowa organizacyjna w sprawie EURO 2012*). W umowie określono wymagania względem organizatorów, dotyczące zorganizowania EURO 2012 zgodnie z wymogami zawartymi w regulaminie UEFA oraz oświadczeniami, zobowiązaniami i gwarancjami organów państwowych oraz samorządowych, popierających ofertę PZPN, stanowiącymi załącznik do umowy (pkt 2 umowy, pn. *Wymogi UEFA*).

Lista gwarancji polskich organów państwowych oraz samorządowych sformułowana została w okresie od maja 2005 r. do lutego 2007 r. i obejmuje 24 grupy zobowiązań m.in. w zakresie: wsparcia ze strony administracji publicznej, finansowania budowy lub modernizacji stadionów, zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony oraz opieki medycznej, przygotowania centrów pobytowych dla drużyn piłkarskich, zorganizowania odpowiedniego transportu, rozbudowy infrastruktury lotniczej, drogowej, kolejowej i hotelowej oraz komunikacji w miastach-gospodarzach EURO 2012 (także pomiędzy tymi miastami), zapewnienia dystrybucji biletów zgodnie z wymogami UEFA oraz zapewnienia praw własności intelektualnej.

1.2. Cel i zakres kontroli

Kontrola pn. *Przygotowanie Polski do organizacji finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012* (nr P/10/072) została podjęta na wniosek Prezesa Rady Ministrów. Kontrolą, przeprowadzoną w okresie od 2 listopada 2010 r. do 14 stycznia 2011 r.,

objęto lata 2008 - 2010. Poprzednio kontrole w ww. zakresie przeprowadzone zostały w IV kwartale 2008 r. i IV kwartale 2009 r.¹

Celem kontroli była ocena działań organów administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego i spółek celowych oraz innych jednostek organizacyjnych zaangażowanych w przygotowanie do organizacji EURO 2012 w poszczególnych obszarach, objętych zobowiązaniami i gwarancjami organów rządowych oraz samorządowych, a także stosownymi umowami zawartymi z UEFA, a w szczególności ocena:

- 1) nadzoru i koordynacji przygotowań do organizacji EURO 2012 przez Ministra Sportu i Turystyki, Ministra Infrastruktury oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, a także koordynacji i kontroli prowadzonej przez spółkę PL.2012,
- 2) realizacji przez: miasta-gospodarzy EURO 2012 i samorządowe spółki celowe, spółkę Narodowe Centrum Sportu, Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, porty lotnicze, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., Polskie Koleje Państwowe S.A. zadań wynikających z gwarancji i zobowiązań wobec UEFA oraz przyjętych planów, programów i harmonogramów,
- 3) realizacji wniosków pokontrolnych, sformułowanych przez NIK po poprzednio przeprowadzonych kontrolach.

Kontrolę w IV kwartale 2010 r. przeprowadzono w 19 jednostkach, w tym:

- 1) w Ministerstwach: Sportu i Turystyki, Infrastruktury, Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w: Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), PKP Polskich Liniach Kolejowych S.A., PKP S.A., Przedsiębiorstwie Państwowym *Porty Lotnicze*, PL.2012 Spółce z o.o. (Spółka PL.2012), Narodowym Centrum Sportu Spółce z o.o. (NCS) - na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli², według kryteriów: legalności, gospodarności, celowości i rzetelności,
- 2) w czterech urzędach miast-gospodarzy EURO 2012 i trzech samorządowych spółkach celowych utworzonych przez te miasta - na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o NIK, według kryteriów: legalności, gospodarności i rzetelności,
- 3) w trzech spółkach portów lotniczych: Poznań Ławica Sp. z o.o., Gdańsk Sp. z o.o. i Wrocław S.A. - na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy o NIK, według kryteriów legalności i gospodarności.

¹ Kontrola pn. *Przygotowanie Polski do organizacji finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012*, przeprowadzona w IV kwartale 2008 r. (nr ewid. 6/2009/P/08/175KNO) oraz kontrola pn. *Przygotowanie Polski do organizacji finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012*, przeprowadzona w IV kwartale 2009 r. (nr ewid. 14/2010/P/09/073/KNO).

² Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm., zwana dalej *ustawą o NIK*.

Wykaz skontrolowanych jednostek oraz jednostek NIK, które przeprowadziły kontrole, a także ocen skontrolowanej działalności zawartych w wystąpieniach pokontrolnych przedstawiono w załączniku nr 2 do *Informacji*.

Wyniki kontroli NIK zaprezentowane zostały w *Informacji* w nawiązaniu do danych, zawartych w przedłożonym do Sejmu RP przez Prezesa Rady Ministrów w marcu 2011 r. *Sprawozdaniu z realizacji przedsięwzięć Euro 2012 oraz z wykonanych działań dotyczących realizacji przygotowań Polski do finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (marzec 2010 r. – luty 2011 r.)*, zwanym dalej *Sprawozdaniem z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.* W ww. *Sprawozdaniu* dokonano podziału zadań inwestycyjnych na zadania kluczowe lub ważne dla EURO 2012 oraz zadania pozostałe.

Liczbę skontrolowanych przez NIK zadań inwestycyjnych w odniesieniu do liczby przedsięwzięć kluczowych, ważnych lub pozostałych określonych w *Sprawozdaniu z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.* przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1

Podział zadań inwestycyjnych na EURO 2012 według <i>Sprawozdania z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.</i>	Liczba zadań ujęta w Sprawozdaniu	Liczba zadań skontrolowanych przez NIK	%
Kluczowe	46	38	83
Ważne	37	29	78
Pozostałe	136	11	8
Ogółem	219	78	36

1.3. Uzasadnienie podjęcia kontroli

Przygotowania do organizacji EURO 2012 są jednym z najważniejszych przedsięwzięć realizowanych przez administrację rządową i samorządową w ostatnich latach oraz planowanych do realizacji na lata 2011-2012, przy zaangażowaniu znacznych środków finansowych z budżetu państwa, funduszy europejskich oraz środków samorządowych. Przygotowania te są przedmiotem szczególnego, rosnącego zainteresowania społeczeństwa, polityków oraz mediów.

Najwyższa Izba Kontroli monitoruje od początku przebieg przygotowań do organizacji EURO 2012, poprzez coroczne prowadzenie kontroli, dokonywanie ocen i formułowanie wniosków pokontrolnych. Kontrola przeprowadzona w IV kwartale 2010 r. była trzecią z cyklu kontroli przygotowania Polski do organizacji EURO 2012, planowanych do realizacji w latach 2008-2012 i monitorujących stan przygotowań na kolejnych etapach zaawansowania.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w 2008 r. NIK pozytywnie oceniła realizację zadań związanych z przygotowaniem do organizacji EURO 2012, pomimo stwierdzenia istotnych nieprawidłowości, mogących zakłócić tok przygotowań, dotyczących zwłaszcza: braku całościowego programu przygotowań i przepisów prawnych dotyczących nadzoru nad przygotowaniem oraz opóźnień w realizacji niektórych prac przygotowawczych. Po kontroli sformułowano ogółem 57 wniosków pokontrolnych.

Do Ministra Sportu i Turystyki wnioskowano m.in. o: przygotowanie zaktualizowanego wykazu przedsięwzięć EURO 2012 oraz uzupełnienie programu wieloletniego przygotowania Polski do EURO 2012 i przedstawienie Radzie Ministrów do zatwierdzenia, a także nadzorowanie jego realizacji, dokonanie analizy aktów prawnych, związanych z przygotowaniem do organizacji EURO 2012, pod kątem potrzeby zmian lub uzupełnień w związku z EURO 2012 oraz egzekwowanie od spółek celowych Skarbu Państwa realizacji powierzonych zadań.

Do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji skierowano wniosek o przyjęcie programu działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w trakcie trwania EURO 2012 oraz zapewnienie nadzoru nad realizacją zadań wynikających z programu.

Do Ministra Infrastruktury skierowano wniosek o zweryfikowanie programów rozbudowy infrastruktury drogowej i kolejowej z punktu widzenia wymogów związanych z organizacją EURO 2012 oraz zapewnienie skutecznego nadzoru nad podległymi jednostkami w zakresie realizacji tych programów.

Do Prezydentów miast-gospodarzy EURO 2012 skierowano wniosek o podjęcie skutecznych działań mających na celu terminową budowę lub modernizację stadionów i wykonanie inwestycji komunikacyjnych oraz uzgodnienie planów wykorzystania nowych stadionów po zakończeniu EURO 2012.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w 2009 r. NIK pozytywnie oceniła działania skontrolowanych jednostek odpowiedzialnych za przygotowanie do organizacji EURO 2012, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, do których zaliczono: opóźnienia w realizacji niektórych prac przygotowawczych, w tym stadionów oraz infrastruktury drogowej i kolejowej, nieprzygotowanie przez Ministra Sportu i Turystyki uzupełnienia do przyjętego przez Radę Ministrów w 2008 r. programu wieloletniego pn. *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012* i nieegzekwowanie od Spółki PL.2012 realizacji części powierzonych zadań, niedokonanie przez Ministerstwo Sportu i Turystyki analizy aktów prawnych, pod kątem ich zmian lub uzupełnień w związku z Mistrzostwami, nieokreślenie planów wykorzystania stadionów przygotowywanych na Mistrzostwa przez Ministra Sportu i Turystyki (Stadion Narodowy w Warszawie) oraz miasta-gospodarzy EURO 2012 (Gdańsk, Poznań i Wrocław).

W wyniku kontroli stwierdzono obszary podwyższonego ryzyka, które zdaniem NIK - mogły istotnie zakłócić przygotowania do organizacji EURO 2012, polegające na: niewykonaniu lub nierzetelnym wykonaniu znacznej części zadań powierzonych Spółce PL.2012, opóźnieniach w budowie stadionu we Wrocławiu i w realizacji 52 ze 127 skontrolowanych zadań inwestycyjnych w stosunku do przyjętych w 2009 r. harmonogramów, które skutkowały przesunięciem terminów oddania do użytku 36 zadań na okres po rozpoczęciu EURO 2012, tj. po czerwcu 2012 r. Stwierdzono także duże zagrożenie w odniesieniu do 40 zadań inwestycyjnych, których termin oddania do użytku przyjęty został na okres styczeń - maj 2012 r.

Do kierowników jednostek organizacyjnych, zaangażowanych w przygotowania do organizacji EURO 2012, skierowano wniosek o monitorowanie jakości i terminowości realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych i organizacyjnych, a także podejmowanie niezwłocznych działań, mających na celu zminimalizowanie możliwości wystąpienia opóźnień. Stwierdzono, że celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości niezbędne jest w szczególności:

- 1) wykonanie przez Ministra Sportu i Turystyki wniosków pokontrolnych NIK, sformułowanych zarówno po kontroli przeprowadzonej w 2008 r., jak i w 2009 r.,
- 2) wzmocnienie przez właściwe organy administracji rządowej i samorządowej oraz spółki celowe nadzoru nad terminowością i jakością wykonania zadań inwestycyjnych, w tym stadionów oraz wykonaniem zadań w pozostałych obszarach przygotowań - zgodnie z gwarancjami Polski przekazanymi do UEFA,
- 3) zapewnienie, przez miasta-gospodarzy EURO 2012 odpowiedniej infrastruktury komunikacyjnej w miastach,
- 4) dotrzymanie przez Dyrektora Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad terminów oddania do użytkowania przed rozpoczęciem EURO 2012 zaplanowanych do wykonania odcinków autostrad i dróg ekspresowych, a przez Prezesa Zarządu PKP S.A. i Prezesa Zarządu PKP PLK S.A. – linii i dworców kolejowych.

1.4. Zasady oceny skontrolowanej działalności

Do najważniejszych wyznaczników ogólnej oceny skontrolowanej działalności zaliczono:

- 1) tworzenie warunków umożliwiających organizację EURO 2012 (prawnych, organizacyjnych i finansowych),
- 2) opracowanie odpowiednich przepisów prawnych i właściwych programów oraz zapewnienie środków finansowych na zadania związane z przygotowaniem do organizacji EURO 2012,
- 3) wyłonienie wykonawców oraz zawarcie prawidłowych umów z wykonawcami na realizację zadań związanych z przygotowaniem do organizacji EURO 2012,

- 4) zapewnienie właściwego monitorowania i nadzoru nad realizacją zadań związanych z przygotowaniem do organizacji EURO 2012.

Do najważniejszych mierników, umożliwiających dokonanie oceny ogólnej kontrolowanej działalności, zaliczono:

- 1) zgodność z prawem, celowość, gospodarność i rzetelność przygotowania i wykonania zadań,
- 2) stopień zaawansowania zadań w stosunku do harmonogramu realizacji i do zobowiązań oraz gwarancji złożonych wobec UEFA,
- 3) prawidłowość wydatkowania środków publicznych, w tym wielkość środków wydatkowanych nielegalnie, niecelowo, nierzetelnie lub niegospodarnie,
- 4) realizację wniosków sformułowanych przez NIK po kontroli przeprowadzonej w 2008 r. i 2009 r.

W wystąpieniach pokontrolnych, przy dokonywaniu ogólnej oceny skontrolowanej działalności, zastosowano następujące oceny:

- 1) ocena pozytywna stosowana była wtedy, gdy nie zostały stwierdzone nieprawidłowości, a ewentualne uchybienia miały charakter formalny niepowodujący negatywnych następstw merytorycznych dla kontrolowanej działalności, nienaruszający prawa i nieniosący żadnych skutków finansowych,
- 2) ocena pozytywna, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, stosowana była wtedy, gdy wystąpiły nieprawidłowości niemające zasadniczego znaczenia dla terminowości i jakości realizacji zobowiązań i gwarancji, zawartych w ofercie Polski przekazanej do UEFA w związku z organizacją EURO 2012, a przy nieprawidłowościach finansowych nie przekroczony został próg istotności (powyżej 5% nieprawidłowo wydatkowanych środków),
- 3) ocena negatywna stosowana była wtedy, gdy wystąpiły nieprawidłowości o zasadniczym znaczeniu dla kontrolowanej działalności.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza znaczący postęp – w skontrolowanym okresie – w realizacji zadań związanych z przygotowaniem do finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012³, wskazując jednocześnie na występujące zagrożenia dla właściwego przygotowania do Mistrzostw.

Minister Sportu i Turystyki egzekwował od Spółki PL.2012 realizację większości powierzonych zadań zgodnie z wnioskiem pokontrolnym NIK, sformułowanym po kontroli w IV kwartale 2009 r., Ministerstwo Infrastruktury właściwie wypełniało zadania w zakresie projektów związanych z EURO 2012, a Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, zgodnie z uwagami UEFA, opracowało *Zintegrowaną Koncepcję Bezpieczeństwa UEFA EURO 2012* oraz rozpoczęło wdrażanie *Programu Bezpieczeństwa EURO 2012*. Spółki celowe Skarbu Państwa: PL.2012 Spółka z o.o. oraz Narodowe Centrum Sportu Spółka z o.o. prawidłowo realizowały większość obowiązków wynikających z umów o powierzeniu zadań.

Miasta-gospodarze EURO 2012: Gdańsk, Poznań, Warszawa i Wrocław oraz samorządowe spółki celowe prawidłowo realizowały w skontrolowanym okresie zobowiązania wobec UEFA wynikające z umowy dla miasta-gospodarza EURO 2012 oraz umowy stadionowej. W wyniku działań ww. organów i jednostek oddano do użytku rozbudowany Stadion Miejski w Poznaniu, zaawansowano budowę stadionów w: Warszawie, Gdańsku i Wrocławiu oraz rozpoczęto prace w zakresie zagospodarowania terenu wokół stadionów.

Zarządzający Portami Lotniczymi w Gdańsku, Warszawie i Wrocławiu podjęli efektywne działania na rzecz zapewnienia finansowania realizowanych zadań inwestycyjnych i działania organizacyjne związane z obsługą ruchu lotniczego podczas EURO 2012.

Najważniejsze nieprawidłowości, stwierdzone w działaniach skontrolowanych jednostek odpowiedzialnych za przygotowania do organizacji EURO 2012, stwarzające zagrożenia dla właściwego przygotowania Mistrzostw, polegają na:

1. Nieprzedstawieniu przez Ministra Sportu i Turystyki Radzie Ministrów uzupełnienia do przyjętego przez Radę Ministrów w 2008 r. programu

³ W wystąpieniach pokontrolnych do dziewiętnastu skontrolowanych jednostek, pięć jednostek oceniono pozytywnie (26%), jedną – negatywnie (5%), a pozostałe trzynaście – pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości lub uchybień (68%). Szczegółowe dane są zawarto w załączniku nr 2 do *Informacji*.

wieloletniego pn. *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012*, zgodnie z zakresem zawartym w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012⁴. [str. 12-13]

2. Nieprzekazywaniu przez Spółkę PL.2012 Ministerstwu Sportu i Turystyki w raportach okresowych pełnych i aktualnych danych dotyczących części przedsięwzięć związanych z organizacją EURO 2012 oraz nieprzedstawianiu danych sprawozdawczych aktualnych na koniec okresu raportowania. [str. 15-16]
3. Braku skutecznego nadzoru Ministra Infrastruktury, Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, Zarządów Spółek PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i PKP S.A. nad terminową realizacją zadań inwestycyjnych związanych z przygotowaniem do organizacji EURO 2012. [str. 20-21, 54-55, 58-62]
4. Zmniejszeniu zakresu rzeczowego dziewięciu skontrolowanych zadań inwestycyjnych kluczowych lub ważnych dla EURO 2012 (13%) oraz niezabezpieczeniu pełnego finansowania dla 14 inwestycji (21%). [str. 30]
5. Niezrealizowaniu części zadań inwestycyjnych wskazanych w *Sprawozdaniu z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.* jako kluczowe lub ważne dla EURO 2012, co może skutkować trudnościami w przemieszczaniu się kibiców w trakcie trwania Mistrzostw, przez:
 - 1) miasta-gospodarzy EURO 2012, w zakresie zadań inwestycyjnych w komunikacji miejskiej, [str. 23-24, 48-51]
 - 2) Port Lotniczy Poznań - Ławica Spółka z o.o., w zakresie rozbudowy i modernizacji infrastruktury lotniskowej i portowej, [str. 44-46]
 - 3) Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, w zakresie oddania do użytku przed EURO 2012 określonych odcinków autostrad i dróg ekspresowych, [str. 54-55]
 - 4) PKP PLK S.A., w zakresie realizacji sześciu zadań, niezapewnienia finansowania modernizacji stacji Warszawa Wschodnia i części zachodniej stacji Poznań Główny na linii E20 oraz zmniejszenia zakresu rzeczowego trzech zadań, [str. 56-59]

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 26, poz. 133, ze zm. zwana dalej *Ustawą o przygotowaniu Euro 2012*.

- 5) **PKP S.A., w zakresie harmonogramów realizacji zadań budowy dworców kolejowych Poznań Główny i Warszawa Zachodnia oraz przebudowy dworców Warszawa Wschodnia i Warszawa Stadion.** [str. 60-63]
6. **Nieprawidłowym wykonywaniu części zadań określonych w umowach o powierzeniu zadań przez samorządowe spółki celowe miast-gospodarzy EURO 2012, tj.:**
- 1) **przekroczeniu określonego w umowie terminu zakończenia budowy stadionu w Gdańsku oraz niewłaściwym określeniu warunków udziału w przetargu na dzierżawę stadionu (Biuro Inwestycji EURO Gdańsk 2012 Spółka z o.o.),** [str. 25-26]
 - 2) **nieprawidłowym dokonaniu rozliczeń kończących współpracę z byłym wykonawcą stadionu oraz nieuzasadnionym ponoszeniu kosztów związanych z wyposażeniem placu budowy (Wrocław 2012 Spółka z o.o.),** [str. 25, 27-28]
 - 3) **zaciąganiu zobowiązań przekraczających kwoty określone w umowie oraz nieprawidłowym wykonywaniu obowiązków inwestora zastępczego w zakresie nadzoru nad prowadzeniem dokumentacji budowy, rozliczenia za wykonane prace oraz przygotowania obiektu do użytku (Euro Poznań 2012 Spółka z o.o.).** [str. 25, 28-29]
7. **Wydłużeniu - w odniesieniu do przyjętych w 2009 r. terminów - realizacji 46 z 67 (69%) skontrolowanych zadań inwestycyjnych kluczowych lub ważnych dla EURO 2012, dotyczących: budowy stadionów, rozbudowy lotnisk oraz budowy lub rozbudowy infrastruktury transportowej kolejowej i drogowej.** [str. 30-31]
- Wydłużenie terminów realizacji 34 zadań (51%) skutkowało przesunięciem terminu oddania do użytku 33 inwestycji (49%), w tym w przypadku 13 zadań (19%) - ustaleniem terminu zakończenia realizacji po Mistrzostwach (przedsięwzięcia transportowe w miastach-gospodarzach EURO 2012, autostrady i drogi ekspresowe).**
8. **Niezapewnieniu w budżecie na 2011 r. środków finansowych m.in. na realizację *Programu Bezpieczeństwa EURO 2012* oraz promocję Polski w związku z organizacją Mistrzostw.** [str. 65-66, 69-70]

Kontrola realizacji wniosków pokontrolnych NIK, sformułowanych po kontroli przeprowadzonej w 2009 r., wykazała, że dziesięć jednostek zrealizowało wszystkie wnioski, a sześć - w części. Do najważniejszych niezrealizowanych wniosków NIK zalicza nieprzygotowanie przez Ministra Sportu i Turystyki

uzupełnienia do programu wieloletniego pn. *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012.*

2.2. Uwagi końcowe i wnioski

Kontrola wykazała, że podstawowe inwestycje związane z organizacją EURO 2012, tj. budowa stadionów koniecznych do przeprowadzenia rozgrywek piłkarskich oraz rozbudowa portów lotniczych niezbędna do zapewnienia przyjazdu przewidywanej połowy wszystkich kibiców, którzy przyjadą do Polski, zostaną zrealizowane przed EURO 2012. Wyjątkiem jest Port Lotniczy w Poznaniu, w którym występuje bardzo wysokie ryzyko niezakończenia planowanej rozbudowy przed czerwcem 2012.

Nie zostały zrealizowane plany dotyczące modernizacji infrastruktury transportowej zarówno w zakresie przedstawionym UEFA w ofercie w 2006 r. i 2007 r., jak też zakładane w kolejnych latach przygotowań. Corocznie zmieniany i ograniczany był, w związku z niezapewnieniem finansowania i opóźnieniami w realizacji, zakres zadań.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje na konieczność analizy oraz modyfikacji przyjętych priorytetów w zakresie rozbudowy i modernizacji transportu lądowego, uwzględniających istotne znaczenie połączeń między Warszawą i Wrocławiem oraz Gdańskiem i Poznaniem w związku z decyzją Komitetu Wykonawczego UEFA z października 2010 r. Z uwagi na brak możliwości realizacji przed EURO 2012 budowy dróg ekspresowych S-8 i S-5 między ww. miastami należy rozważyć zapewnienie realizacji przygotowanego przez PKP PLK S.A. programu rewitalizacji połączeń kolejowych, w efekcie którego skróci się czas przejazdu koleją między ww. miastami.

Celem wyeliminowania zagrożeń niezbędne jest w szczególności:

- 1) zapewnienie wykonania przez jednostki organizacyjne odpowiedzialne za przygotowanie do organizacji EURO 2012 zakresu zadań przyjętych w *Sprawozdaniu z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.,*
- 2) zapewnienie przez Ministra Infrastruktury finansowania realizacji przez PKP PLK S.A. programu rewitalizacji połączeń kolejowych między miastami-gospodarzami EURO 2012,
- 3) zapewnienie przez Ministra Finansów środków finansowych na realizację *Programu Bezpieczeństwa EURO 2012* oraz programu promocji Polski w związku z organizacją EURO 2012,

- 4) **zapewnienie przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji realizacji gwarancji w zakresie własności intelektualnej oraz innych gwarancji złożonych UEFA, wymagających zmian w polskim prawie,**
- 5) **kontynuowanie przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad działań w celu oddania do użytku autostrad i dróg ekspresowych, w szczególności określonych jako kluczowe lub ważne dla EURO 2012, a także zapewnienie przejezdności do czerwca 2012 r. odcinków autostrad, które nie zostaną oddane do użytku przed EURO 2012,**
- 6) **wzmocnienie nadzoru nad spółkami celowymi przez miasta-gospodarzy EURO 2012, w tym prowadzenie kontroli wykonania powierzonych zadań,**
- 7) **zapewnienie przez miasta-gospodarzy EURO 2012 warunków do swobodnego przemieszczania się kibiców w trakcie trwania Mistrzostw.**

W wyniku kontroli NIK sformułowała w wystąpieniach pokontrolnych ogółem 40 wniosków pokontrolnych, w tym do: Ministra Sportu i Turystyki – trzy, Ministra Infrastruktury – jeden, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji – jeden, Prezesa Zarządu Spółki PL.2012 – pięć, Prezesa Zarządu Narodowe Centrum Sportu - trzy, Dyrektora Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad - jeden, prezydentów miast-gospodarzy EURO 2012 – łącznie osiem, prezesów zarządów spółek celowych w miastach-gospodarzach EURO 2012 – łącznie pięć, dyrektora Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze”, Prezesa Zarządu Portu Lotniczego Wrocław S.A. oraz do Prezesa Zarządu Spółki Port Lotniczy Poznań-Ławica – łącznie sześć, prezesów zarządów PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i PKP S.A. – łącznie siedem.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Nadzór i koordynacja przygotowań do organizacji EURO 2012 ze strony skontrolowanych ministerstw, miast-gospodarzy EURO 2012 oraz spółek celowych Skarbu Państwa

3.1.1. Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz spółki celowe Skarbu Państwa

Ministerstwo Sportu i Turystyki

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, skontrolowaną działalność Ministra Sportu i Turystyki.

Przyjmując ocenę pozytywną Najwyższa Izba Kontroli uwzględniła m.in. realizację wniosków pokontrolnych, sformułowanych po kontroli przeprowadzonej w IV kwartale 2009 r., w zakresie egzekwowania realizacji zadań powierzonych Spółce PL.2012, sformułowanie katalogu problemów prawnych, które należy rozwiązać w ramach prac legislacyjnych w celu stworzenia odpowiednich warunków w okresie przygotowań do organizacji EURO 2012 oraz opracowanie *Planu wspólnych działań Polski i Ukrainy (Mapa drogowa) w procesie przygotowania i przeprowadzenia Finałów Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012*.

2. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- 1) niewykonania wniosku pokontrolnego, sformułowanego po kontroli przeprowadzonej w IV kwartale 2009 r., w zakresie przedstawienia Radzie Ministrów uzupełnienia do przyjętego w 2008 r. programu wieloletniego pn. *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć EURO 2012*,
- 2) nieprzedłożenia Komitetowi Organizacyjnemu Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej, działającemu pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów, pełnego harmonogramu działań,
- 3) przekazania spółkom celowym Skarbu Państwa, powołanym do przygotowania przedsięwzięć EURO 2012, w latach 2008-2010 kwot wyższych niż to ustalono w programie wieloletnim pn. *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012* oraz przekazaniu w 2010 r. kwoty 3,8 mln zł niezgodnie z umowami zawartymi ze spółkami celowymi Skarbu Państwa o powierzeniu zadań oraz z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵.

⁵ Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.

3. Minister Sportu i Turystyki nie przedstawił Radzie Ministrów uzupełnienia do programu wieloletniego pn. *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012*, zgodnie z zakresem zawartym w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012, obejmującego wszystkie zadania, które mają być sfinansowane z budżetu państwa oraz okres ich realizacji i łączne nakłady, w tym z budżetu państwa⁶.

4. Minister Sportu i Turystyki nie przedłożył Komitetowi Organizacyjnemu Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 harmonogramu działań związanych z przygotowaniem do organizacji EURO 2012 w formie jednego, zwartego dokumentu zawierającego plan promocji.

Przedłożony Komitetowi Organizacyjnemu harmonogram nie obejmował planu działań promocyjnych związanych z EURO 2012, co było niezgodne z § 3 ust. 1 zarządzenia nr 13 Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie utworzenia Komitetu Organizacyjnego Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012, zmienionego zarządzeniem nr 11 Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2010 r.

5. Minister Sportu i Turystyki przekazał w latach 2008-2010 spółkom celowym Skarbu Państwa środki finansowe na ich wynagrodzenie w łącznej kwocie 83,1 mln zł (2008 r. - 18,7 mln zł, 2009 r. - 32,9 mln zł i 2010 r. - 31,5 mln zł), tj. w kwocie wyższej o 47,1 mln zł (130%) niż dopuszczał zmieniony w 2009 r. program wieloletni pn. *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012*, w którym łącznie na finansowanie przedsięwzięć wykonywanych przez ww. spółki w latach 2008-2012 przewidziano kwotę 36 mln zł. Pomimo podjętych przez Ministra działań, do czasu zakończenia kontroli, nie dokonano zmian w ww. programie uwzględniających zwiększenie środków na działalność spółek celowych Skarbu Państwa w latach 2008-2012.

W grudniu 2010 r. przekazano spółkom celowym Skarbu Państwa środki w łącznej kwocie 3,8 mln zł na pokrycie z budżetu państwa na rok 2010 wydatków, które będą realizowane w 2011 r. i 2013 r. Stanowiło to naruszenie § 8 ust. 5 i 6 zawartej ze Spółką PL.2012 umowy z dnia 16 września 2009 r. o powierzeniu spółce celowej koordynacji i kontroli przedsięwzięć Euro 2012 i innych przygotowań do finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 oraz § 7 ust. 3 pkt 1 zawartej z Narodowym Centrum Sportu Spółką z o.o. umowy z dnia 23 grudnia 2008 r. o powierzeniu spółce celowej zadań związanych z przygotowaniem i wykonaniem przedsięwzięcia Euro 2012.

⁶ Po kontroli przeprowadzonej w IV kwartale 2009 r. NIK wniosowała o uzupełnienie ww. programu wieloletniego. W dniu 21 kwietnia 2010 r. Kolegium NIK podjęło uchwałę 16/2010, oddalającą zastrzeżenie Ministra, dotyczące realizacji wniosku w zakresie przygotowania całościowego programu przygotowań do EURO 2012 i uznało za niezbędne jak najszybsze opracowanie ww. programu. Przygotowany przez Ministerstwo w 2010 r. projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ww. ustawy, obejmował jedynie inwestycje stadionowe, wynagrodzenie spółek celowych oraz koszty promocji kraju.

Wskazane wyżej postanowienia umów o powierzeniu zadań spółkom celowym Skarbu Państwa stanowią, że wynagrodzenie spółek jest płatne na podstawie faktur, do których załącza się informacje o poniesionych kosztach. W konsekwencji Minister Sportu i Turystyki naruszył również art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W wystąpieniu pokontrolnym do Ministra Sportu i Turystyki Najwyższa Izba Kontroli wniosła o:

- 1) przygotowanie uzupełnienia do programu wieloletniego pn. Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć EURO 2012 i przedstawienie go Radzie Ministrów do zatwierdzenia, zgodnie z zakresem zawartym w art. 5 ust. 2 ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012,***
- 2) przedłożenie Komitetowi Organizacyjnemu Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 harmonogramu działań związanych z przygotowaniem do EURO 2012 w postaci jednego dokumentu uwzględniającego działania promocyjne,***
- 3) przekazywanie środków na pokrycie wydatków spółek celowych Skarbu Państwa w kwotach zgodnych z programem wieloletnim pn. Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć EURO 2012 oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.***

Spółka PL.2012 (PL.2012)

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność Spółki PL.2012, mimo stwierdzenia nieprawidłowości.

Przyjmując pozytywną ocenę Najwyższa Izba Kontroli uwzględniła wykonanie zadań w zakresie koordynacji przygotowań zgodnie z zawartą z Ministrem Sportu i Turystyki *umową z dnia 16 września 2009 r. o powierzenie spółce celowej koordynacji i kontroli przedsięwzięć Euro 2012 i innych przygotowań do finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012* i zaktualizowanym na 2010 r. *Długoterminowym harmonogramem działań spółki PL.2012 (Mapą Drogową) na okres 2008-2012*, współpracę w zakresie przygotowań do Mistrzostw z właściwymi jednostkami organizacyjnymi ze strony UEFA i Ukrainy oraz terminowe przekazywanie do Ministerstwa Sportu i Turystyki raportów z działalności Spółki (koordynacyjnych) i raportów okresowych z przebiegu przygotowań do EURO 2012.

Spółka uwzględniła w swojej działalności wnioski zawarte w wystąpieniu pokontrolnym Najwyższej Izby Kontroli z dnia 31 marca 2010 r., sformułowane po kontroli przeprowadzonej w IV kwartale 2009 r., m. in. poprzez dostosowanie struktury organizacyjnej i wielkości zatrudnienia do zakresu powierzonych Spółce zadań, niezawieranie umów z podmiotami

zewnętrznymi na wykonanie zadań zbieżnych z zakresem obowiązków pracowników etatowych oraz zapewnienie wydatkowania środków finansowych w sposób celowy i oszczędny. Zadania do realizacji innym podmiotom zlecano w uzasadnionym zakresie i zgodnie z zasadami określonymi w umowie o powierzeniu zadań.

2. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- 1) niezachowania, określonego w umowie o powierzeniu zadań, terminu przygotowania dokumentu pn. *Szczegółowe zasady dobrej współpracy i komunikacji pomiędzy PL.2012 Sp. z o.o. i Ministerstwem Sportu i Turystyki*,
- 2) niezapewnienia niektórych informacji, potrzebnych do przygotowania *Wieloletniego Programu Przygotowań*,
- 3) niezachowania w poszczególnych raportach okresowych kompletności i aktualności danych w odniesieniu do części przedsięwzięć związanych z przygotowaniem do EURO 2012,
- 4) niepełnej realizacji założonej w planie kontroli częstotliwości kontroli przedsięwzięć kluczowych oraz określonych w umowie o powierzeniu zadań terminów informowania Ministra Sportu i Turystyki o wynikach prowadzonych kontroli.

3. Na działalność Spółki PL.2012 Sp. z o.o. wydatkowano w latach 2008-2010 środki w łącznej wysokości 51 mln zł, w tym na wynagrodzenia podstawowe członków Zarządu 3,3 mln zł (6,4%), a wraz z wynagrodzeniem dodatkowym 5,4 mln zł, (10,5%). Wydatki w poszczególnych latach kształtowały się następująco: w 2008 r. – 12.470,1 tys. zł, 2009 r. – 22.346,5 tys. zł (wzrost o 79,2%), 2010 r. – 16.199,5 tys. zł (spadek w stosunku do 2009 r. o 27,5%). Wynagrodzenie podstawowe i dodatkowe członków Zarządu stanowiło w kolejnych latach: 14% (2008 r.), 8% (2009 r.) oraz 11% (2010 r.) ogółu środków⁷.

4. Projekt *Wieloletniego Programu Przygotowań*, przekazany przez Spółkę do Ministerstwa Sportu i Turystyki w terminie określonym w umowie o powierzeniu, oraz jego modyfikacja sporządzona w wyznaczonym przez Ministerstwo terminie dodatkowym, nie zawierały pełnego harmonogramu rzeczowo-finansowego przedsięwzięć, wymaganego na podstawie ww. umowy.

Spółka nie określiła w *Wieloletnim Programie Przygotowań* całkowitego kosztu planowanego projektu dla 16 przedsięwzięć oraz kwot finansowanych z budżetu państwa dla 87 przedsięwzięć (w tym 53 centrów pobytowych). Wynikało to z niezyskania przez Spółkę stosownych informacji od właścicieli inwestycji i niemonitorowania przez Spółkę przedsięwzięć, które nie zostaną zrealizowane przed Turniejem.

⁷ Liczba pracowników zatrudnionych w Spółce (bez członków Zarządu) wynosiła na koniec grudnia: 2008 r. – 43 etaty, 2009 r. – 63 etaty i 2010 r. – 59 etatów. W latach 2008-2009 było trzech członków Zarządu, na koniec 2010 r. – dwóch członków Zarządu.

5. Raport roczny za 2009 r. przekazany do Ministerstwa Sportu i Turystyki był niezgodny z wymaganiami określonymi w umowie o powierzenie, ponieważ nie określono w nim statusu 74 (30%) przedsięwzięć z ogółem 245 objętych raportem, a w raporcie półrocznym za I półrocze 2010 r. nie określono statusu 30 (14%) przedsięwzięć z ogółem 228 objętych raportem.

6. W sporządzanych w 2010 r. raportach okresowych z przebiegu przygotowań do Turnieju nie zapewniono prawidłowej realizacji, wynikającego z umowy o powierzenie, wymogu aktualności przedstawianych danych sprawozdawczych na koniec okresu raportowania. W raporcie rocznym za 2009 r., uzupełnionym o okres do 15 lutego 2010 r., podano dane zaktualizowane na ostatni dzień raportowanego okresu tylko w odniesieniu do stadionu we Wrocławiu; dla większości przedsięwzięć raport zawierał dane zaktualizowane na dzień 31 stycznia 2010 r., a w odniesieniu do przedsięwzięć realizowanych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) oraz przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – zaktualizowane na dzień 31 grudnia 2009 r.

W raporcie półrocznym za I półrocze 2010 r. podano informacje odnośnie przedsięwzięć realizowanych przez GDDKiA oraz hoteli i centrów pobytowych zaktualizowane na dzień 31 marca 2010 r., a pozostałych przedsięwzięć – zaktualizowane na dzień 31 maja 2010 r. W raporcie kwartalnym za III kwartał 2010 r. podano informacje odnośnie autostrad i dróg ekspresowych ujętych w kategorii przedsięwzięć ważnych zaktualizowane na dzień 30 czerwca 2010 r.⁸

7. Spółka nie w pełni zrealizowała warunek dwukrotnej w każdym kwartale kontroli przedsięwzięć kluczowych, założony w planie kontroli przyjętym przez Zarząd Spółki w dniu 11 czerwca 2010 r. Z ogółem 26 przedsięwzięć kluczowych zaplanowanych do kontroli, w przypadku 12 przedsięwzięć w III kwartale i 5 w IV kwartale 2010 r. przeprowadzono tylko po jednej kontroli.

8. Spółka przekazała do Ministerstwa Sportu i Turystyki z jednomiesięcznym opóźnieniem, w stosunku do terminów wynikających z umowy o powierzeniu zadań, projekt dokumentu „Szczegółowe zasady dobrej współpracy i komunikacji pomiędzy PL.2012 sp. z o.o. i Ministerstwem Sportu i Turystyki” oraz roczny plan kontroli na 2010 r. Z przekroczeniem terminu, określonego w umowie o powierzenie (od siedmiu do 77 dni), Spółka przekazała także do Ministra Sportu i Turystyki pisemne informacje o przeprowadzonych ośmiu kontrolach (z ogółem 230).

⁸ W przypadku przedsięwzięć realizowanych przez GDDKiA przesunięcie czasowe aktualizacji danych, w stosunku do końca okresu objętego raportem, wynikało z uzgodnionych między Ministrem Sportu i Turystyki oraz Ministrem Infrastruktury terminów aktualizacji danych o tych przedsięwzięciach przez GDDKiA.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Prezesa Zarządu Spółki PL.2012, Najwyższa Izba Kontroli wniosło o:

- 1) terminowe przygotowywanie wynikających z umowy o powierzeniu zadań dokumentów regulujących działalność Spółki w procesie przygotowań do Mistrzostw,***
- 2) uzyskiwanie pełnych danych w planach rzeczowo-finansowych koordynowanych przedsięwzięć związanych z przygotowaniem do Mistrzostw,***
- 3) przyjęcie rozwiązań w systemie raportowania przygotowań do EURO 2012 zapewniających przedstawianie w raportach okresowych Spółki kompletności danych o przedsięwzięciach,***
- 4) prezentowanie w raportach okresowych Spółki danych o przedsięwzięciach aktualnych na koniec okresu sprawozdawczego,***
- 5) przyjęcie rozwiązań zapewniających informowanie Ministra Sportu i Turystyki o wynikach przeprowadzonych przez Spółkę kontroli w terminie zapewniającym aktualność przekazywanych informacji.***

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Spółki PL.2012 poinformował Najwyższą Izbę Kontroli o przyjęciu wszystkich wniosków do realizacji oraz o podjętych działaniach celem ich wykonania.

Narodowe Centrum Sportu Spółka z o.o. (NCS)

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność Spółki Narodowe Centrum Sportu, pomimo stwierdzenia uchybień.

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła prawidłową realizację przez NCS zobowiązań wynikających z umowy podpisanej w dniu 2 maja 2007 r. z UEFA w sprawie przygotowania stadionu na finałowe rozgrywki Mistrzostw Europy 2012 (umowa stadionowa)⁹ oraz umowy o powierzeniu spółce celowej zadań związanych z przygotowaniem i wykonaniem przedsięwzięcia Euro 2012, zawartej w dniu 23 grudnia 2008 r. z Ministrem Sportu i Turystyki, w tym w szczególności w zakresie budowy stadionu i zagospodarowania otaczającego terenu, przygotowania stadionu do organizacji turnieju oraz przebudowy odcinka ul. Wybrzeże Szczecińskie, a także współpracę z innymi jednostkami zaangażowanymi w przygotowania do Mistrzostw.

2. Na działalność NCS w latach 2007-2010 wydatkowano środki w łącznej wysokości 31,7 mln zł, z tego na wynagrodzenia członków Zarządu 2,2 mln zł (6,9% ogółu środków). Wydatki w poszczególnych latach wynosiły: w 2007 r. – 1 mln zł, 2008 r. – 7,7 mln zł (wzrost

⁹ Wraz z aneksem zaakceptowanym przez UEFA 26 października 2010 r.

o 670%), 2009 r. – 9,1 mln zł (wzrost o 18,2% w stosunku do 2008 r.), 2010 r. – 13,9 mln zł (wzrost o 52,7% w stosunku do 2009 r.). Wynagrodzenia członków Zarządu stanowiły: w 2007 r. - 5,6%, 2008 r. - 4,9%, 2009 r. - 7,5%, 2010 r. - 7,6% ogółu wydatków Spółki¹⁰.

3. Do umowy o powierzeniu z dnia 23 grudnia 2008 r., zawartej między NCS a Ministrem Sportu i Turystyki, wprowadzono w dniu 5 sierpnia 2010 r. aneks, w którym dotychczasowe zadania w zakresie budowy Stadionu Narodowego zostały rozszerzone o zadania dotyczące przygotowania Stadionu do organizacji EURO 2012 oraz zarządzania nieruchomością w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa.

W przyjętym aneksie Minister Sportu i Turystyki rozszerzył zadania NCS w zakresie budowy Stadionu Narodowego o dodatkowe zadania: zagospodarowanie terenu otaczającego Stadion Narodowy poprzez budowę ciągów pieszych i dróg dojazdowych wraz z niezbędną infrastrukturą podziemną oraz zagospodarowanie terenów zielonych w oparciu o porozumienie z gminą miasta stołecznego Warszawa, a także reprezentowanie Ministra w zakresie określonym w umowie z dnia 20 maja 2010 r. zawartej przez Ministra z gminą miasta stołecznego Warszawa w przedmiocie przebudowy odcinka drogi publicznej ul. Wybrzeże Szczecińskie.

4. NCS przygotowało projekt porozumienia dotyczącego zagospodarowania terenu otaczającego Stadion poprzez budowę ciągów pieszych i dróg dojazdowych wraz z niezbędną infrastrukturą podziemną oraz zagospodarowaniem terenów zielonych. Spółka sporządziła także biznes plan dla zarządzania nieruchomością (w tym Stadionu Narodowego), który 3 grudnia 2010 r. został przekazany do zaopiniowania Radzie Nadzorczej. Do dnia zakończenia kontroli Rada Nadzorcza nie wydała opinii dotyczącego biznes planu.

5. W zakresie budowy Stadionu Narodowego Spółka zawarła z generalnym wykonawcą trzy aneksy do umowy na budowę wielofunkcyjnego Stadionu Narodowego w Warszawie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (etap II)¹¹, na podstawie których przedłużono termin realizacji umowy do 30 czerwca 2011 r. oraz obniżono wynagrodzenie wykonawcy o kwotę ogółem 3,6 mln zł. Ponadto z konsorcjum wykonawców ALPINE zawarto dwie dodatkowe umowy na roboty budowlane, nieobjęte dotychczasową umową, na kwotę ogółem 2 mln zł. Wynagrodzenie wykonawcy na koniec 2010 r. wynosiło 1.526,8 mln zł, tj. o 1,5 mln zł mniej niż określono w pierwotnej umowie z dnia 4 maja 2009 r.

W ocenie NIK zawarcie powyższych aneksów i umów było zasadne i celowe, a wydłużenie terminu zakończenia realizacji umowy wynikało z konieczności dostosowania do

¹⁰ Liczba pracowników zatrudnionych w Spółce (bez członków Zarządu) wynosiła na koniec grudnia w etatach: 2007 r. – 1, 2008 r. – 25, 2009 r. – 33,5, 2010 r. – 48. W 2007 r. był jeden członek Zarząd, w latach 2008-2010 trzech członków Zarządu.

¹¹ Umowa z dnia 4 maja 2009 r. z Konsorcjum wykonawców w składzie: ALPINE Bau Deutschland AG, ALPINE Bau GmbH, ALPINE Construction Polska Sp. z o.o., HYDROBUDOWA Polska S.A., PBG S.A. o wartości brutto 1.528.361 tys. zł z terminem realizacji do dnia 4 maja 2011 r.

wymogów i zmian projektowych oraz wynikało z opóźnień w realizacji robót budowlanych spowodowanych wpływem zimowych warunków atmosferycznych na przełomie 2009/2010 r. Stwierdzono jednak, że zawierając dodatkową umowę o wartości brutto 1.851,4 tys. zł, Zarząd nie dopełnił obowiązku uzyskania zgody Rady Nadzorczej na jej zawarcie, co było niezgodnie z wymogiem § 6 ust. 3 pkt 1 umowy o powierzeniu Spółce zadań.

6. Podstawowe warunki dotyczące stadionu w Warszawie jako miejsca rozgrywania meczów finałowych EURO 2012 zostały uzgodnione w umowie dotyczącej stadionu na finałowe rozgrywki Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA 2010/12, zawartej pomiędzy: Polskim Związkiem Piłki Nożnej oraz Federacją Piłkarską Ukrainy a Ministrem Sportu i Centralnym Ośrodkiem Sportu¹², a następnie zaakceptowanej przez przedstawicieli UEFA w dniu 2 maja 2007 r.¹³

NIK pozytywnie oceniła realizację zobowiązań wynikających z umowy stadionowej. W 2010 r. ustalono kalendarz imprez sportowych do czasu rozpoczęcia turnieju, Spółka na bieżąco współpracowała z przedstawicielami UEFA w celu dostosowania obiektu i terenów wokół Stadionu Narodowego do zobowiązań zaciągniętych wobec UEFA, a także uruchomiła procedury mające na celu wyposażenie stadionu oraz zapewnienie jego funkcjonowania i wykorzystania.

W wystąpieniu pokontrolnym, skierowanym do Prezesa Zarządu Narodowe Centrum Sportu Spółka z o.o., Najwyższa Izba Kontroli wniosła o:

- 1) wyeliminowanie przypadków zawierania umów o wartościach przekraczających kwoty określone w § 6 ust 3 umowy o powierzeniu bez zgody organów Spółki,***
- 2) wyrażanie zgody na sponsorowanie lub korzystanie z praw autorskich po uprzednim zawarciu umów,***
- 3) objęcie szczególnym nadzorem prac w końcowym etapie realizacji budowy Stadionu Narodowego, aby nie doszło do niedotrzymania terminu oddania Stadionu do użytkowania.***

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes Spółki NCS poinformował Najwyższą Izbę Kontroli o przyjęciu wniosków do realizacji oraz zakresie i sposobie ich wykonania.

¹² Podpisaną przez przedstawiciela Centralnego Ośrodka Sportu w dniu 12 stycznia 2007 r., a przez Ministra Sportu - w dniu 12 lutego 2007 r.

¹³ Zwaną dalej *umową stadionową*.

3.1.2. Ministerstwo Infrastruktury

1. NIK pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność Ministra Infrastruktury.

Formułując ocenę pozytywną Najwyższa Izba Kontroli uwzględniła w szczególności: prawidłowe wypełnianie zadań Instytucji Pośredniczącej we wdrażaniu *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko* w zakresie projektów związanych z przygotowaniem do EURO 2012, podjęcie finansowania projektu dotyczącego rewitalizacji połączeń kolejowych między miastami-gospodarzami EURO 2012 oraz aktywny udział w pracach legislacyjnych związanych z przygotowaniami do Mistrzostw.

2. Minister Infrastruktury, na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej¹⁴, m.in. sprawuje nadzór nad Generalnym Dyrektorem Dróg Krajowych i Autostrad.

Z ustaleń kontroli wynika, że Ministerstwo Infrastruktury przeprowadziło w 2010 r. kontrole trzech spośród 23 zadań inwestycyjnych wykonywanych w 2010 r. przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), określonych jako krytyczne lub ważne dla EURO 2012 w przedłożonym Radzie Ministrów w styczniu 2010 r. przez Ministra Sportu i Turystyki *Sprawozdaniu z realizacji przedsięwzięć EURO 2012 oraz z wykonanych działań dotyczących realizacji przygotowań Polski do Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (lipiec - grudzień 2009)*, tj. kontrolę: zadania na autostradzie A8 - *Autostradowa obwodnica Wrocławia*, zadania na autostradzie A1 - *Sośnica - Gorzyczki* oraz zadania na autostradzie A2 - *Stryków - Konotopa*.

3. Spośród dziewięciu zadań realizowanych przez GDDKiA, zaliczonych do krytycznych lub ważnych w ww. *Sprawozdaniu*, w których - według informacji Ministerstwa Infrastruktury - wystąpiły opóźnienia w realizacji (pismo przekazane kontrolerowi NIK z dnia 21 grudnia 2010 r., nr MU-1MK-0831-144-2025/10), w 2010 r. Ministerstwo Infrastruktury objęło kontrolą zadanie na autostradzie A1 *Sośnica - Gorzyczki*. Ministerstwo Infrastruktury nie objęło w ww. okresie kontrolą innych zadań, realizowanych przez GDDKiA, w wykonaniu których wystąpiły opóźnienia, tj.:

- 1) dwóch zadań na autostradzie A1: *Toruń – Stryków* o długości 144,1 km oraz *Pyrzowice - Maciejów - Sośnica* o długości 44,4 km,
- 2) trzech zadań na autostradzie A4: *Kraków Tarnów* o długości 56,8 km, *Tarnów – Rzeszów* o długości 78,4 km oraz *Rzeszów – Korczowa*, o długości 88,3 km,
- 3) trzech zadań na drogach ekspresowych: S2 *Konotopa – Puławska* o długości 19 km, S5 *Poznań – Wrocław* o długości 29,3 km oraz S7 *Gdańsk – Koszwały* o długości 17,9 km.

¹⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, ze zm.

W wystąpieniu pokontrolnym do Ministra Infrastruktury Najwyższa Izba Kontroli wniosła o rozważenie zwiększenia liczby kontroli realizacji zadań związanych z przygotowaniem do EURO 2012, prowadzonych przez GDDKiA, realizowanych z opóźnieniem (w przedłożonym Radzie Ministrów w lipcu 2010 r. przez Ministra Sportu i Turystyki Sprawozdaniu z realizacji przedsięwzięć EURO 2012 oraz z wykonania działań dotyczących realizacji przygotowań Polski do Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 grudzień 2009 - czerwiec 2010 r. ww. zadania określone zostały jako kluczowe lub ważne).

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Minister Infrastruktury poinformował Najwyższą Izbę Kontroli, że w rocznych planach kontroli na 2011 r. zostały umieszczone projekty inwestycyjne związane z przygotowaniem do EURO 2012, prowadzone przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad.

3.1.3. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

1. NIK ocenia pozytywnie realizację przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zadań w zakresie przygotowania Polski do organizacji EURO 2012.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji prawidłowo realizowało zadania w zakresie przygotowania do organizacji EURO 2012. Na podstawie dokumentów przekazanych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji przez komendantów głównych Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej stwierdzono, że zadania zawarte w projektach obejmujących zakres przygotowań służb kierowanych przez ww. komendantów realizowane były zgodnie z przyjętymi terminami. W Ministerstwie opracowano *Zintegrowaną Koncepcję Bezpieczeństwa*, uwzględniającą zalecenia UEFA, która wraz z przyjętą *Mapą Drogową Programu Bezpieczeństwa* umożliwia kompleksowe i spójne zarządzanie Programem Bezpieczeństwa.

2. Stwierdzono niezadowalający stan realizacji projektu budowy *Ogólnopolskiej Cyfrowej Sieci Łączności Radiowej*, wynikający z istotnego ograniczenia środków finansowych na ten projekt. Projekt (etap I) był na etapie przygotowawczym i nie została podpisana umowa o dofinansowanie.

3. W budżecie na 2011 r. nie zostały w pełni zabezpieczone środki na przygotowanie EURO 2012. Pomimo zgłoszenia przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do Ministra Finansów, w ramach prac planistycznych nad projektem ustawy budżetowej na 2011 r., potrzeby utworzenia rezerwy celowej *na finansowanie zadań związanych z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012* w kwocie 240.097 tys. zł, do projektu

ustawy budżetowej została włączona niższa kwota w wysokości 102,3 mln zł (43%) z przeznaczeniem na Policję¹⁵.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji ponowił zgłoszenie potrzeby utworzenia ww. rezerwy celowej w kwocie 137,8 mln zł, tj. pomniejszonej o ww. środki wydzielone dla Policji, jednakże rezerwa taka nie została utworzona w projekcie ustawy budżetowej na rok 2011. Utworzono natomiast rezerwę celową w kwocie 70 mln zł pn. *Dofinansowanie zadań związanych z EURO 2012*¹⁶. Środki z tej rezerwy zostaną przeznaczone na przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć EURO 2012.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Najwyższa Izba Kontroli wniosła o kontynuowanie działań, które zapewnią realizację wszystkich zadań związanych z organizacją EURO 2012 oraz umożliwią właściwe przygotowanie Polski do zapewnienia bezpieczeństwa podczas trwania Mistrzostw.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji poinformował Najwyższą Izbę Kontroli, że przygotowania do zapewnienia bezpieczeństwa podczas Mistrzostw przebiegają zgodnie z przyjętym harmonogramem oraz są monitorowane przez Komitet ds. Bezpieczeństwa EURO 2012. Ministerstwo zgłosiło na 2012 r. – na współorganizację Mistrzostw - do projektu aktualizacji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2011-2014 w części 42 – Sprawy wewnętrzne kwotę 137,5 mln zł. Ponadto w ramach opracowania materiałów planistycznych do projektu budżetu państwa na 2012 r. została zgłoszona w części 83 – Rezerwy celowe kwota 20 mln zł na wypłatę zryczałtowanego ekwiwalentu za wydłużony czas służby lub czas pracy funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu.

3.1.4. Miasta-gospodarze EURO 2012 oraz samorządowe spółki celowe

Miasta-gospodarze EURO 2012

1. NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, skontrolowaną działalność urzędów miejskich w Gdańsku, Poznaniu, Wrocławiu i Warszawie w zakresie przygotowania do organizacji EURO 2012.

Miasta-gospodarze EURO 2012 prawidłowo realizowały zobowiązania wobec UEFA wynikające z zawartych umów, w tym zapewnienie właściwych struktur organizacyjnych

¹⁵ Do budżetu części 42 - Sprawy wewnętrzne.

¹⁶ Poz. 41.

w celu wsparcia UEFA oraz realizację zobowiązań dotyczących: zapewnienia bezpieczeństwa, ochrony i porządku publicznego w trakcie EURO 2012, określenia obszarów stanowiących oficjalne miejsca i zapewnienia wszelkich koniecznych terenów i urządzeń na potrzeby tych miejsc, opracowania i wdrożenia koncepcji medycznej w celu zapewnienia dostępu do wszystkich potrzebnych i odpowiednich usług medycznych i zdrowotnych w czasie trwania Mistrzostw¹⁷.

3. Zgodnie z umowami dla miast-gospodarzy EURO 2012 opracowano i przedstawiono UEFA koncepcję określającą sposób promowania Mistrzostw, w tym: ustalenie dużego miejsca widowiskowego dla fanów w centralnej części miasta z możliwością zainstalowania dużego ekranu do transmisji meczów na żywo i ich retransmisji, zapewnienie powierzchni reklamowej oraz kluczowych lokalizacji dla bannerów, flag i innych dekoracji w mieście i wokół niego¹⁸, a także określenie imprez promocyjnych i kulturalnych, które odbędą się przed i w czasie trwania Mistrzostw¹⁹.

4. W dniu 26 listopada 2010 r. UEFA podpisała z miastami-gospodarzami aneksy do umowy stadionowej. NIK pozytywnie ocenia efekty działań podjętych na rzecz zmiany zapisów zawartych w umowie stadionowej, dotyczących: terminu oddania stadionu (skrócenie okresu z dwóch lat do jednego roku przed pierwszym meczem EURO 2012), wymogów technicznych nałożonych na właściciela i/lub operatora stadionu (m.in.: wymogów dotyczących powierzchni przeznaczonej dla UEFA) oraz zasad ponoszenia kosztów w przypadku wnoszenia przez UEFA zmian do wcześniejszych projektów.

Aneksy do umowy stadionowej podpisane zostały przez miasta-gospodarzy EURO 2012 oraz przez nowych operatorów stadionów: Lechia Operator sp. z o.o. (operatora zewnętrznego dla Stadionu w Gdańsku) oraz spółkę celową Wrocław 2012 Sp. z o.o.²⁰ Do dnia zakończenia kontroli nie wybrano zewnętrznego operatora Stadionu Miejskiego w Poznaniu²¹, co może skutkować koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów.

5. We wszystkich czterech skontrolowanych miastach-gospodarzach EURO stwierdzono istotne nieprawidłowości, dotyczące realizacji przedsięwzięć komunikacyjnych, w tym określonych w *Sprawozdaniu z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r.*

¹⁷ Więcej na ten temat w części 3.2. Zaawansowanie przygotowań w poszczególnych obszarach.

¹⁸ Na przykład na dużych, wyróżniających się wizualnie budynkach, w centralnych miejscach Miasta, przy drogach prowadzących na Stadion, do centralnych dworców kolejowych i na lotnisko oraz do innych miejsc stanowiących integralną i widoczną część Miasta dla tego rodzaju dekoracji związanych z Mistrzostwami.

¹⁹ Więcej na ten temat w rozdziale 3.2.7 Promocja.

²⁰ W przypadku Stadionu Narodowego w Warszawie aneks podpisało Narodowe Centrum Sportu jako strona umowy obok Ministra Sportu i Turystyki - nowy operator Stadionu Narodowego w miejsce Centralnego Ośrodka Sportu.

²¹ W aneksie do umowy o powierzenie zawartym w dniu 6 maja 2010 r. ze spółką Euro Poznań 2012 Spółkę zobowiązano do przeprowadzenia procedury wyboru operatora Stadionu do końca marca 2012 r. UEFA w raporcie dotyczącym stadionów z lutego 2010 r. zwróciła uwagę, że nie jest dobrą praktyką i może być przyczyną dodatkowych problemów i kosztów fakt, że operator włączy się do działania dopiero po zakończeniu budowy stadionu i będzie działał przez kilka miesięcy.

– *luty 2011 r.* jako kluczowe lub ważne dla EURO 2012 - w odniesieniu do przyjętych w 2009 r. harmonogramów.

Stwierdzono występowanie opóźnień, przesunięć harmonogramów oraz ograniczania zakresu rzeczowego zadań inwestycyjnych w transporcie miejskim realizowanych pod kątem EURO 2012²² - co może utrudnić komunikację w miastach-gospodarzach EURO 2012 podczas trwania Mistrzostw.

Ponadto w Urzędzie Miasta Stołecznego Warszawy stwierdzono nieprawidłowe przedstawianie danych dotyczących stanu zaawansowania realizacji inwestycji w *sprawozdaniach z przygotowań m.st. Warszawy do Mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA EURO 2012* przekazywanych Radzie m.st. Warszawy i Prezydentowi m.st. Warszawy. Sprawozdanie za IV kwartał 2010 r. w żadnej ze swych części nie wykazywało opóźnień w realizacji fazy wykonawczej, mimo że w okresie sprawozdawczym opóźnienia takie wystąpiły w przypadku pięciu zadań inwestycyjnych.

W wystąpieniach pokontrolnych do prezydentów miast-gospodarzy EURO 2012 Najwyższa Izba Kontroli wniosła:

- 1) do Prezydenta Gdańska o podjęcie działań w celu wyeliminowania lub zminimalizowania opóźnień w realizacji przedsięwzięć EURO 2012, w których nastąpiły przesunięcia terminów ich zakończenia;***
- 2) do Prezydenta Poznania o podjęcie działań mających na celu przyspieszenie realizacji wszystkich zadań, zaplanowanych do zakończenia przed rozpoczęciem EURO 2012;***
- 3) do Prezydenta Warszawy o: podjęcie działań w celu zminimalizowania opóźnień w realizacji harmonogramów zadań inwestycyjnych związanych z EURO 2012, rzetelne przedstawianie danych dotyczących stanu zaawansowania realizacji inwestycji, podjęcie skutecznych działań w celu pozyskania środków niezbędnych do pokrycia kosztów przygotowania obsługi EURO 2012 oraz doprowadzenie do przejrzystości systemu finansowania przygotowania obsługi EURO 2012;***
- 4) do Prezydenta Wrocławia o podjęcie działań w celu dotrzymania harmonogramu realizacji dwóch zadań ważnych dla EURO 2012, tj. Systemu Sterowania Ruchem ITS-Wrocław (etap I) oraz zagospodarowania terenu wschodniego pomiędzy obszarem stadionu i rzeką Ślężą wraz z budową kładki (etap I), a także zapewnienie finansowania wszystkich zadań realizowanych w ramach przygotowań do EURO 2012 umożliwiające ich pełne wykonanie.***

²² Więcej na ten temat w rozdziale 3.2.3. Transport Lądowy.

W odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne Prezydenci miast-gospodarzy EURO 2012 poinformowali Najwyższą Izbę Kontroli o przyjęciu wniosków do realizacji oraz o zakresie i sposobach ich wykonania, w szczególności w zakresie przyspieszenia realizacji zadań zaplanowanych do zakończenia przed rozpoczęciem Mistrzostw.

Samorządowe spółki celowe

1. NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, skontrolowaną działalność samorządowych spółek celowych, powołanych przez miasta-gospodarzy EURO 2012, tj.: Biura Inwestycji EURO Gdańsk 2012 Sp. z o.o., Wrocław 2012 Sp. z o.o. oraz Euro Poznań 2012 Sp. z o.o.

2. Na działalność spółek celowych powołanych do przygotowania i wykonania przedsięwzięć EURO 2012 i utworzonych przez Miasta: Gdańsk, Poznań i Wrocław²³ w latach 2007–2010 wydatkowano 73,8 mln zł²⁴, w tym wynagrodzenie członków zarządu (łącznie wynagrodzenie brutto razem z premiami) – 6,3 mln zł (8,6%).

Na działalność trzech spółek powołanych do budowy stadionów w ww. okresie wydatkowano 47,3 mln zł (wynagrodzenie członków zarządu – średnio 9,3%), a dwóch spółek powołanych do budowy infrastruktury transportowej – 26,6 mln zł (wynagrodzenie członków zarządu – 7,2%).

Łączne wynagrodzenie spółek w okresie 2007–2010 kształtowało się od 5,2 mln zł (Infrastruktura Euro Poznań 2012 Sp. z o.o.) do 28,1 mln zł (Wrocław 2012 Sp. z o.o.)²⁵. Wynagrodzenie stopniowo wzrastało: 12,6 mln zł w 2008 r.²⁶, 23,9 mln zł w 2009 r. oraz 35,3 mln zł w 2010 r.²⁷ W 2010 r. w stosunku do 2008 r. sześciokrotnie wzrosły wydatki na działalność spółki Gdańskie Inwestycje Komunalne, a dwukrotnie na spółki: Wrocław 2012 i Euro Poznań 2012. Udział wynagrodzenia członków zarządu w ogólnej kwocie wydatków na działalność spółek wynosił średnio od 4,9% (Gdańskie Inwestycje Komunalne Sp. z o.o.) do 17% (Infrastruktura Euro Poznań 2012 Sp. z o.o.)²⁸.

W łącznej kwocie wydatków na działalność spółek celowych samorządowych i Skarbu Państwa w latach 2007 – 2010 wynoszącej 156,6 mln zł wynagrodzenie spółek samorządowych stanowiło 47% (30% - spółki stadionowe, 17% - spółki infrastrukturalne),

²³ Spółki powołane do budowy stadionów: Biuro Inwestycji Euro Gdańsk 2012 Sp. z o.o., Euro Poznań 2012 Sp. z o.o., Wrocław 2012 Sp. z o.o.; spółki powołane do budowy infrastruktury transportowej: Gdańskie Inwestycje Komunalne Sp. z o.o., Infrastruktura Euro Poznań 2012.

²⁴ W latach 2007-2009 – wykonanie, 2010 – wydatki planowane.

²⁵ Pozostałe spółki: Euro Poznań 2012 – 6,8 mln zł, Biuro Inwestycji Euro Gdańsk 2012 – 12,4 mln zł, Gdańskie Inwestycje Komunalne – 21,3 mln zł, Wrocław 2012 – 28,1 mln zł.

²⁶ Pominięto 2007 r. ze względu na fakt, że większość spółek celowych rozpoczęła działalność w 2008 r.

²⁷ Planowane.

²⁸ Pozostałe spółki: Wrocław 2012 – 7,2%, Biuro Inwestycji Euro Gdańsk 2012 – 11,3%, Euro Poznań 2012 – 14,7%.

a spółek Skarbu Państwa – 53% (20% - Narodowe Centrum Sportu Sp. z o.o., PL.2012 Sp. z o.o. – 33%).

3. Biuro Inwestycji EURO Gdańsk 2012 Sp. z o.o. (BIEG) prawidłowo wykonywało zadania wynikające z umowy o powierzeniu zadań, dotyczące: budowy i zabezpieczenia finansowego Stadionu, udzielania zamówień publicznych na wykonanie sprawdzających badań w trakcie realizacji II etapu budowy Stadionu oraz na przebudowę ulicy Żaglowej, dokonania wyboru partnera technologicznego do przygotowania, realizacji i eksploatacji systemów teleinformatycznych, zawarcia umowy o sponsoring tytularny z PGE Polską Grupą Energetyczną S.A. (PGE S.A.) na okres pięciu lat oraz umowy na dziesięcioletnią dzierżawę Stadionu ze spółką Lechia Operator Sp. z o.o.

Stwierdzono nieprawidłowości w wykonaniu części zadań Spółki, realizowanych w ramach umowy o powierzeniu zadań. I tak:

- 1) w związku z opóźnieniami w budowie Stadionu, do obowiązującej w badanym okresie umowy na wykonanie II etapu robót budowlanych w zakresie budowy Stadionu²⁹, Zarząd Spółki podpisał aneks nr 1, w którym wydłużono czas na realizację przedmiotu umowy do 30 kwietnia 2011 r., co było niezgodne z umową o powierzeniu zadań, zgodnie z którą ostateczny termin zakończenia budowy Stadionu ustalono na I kwartał 2011 r.³⁰;
- 2) niezgodnie z umową z PGE S.A. w dniu 10 czerwca 2010 r. Spółka BIEG wystawiła fakturę VAT na kwotę 5,3 mln zł netto tytułem wynagrodzenia za realizację umowy z PGE S.A. przed podjęciem przez Radę Miasta Gdańska uchwały w sprawie wyrażenia zgody firmie PGE S.A. na używanie w obrocie nazwy Miasta Gdańska³¹;
- 3) niezgodnie ze zobowiązaniem zawartym w umowie z PGE S.A. Spółka określiła warunki dotyczące udziału w przetargu na dzierżawę Stadionu³², ustalając, iż oferent może polegać na wiedzy i doświadczeniu oraz potencjale technicznym innych podmiotów. Pomimo iż Lechia Operator Sp. z o.o., korzystając z doświadczeń osób trzecich, spełniała kryteria określone w przetargu na dzierżawę Stadionu, to jednak nie spełniała wymagań określonych w umowie z PGE, tj: nie posiadała minimum 3-letniego doświadczenia w organizacji lub pozyskiwaniu imprez masowych w liczbie nie mniejszej niż 100³³ oraz nie posiadała doświadczenia operatora w zakresie zarządzania obiektami sportowymi lub

²⁹ Podpisanej w dniu 10 kwietnia 2009 r.

³⁰ Miasto wyraziło zgodę na przesunięcie terminu zakończenia budowy Stadionu w dniu 13 stycznia 2011 r. na mocy zarządzenia nr 35/11 Prezydenta Miasta Gdańska.

³¹ Uchwała została podjęta w dniu 24 czerwca 2010 r.

³² W umowie z PGE określono minimalne warunki wyboru operatora Stadionu, m.in. doświadczenie operatora w zakresie zarządzania obiektami sportowymi lub obiektami wielofunkcyjnymi przeznaczonymi do organizacji imprez masowych i potwierdzenie, że operator w okresie ostatnich trzech lat przed dniem wszczęcia procedury, pozyskał lub zorganizował na ww. obiektach co najmniej 100 imprez masowych.

³³ Lechia Operator Sp. z o.o. zarejestrowana została w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 6 stycznia 2010 r.

obiektami wielofunkcyjnymi przeznaczonymi do organizacji imprez masowych, z których przynajmniej jeden to stadion o pojemności co najmniej 35 tys. miejsc;

- 4) do dnia zakończenia kontroli Spółka nie przedłożyła także Miastu Gdańsk do zatwierdzenia prowizorium budżetowego na 2011 r., co było niezgodne z umową powierzenia, zobowiązującej do przedłożenia ww. dokumentu do 1 sierpnia 2010 r.

4. Spółka celowa Wrocław 2012 Sp. z o.o. (Wrocław 2012) prawidłowo realizowała zadania określone w umowie o powierzenie przedsięwzięć Euro 2012, w szczególności w zakresie wykonywania zadań inwestora zastępczego oraz przygotowania i przeprowadzenia postępowania w celu wyłonienia nowego wykonawcy i kontynuowania rozpoczętej budowy Stadionu we Wrocławiu³⁴.

Stwierdzono nieprawidłowości w działalności Spółki w zakresie rozliczeń kończących współpracę z byłym wykonawcą oraz ponoszenie kosztów związanych z wyposażeniem placu budowy.

Po rozwiązaniu umowy z wykonawcą³⁵ Zarząd Spółki Wrocław 2012, w celu polubownego rozwiązania sporu, w dniu 8 lutego 2010 r. podpisał z nim porozumienie, w którym zrzekł się wynikającego z umowy roszczenia kary umownej z tytułu zwłoki w wykonaniu robót budowlanych w łącznej wysokości 10 mln zł. Z naruszeniem postanowień ww. umowy, w związku m.in. z nieopuszczeniem placu budowy przez konsorcjum Mostostalu Warszawa S.A. w terminie określonym w umowie, Spółka nie skorzystała z przysługującego jej uprawnienia wykonania na koszt i ryzyko wykonawcy: sporządzenia protokołu inwentaryzacji, usunięcia z terenu budowy urządzeń zaplecza technicznego, odebrania terenu budowy. W porozumieniu zmieniono natomiast ww. warunki związane z przekazaniem placu budowy na korzystne dla wykonawcy, które wykonawca spełnił.

Z tytułu rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie wykonawcy, Miastu Wrocław zgodnie z umową przysługiwała od wykonawcy kara w wysokości 72,9 mln zł, tj. 10% wartości ceny umownej³⁶, jednak w porozumieniu karę tę pomniejszono do kwoty 20,5 mln zł, uznając, że druga część, tj. kwota 52,5 mln zł stanowić miała tzw. *oszczędność* Miasta Wrocławia wynikającą z niezwłocznego przekazania przez konsorcjum Mostostalu placu budowy zamawiającemu.

W ocenie NIK zmiany umowy w części dotyczącej przekazania terenu budowy, a w konsekwencji pomniejszenie kary umownej za niewykonanie przedmiotu umowy o kwotę

³⁴ Wrocław 2012 Sp. z o.o. na mocy porozumienia z dnia 21 grudnia 2010 r. przystąpiła także do zawartej przez Miasto Wrocław z firmą SMG (w dniu 28 stycznia 2010 r.) umowy na wykonywanie czynności operatora Stadionu, mających na celu m.in. zapewnienie właściwej gospodarki ekonomiczno-finansowej Stadionu. W związku z tym na podstawie aneksu do umowy o powierzeniu zwiększono zakres obowiązków Spółki o zarządzanie wybudowanym Stadionem.

³⁵ W dniu 30 grudnia 2009 r., zgodnie z pełnomocnictwem Prezydenta Wrocławia, Zarząd Spółki oświadczył, iż w trybie natychmiastowym rozwiązuje Umowę z 14 kwietnia 2009 r. zawartą z konsorcjum Mostostalu Warszawa SA.

ww. *oszczędności* w wysokości 52, 5 mln zł, były dokonane z naruszeniem art. 144 ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁷.

Zgodnie z porozumieniem, kwotę 20,4 mln zł skompensowano należnościami konsorcjum Mostostalu Warszawa S.A. w łącznej wysokości 20,1 mln zł. Pozostała kwota 0,3 mln zł została wyegzekwowana od konsorcjum Mostostalu Warszawa S.A. dopiero w trakcie kontroli, tj. po 10 miesiącach od daty podpisania porozumienia.

5. NIK pozytywnie oceniła stan przygotowań Stadionu Miejskiego w Poznaniu do EURO 2012. Jednocześnie NIK negatywnie oceniła realizowany w ramach umowy o powierzenie zadań przez Spółkę Euro Poznań 2012 Sp. z o.o.³⁸ nadzór inwestorski nad prowadzeniem dokumentacji budowy, rozliczeniami za wykonane prace i jakością robót oraz w zakresie przygotowania dokumentacji i obiektów w celu uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

Poza umową podstawową w zakresie rozbudowy Stadionu w Poznaniu³⁹ Spółka zawarła dziesięć umów na roboty uzupełniające, zaciągając w ten sposób do dnia 1 grudnia 2010 r. zobowiązania finansowe na łączną kwotę 572,9 mln zł, która przekroczyła zadeklarowaną przez Miasto Poznań kwotę na realizację inwestycji w wysokości 503,4 mln zł⁴⁰ o 69,5 mln zł. Dopiero w trakcie kontroli NIK uzyskano od Miasta Poznań aneks do umowy o powierzenie, którym Miasto zwiększyło zadeklarowaną uprzednio kwotę do wysokości 595,7 mln zł, co zapewniło pokrycie wcześniej zaciągniętych przez Spółkę ww. zobowiązań⁴¹.

Spółka nieprawidłowo wykonywała obowiązki inwestora zastępczego w zakresie nadzoru nad prowadzeniem dokumentacji budowy, rozliczeniami za wykonane prace i jakością robót oraz w zakresie przygotowania obiektu do użytku. Dziennik budowy Stadionu był prowadzony w sposób niezgodny z wymogami określonymi art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁴² i niezgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia⁴³.

³⁶ §3 pkt 1 i pkt 16.1.3 Umowy z dnia 14 kwietnia 2009 r.

³⁷ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759). Art. 144 zakazuje dokonywania istotnych zmian umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.

³⁸ Zawartej w dniu 22 lipca 2008 r. z Poznańskimi Ośrodkami Sportu i Rekreacji w Poznaniu (POSiR), działającymi w imieniu Miasta Poznania.

³⁹ Umowa podstawowa dotycząca wykonania rozbudowy Stadionu Miejskiego przy ul. Bułgarskiej 5/7 w Poznaniu dla potrzeb EURO 2012 w zakresie wykonania I i III trybuny wraz z zadaszeniem trybun I, II i III.

⁴⁰ Ustaloną aneksem nr 4 z dnia 6 maja 2010 r.

⁴¹ Aneks ten (nr 5) sporządzony został dopiero w dniu 29 grudnia 2010 r., czyli po zwróceniu przez NIK uwagi na to, że limit określony aneksem nr 4 został przekroczony.

⁴² Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, ze zm.

⁴³ Dz. U. z 2002 r. Nr 108 poz. 953, ze zm.

Wykonawca nie zakończył robót budowlanych w terminie określonym w umowie podstawowej, ponieważ na dzień 29 lipca 2010 r. nie zakończono robót na trybunie I i robót rozbiórkowych. Roboty dotyczące rozbudowy Stadionu, określone przez Spółkę jako zakończone, wykonane zostały z licznymi wadami i usterkami, co zostało stwierdzone przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego dla Miasta Poznania (PINB), który wyznaczył w decyzji o pozwoleniu na użytkowanie terminy ich usunięcia. Terminy te nie były dotrzymywane, a całkowite wykonanie zaleceń potwierdzone zostało przez PINB dopiero w dniu 3 stycznia 2011 r.

Wbrew postanowieniom Prawa budowlanego Spółka złożyła w PINB niekompletny wniosek o wydanie pozwolenia na użytkowanie i przed zakończeniem wszystkich robót, a także przekazała Stadion do eksploatacji POSiR przed uzyskaniem pozwolenia na jego użytkowanie⁴⁴.

Do prezesów zarządów spółek celowych w miastach-gospodarzach EURO 2012 Najwyższa Izba Kontroli wniosła o:

- 1) podjęcie działań dotyczących zmiany umowy o powierzeniu zadań w zakresie doprowadzenia do zgodności określonego w tej umowie terminu zakończenia budowy Stadionu z terminem określonym w umowie na wykonanie II etapu robót budowlanych dotyczących budowy Stadionu (Biuro Inwestycji Euro Gdańsk 2012),***
- 2) rzetelne realizowanie postanowień umowy powierzenia,, zapewnienie skutecznego nadzoru nad realizacją i dokumentowaniem rozliczeń finansowych zleczanych robót i nad rzetelnym sporządzaniem i prowadzeniem dokumentacji budowy, przestrzeganie obowiązków inwestora określonych przepisami Prawa budowlanego, dotyczących postępowania o udzielenie pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych, a także podjęcie działań, mających na celu ustalenie rzeczywistego terminu zakończenia robót objętych umową podstawową, celem ewentualnego dochodzenia kar umownych (Euro Poznań 2012),***
- 3) doprowadzenie do odpłatnego przejęcia przez konsorcjum Max Bögl Polska Sp. z o.o elementów infrastruktury technicznej zakupionych za kwotę 2 mln zł od konsorcjum Mostostalu Warszawa S.A. (Wrocław 2012).***

W odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne prezesi samorządów spółek celowych poinformowali Najwyższą Izbę Kontroli o przyjęciu wniosków do realizacji oraz o zakresie i sposobach ich wykonania.

⁴⁴ Dokonała tego protokółami z dnia 10 i 13 września 2010 r., a pozwolenie zostało wydane – warunkowo – w dniu 17 września 2010 r.

3.2. Zaawansowanie przygotowań w poszczególnych obszarach

1. W 2010 r. NIK skontrolowała ogółem 82 zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury dotyczącej obszarów: *Stadiony* (siedem zadań), *Lotniska* (pięć zadań) oraz *Transport lądowy* (łącznie – 70 zadań, w tym: transport w miastach-gospodarzach EURO 2012 – 29 zadań, autostrady i drogi ekspresowe – 23 zadania oraz linie i dworce kolejowe – 18 zadań).

NIK skontrolowała 40 przedsięwzięć Euro 2012 (29%) określonych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć Euro 2012⁴⁵.

Spośród ww. skontrolowanych przez NIK zadań inwestycyjnych 78 zadań ujętych zostało w *Sprawozdaniu z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.*, jako kluczowe - 38 zadań, ważne - 29 zadań lub pozostałe - 11 zadań⁴⁶. Szczegółowe dane dotyczące skontrolowanych zadań inwestycyjnych i ustaleń kontroli w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 5 do *Informacji*.

2. Kontrola wykazała, że na ogółem 67 skontrolowanych zadań kluczowych lub ważnych dla EURO 2012 ujętych w *Sprawozdaniu z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.* w przypadku 46 zadań nastąpiło wydłużenie terminów i opóźnienia w realizacji w odniesieniu do przyjętych w 2009 r. harmonogramów (69% zadań skontrolowanych i 55% wszystkich zadań kluczowych i ważnych określonych w ww. *Sprawozdaniu*⁴⁷).

W przypadku dziewięciu zadań nastąpiło zmniejszenie planowanego w 2009 r. zakresu rzeczowego inwestycji (13% skontrolowanych zadań kluczowych lub ważnych dla EURO 2012), a w przypadku 13 zadań nastąpiło zwiększenie planowanych nakładów (19%). W przypadku 14 zadań (21%) nie zabezpieczono pełnego finansowania⁴⁸.

⁴⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 8, poz. 52, ze zm. W trakcie kontroli przeprowadzonej w 2009 r. zbadano 127 zadań inwestycyjnych, dotyczących przygotowania do organizacji EURO 2012 (wśród których było 36 zadań zawartych w ww. rozporządzeniu, tj. 27%). Do 2010 r. Minister Sportu i Turystyki nie dokonał podziału przedsięwzięć związanych z Euro 2012 na kluczowe, ważne i pozostałe.

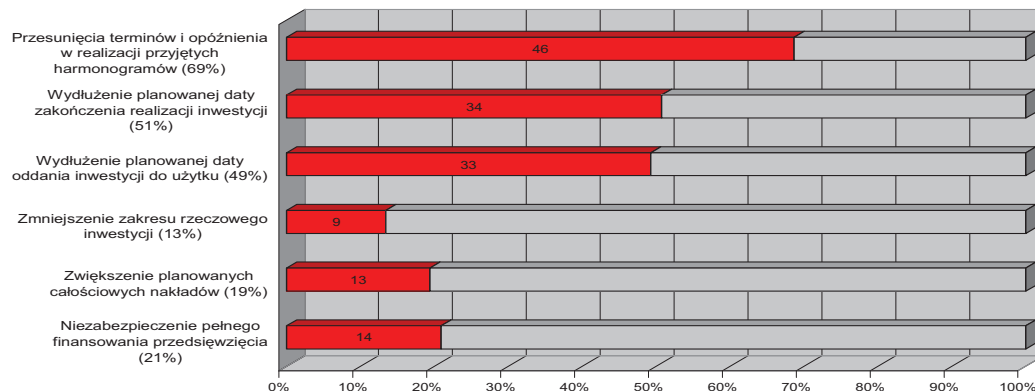
⁴⁶ Kontrolą NIK objęto także jedno zadanie określone jako krytyczne i trzy zadania jako ważne w *Sprawozdaniu z realizacji przedsięwzięć Euro 2012 oraz z wykonanych działań dotyczących realizacji przygotowań Polski do finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (lipiec – grudzień 2009 r.)*, przedłożonym Radzie Ministrów przez Ministra Sportu i Turystyki w styczniu 2010 r., które nie zostały ujęte w następnych *Sprawozdaniach*.

⁴⁷ Dotyczyło to 46 zadań: trzech stadionów (Gdańsk, Warszawa, Poznań), dwóch zadań w zakresie zagospodarowania terenu okołostadionowego (Wrocław, Gdańsk), czterech lotniskowych (Poznań, Warszawa, Wrocław), 17 zadań transportu miejskiego, 13 – transportu drogowego krajowego, pięciu na liniach kolejowych i dwóch dworcowych. Ogółem 23 zadania kluczowe i 23 ważne *Sprawozdania z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.*

⁴⁸ Zmniejszenie zakresu rzeczowego dziewięciu zadań: jedno zadanie w zakresie zagospodarowania terenu okołostadionowego, dwa lotniskowe, trzy - transport miejski, trzy – linie kolejowe (cztery zadania kluczowe, pięć ważnych według *Sprawozdania*). Zwiększenie planowanych nakładów 13 zadań: stadion (Poznań), dwa zadania okołostadionowe, siedem zadań - transport miejski, trzy - transport drogowy krajowy (dziewięć zadań kluczowych, cztery ważne). Niezabezpieczenie finansowania 14 zadań: sześć zadań - transport miejski, cztery - transport drogowy krajowy, trzy na liniach kolejowych i jeden dworzec (dwa zadania kluczowe, 12 ważnych).

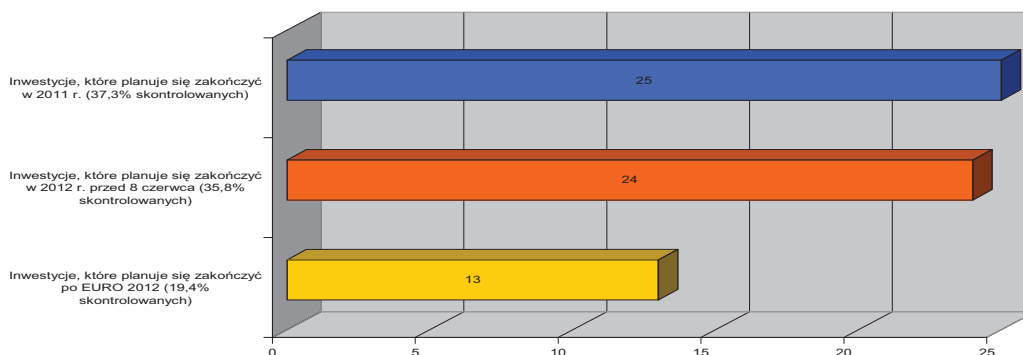
Stwierdzone nieprawidłowości w realizacji 67 skontrolowanych zadań inwestycyjnych określonych jako kluczowe lub ważne dla EURO 2012, w obszarach: *Stadiony*, *Lotniska* i *Transport lądowy*, przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1

3. Spośród skontrolowanych 67 zadań inwestycyjnych uznanych za kluczowe lub ważne dla EURO 2012, w 2009 r. zakończono realizację jednej inwestycji 2009 r. (Autostrada A4 Zgorzelec-Krzyżowa - 51,4 km; 2010 r.), a w 2010 r. czterech inwestycji (Rozbudowa Stadionu Miejskiego w Poznaniu, Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu - etap II, Autostrada A4 Wielicka – Szarów wraz z drogą ekspresową S7 Biezanów – Christo Botewa – 22,6 km, Droga ekspresowa S8, Konotopa – Powązkowska – 10,4 km). W 2011 r. zakłada się zakończenie 25 skontrolowanych kluczowych i ważnych zadań inwestycyjnych, w 2012 r. – do 8 czerwca – 24 zadania, a po 8 czerwca 2012 r., tj. po EURO 2012 – 13 zadań. Planowane terminy zakończenia realizacji skontrolowanych inwestycji infrastrukturalnych w latach 2011-2012 (ustalenia kontroli NIK) przedstawia wykres nr 2.

Wykres nr 2

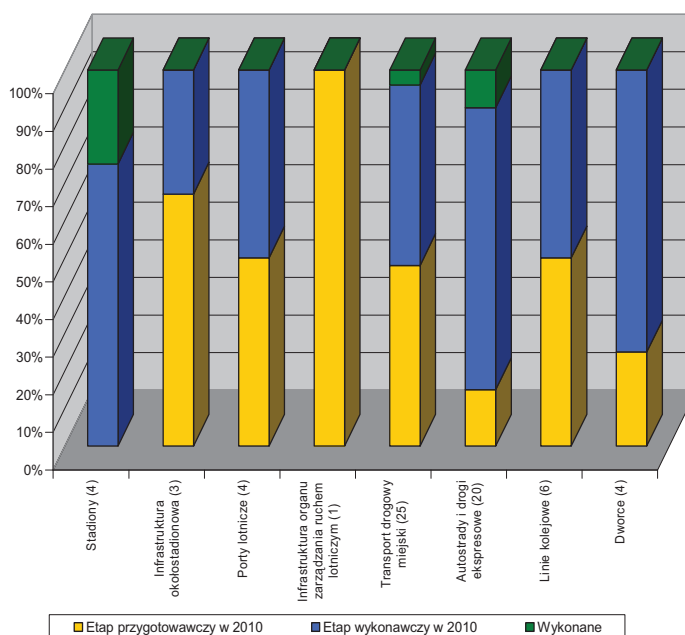
Wykaz zadań inwestycyjnych (kluczowych i ważnych dla EURO 2012), przewidzianych do zakończenia w okresie od 1 stycznia do 8 czerwca 2012 r. oraz po tym terminie, według

Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć Euro 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r. przygotowanego przez Ministra Sportu i Turystyki i przedłożonego Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Prezesa Rady Ministrów w marcu 2011 r. przedstawiono w załączniku nr 3 do Informacji.

4. Z ustaleń kontroli wynika, że w 2010 r. zakończono cztery inwestycje (6%) określone jako kluczowe lub ważne dla EURO 2012, w fazie bezpośredniego wykonania znajdowało się 39 inwestycji (58%), a na etapie przygotowawczym - 24 inwestycje (36%)⁴⁹.

Stan zaawansowania skontrolowanych inwestycji infrastrukturalnych (ustalenia kontroli NIK) przedstawia wykres nr 3.

Wykres nr 3

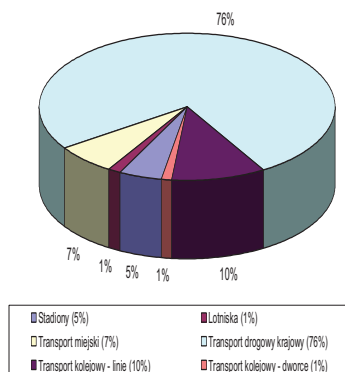

5. W 2010 r. szacowana wartość planowanych kosztów realizacji skontrolowanych zadań inwestycyjnych kluczowych i ważnych wyniosła około 95 mld zł, w tym wartość nakładów bezpośrednio z budżetu państwa to około 13 mld zł (14%), a z budżetów samorządów – około 4 mld zł (4%)⁵⁰.

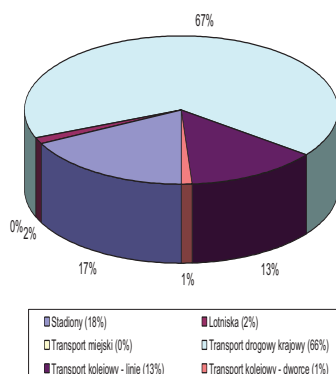
Udział wydatków według grupy inwestycji w łącznej sumie wydatków oraz udział wydatków na grupy inwestycji w wydatkach z budżetu państwa (ustalenia kontroli NIK) przedstawiają odpowiednio wykres nr 4 i 5.

⁴⁹ Przyjęto, że do grupy zadań w fazie przygotowawczej zalicza się zadanie, jeżeli przynajmniej jedno zadanie cząstkowe (np. odcinek drogi) jest realizowane w fazie przygotowawczej, a także, że etap wykonawczy rozpoczyna się po podpisaniu umowy z wykonawcą robót budowlanych i przekazaniu placu budowy.

Wykres nr 4

Wykres nr 5

Do końca 2010 r. na skontrolowane inwestycje kluczowe lub ważne dla EURO poniesiono wydatki w kwocie łącznej około 35 mld zł (37%).

6. Na koniec 2010 r. na budowę i rozbudowę czterech stadionów poniesiono 62% całości planowanych wydatków, na rozbudowę czterech portów lotniczych - 22% planowanych wydatków, na przedsięwzięcia z zakresu transportu miejskiego – 28% planowanych wydatków, na budowę autostrad i dróg ekspresowych – 34% planowanych wydatków, modernizację linii kolejowych – 61% planowanych wydatków i modernizację dworców – 7,6% planowanych wydatków.

3.2.1. Stadiony

1. NIK pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia stan zaawansowania przygotowań do EURO 2012 w skontrolowanym okresie, w zakresie budowy stadionów⁵¹.

Na pozytywną ocenę zasługuje oddanie do użytku Stadionu Poznaniu, znaczne zaawansowanie prac na Stadionach w Warszawie, Gdańsku i Wrocławiu, a także zabezpieczenie finansowania i rozpoczęcie prac na zagospodarowaniu terenu wokół Stadionów. Stwierdzono wydłużenie planowanych terminów zakończenia budowy Stadionów w Gdańsku, Poznaniu i Warszawie. Zwiększyły się znacząco całkowite nakłady na budowę Stadionu w Poznaniu.

⁵⁰ Pozostałe środki pochodzą z Krajowego Funduszu Drogowego (autostrady i drogi ekspresowe), funduszy Unii Europejskiej (Fundusz Spójności), kredytów bankowych, emisji obligacji, środków własnych (przede wszystkim Porty Lotnicze).

⁵¹ Zadania administracji publicznej w obszarze stadionów w Załączniku nr 2 do umowy w sprawie organizacji turnieju finałowego mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA 2010/12 dotyczą: zapewnienia odpowiednich warunków, umożliwiających szybszą realizację projektów budowy lub przebudowy proponowanych dla potrzeb Mistrzostw stadionów. Zobowiązania i gwarancje Polski wobec UEFA, zebrane w Załączniku nr 7 do ww. umowy, dotyczą: zabezpieczenia finansowego stadionów w miastach-gospodarzach EURO 2012 (gwarancja nr 6, złożona przez prezydentów miast-gospodarzy EURO 2012, Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Sportu i Turystyki), uzyskania niezbędnych zezwoleń i decyzji związanych z budową stadionów (gwarancja nr 15, złożona przez prezydentów miast-gospodarzy EURO 2012).

2. Zaawansowanie budowy lub modernizacji Stadionów przedstawia poniższa tabela nr 2.**Tabela nr 2**

Nazwa Stadionu	Liczba miejsc (brutto)	Termin zakończenia realizacji, przyjęty w 2009 r.	Termin zakończenia realizacji, przyjęty w 2010 r.	Planowany koszt całkowity (w mln zł)	Źródła finansowania (mln zł)		Zaawansowanie na koniec 2010 r. (w%)
					Budżet państwa	Środki samorządowe	
1	2	3	4	5	6	7	8
Stadion Arena Bałtycka w Gdańsku	41.414	25.01.2011	30.04.2011	864,1	144	263,5	50%
Stadion Miejski w Poznaniu	43.000	30.06.2010	31.07.2010	713,7*	110*	603,7*	98%
Stadion Narodowy w Warszawie	55.012	4.05.2011	30.06.2011	1.914,6	1.914,6	-	70%
Stadion we Wrocławiu	43.083	14.01.2011**	30.06.2011	857,4	110	247,9	39%
Razem	-	-	-	4.349,8	2.278,6	1.115,1	-

*Wydatki poniesione od początku realizacji inwestycji

**Zmiana terminu zakończenia realizacji została ustalona w trakcie poprzedniej kontroli NIK

Stan zaawansowania budowy infrastruktury w otoczeniu stadionów (ustalenia kontroli NIK) przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3

Nazwa zadania	Termin zakończenia realizacji, przyjęty w 2009 r.	Termin zakończenia realizacji, przyjęty w 2010 r.	Planowany koszt całkowity (mln zł)	Źródła finansowania (mln zł)		Zaawansowanie finansowania na koniec 2010 r.
				Budżet państwa	Środki samorządowe	
1	2	3	4	5	6	7
Odwodnienie terenu pod stadion „Arena Bałtycka” w dzielnicy Gdańsk - Letnica (zadanie kluczowe)	09.2011	28.10.2011	43,5	-	34,8	5%
Budowa infrastruktury uzupełniającej w otoczeniu Stadionu Miejskiego w Poznaniu (zadanie kluczowe)	-	31.12.2011	8,4*	-	8,4*	1%
Zagospodarowanie terenu wschodniego pomiędzy obszarem stadionu i rzeką Ślężą wraz z budową kładki – etap I (zadanie ważne)	06.2011	09.2011	21,5	-	20,5	31%
Razem	-	-	73,4	-	63,7	-

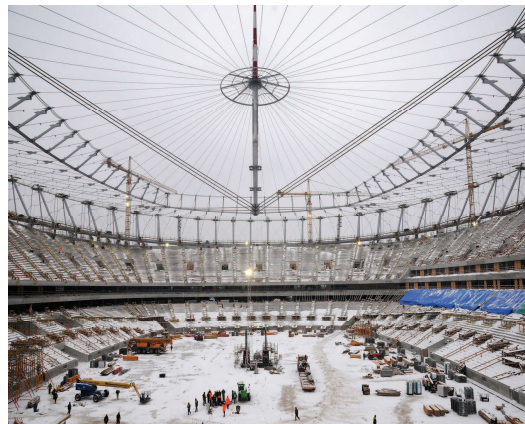
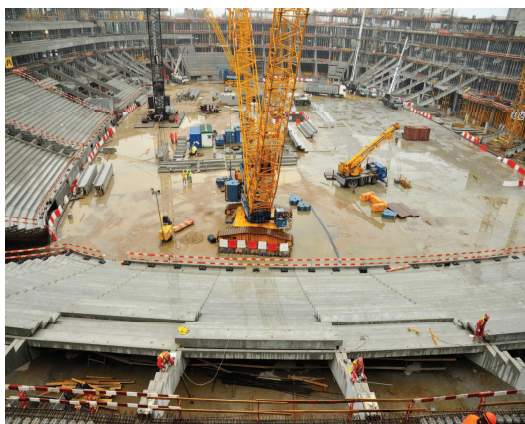
*Planowane nakłady na budowę infrastruktury towarzyszącej są ujęte w nakładach na rozbudowę Stadionu w Poznaniu

Budowa Stadionu Narodowego w Warszawie

1. Termin zakończenia inwestycji wydłużono o 57 dni (tj. z 4 maja 2011 r. do 30 czerwca 2011 r.)⁵². Wydłużenie terminu spowodowane było niekorzystnym wpływem zimowych

⁵² Termin ustalony w aneksie nr 1 do umowy z dnia 4 maja 2009 r. na budowę wielofunkcyjnego Stadionu Narodowego w Warszawie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (etap II) z konsorcjum wykonawców w składzie:

warunków atmosferycznych na przełomie 2009/2010 r. na przebieg prac budowlanych. Stan zaawansowania rzeczowego realizacji II etapu budowy do końca 2010 r. wynosił 54%.

Stan zaawansowania budowy Stadionu Narodowego w 2010 r. (maj) i 2011 r. (styczeń)

2. Nie zmieniły się planowane nakłady na inwestycję określone w programie wieloletnim „Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012” (1.914,6 mln zł). W 2010 r. NCS na inwestycje związane z budową Stadionu Narodowego wydatkowało kwotę brutto 863 mln zł⁵³, stanowiącą 99%⁵⁴ planu po zmianach. Od początku inwestycji wydatkowano 1.337,1 mln zł, tj. 70% środków planowanych na inwestycję (1.914,6 mln zł).

3. W dniu 20 maja 2010 r. została zawarta umowa pomiędzy Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Ministra Sportu i Turystyki, a Prezydentem Miasta Stołecznego Warszawy dotycząca współpracy w przebudowie drogi ul. Wybrzeże Szczecińskie. Ogólną wartość przebudowy określono na kwotę 18,6 mln zł⁵⁵, a termin realizacji - do końca czerwca 2011 r. W 2010 r. w ramach realizacji zadania, wybrano wykonawcę i prowadzono prace wykonawcze, które były realizowane zgodnie z harmonogramem.

4. W 2010 r. NCS prowadził działania związane z zagospodarowaniem terenu otaczającego Stadion poprzez budowę ciągów pieszych i dróg dojazdowych wraz z niezbędną infrastrukturą oraz zagospodarowania terenów zieleni, w szczególności mające na celu podpisanie z Miastem Stołecznym Warszawa porozumienia dotyczącego przeprowadzenia wspólnej inwestycji.

ALPINE Bau Deutschland AG, ALPINE Bau GmbH, ALPINE Construction Polska Sp. z o.o., HYDROBUDOWA Polska S.A., PBG S.A.

⁵³ I etap budowy – 132,1 mln zł; II etap budowy – 1,1 mln zł; Projektowanie + nadzór autorski – 60,3 mln zł; inne – 33,5 mln zł.

⁵⁴ W tym: projekt + nadzór autorski – 178,5%, roboty budowlano-instalacyjne II etap – 100,2%, urządzenia aktywne sieci komputerowej – 91,9%, ekspertyzy, analizy, opinie – 103,9% i rezerwa – 3,7%.

⁵⁵ 18,6 mln zł - po uwzględnieniu kosztów sporządzenia projektu budowlano-wykonawczego w kwocie 0,5 mln zł. oraz kosztów zastępstwa inwestorskiego w kwocie 500 tys. zł. Na podstawie kosztorysu inwestorskiego - 17,6 mln zł. Strony zobowiązały się ponosić po 50% kosztów realizacji przebudowy drogi.

Do dnia zakończenia kontroli władze m.st. Warszawy nie podpisały porozumienia⁵⁶. Pomimo braku podpisanego porozumienia, z uwagi na przyjęty harmonogram, w dniu 17 listopada 2010 r. NCS podpisało umowę⁵⁷ na wykonanie koncepcji oraz wielobranżowej dokumentacji projektowej zagospodarowania terenu wraz z infrastrukturą techniczną dla otoczenia Stadionu. W dniu 30 grudnia 2010 r. zleceniobiorca przedstawił koncepcję zagospodarowania terenu.

Budowa Stadionu Arena Bałtycka w Gdańsku

1. Termin zakończenia budowy stadionu został zmieniony z 23 grudnia 2010 r. na 30 kwietnia 2011 r., tj. przedłużony o 128 dni⁵⁸. Wydłużenie terminu wynikało z opóźnień w realizacji niektórych zadań, spowodowanych m.in. warunkami zimowymi.

Stan zaawansowania budowy Stadionu w Gdańsku w grudniu 2009 i styczniu 2011.

2. W 2010 r. zapewniono zabezpieczenie finansowe budowy Stadionu poprzez zawarcie pomiędzy Miastem Gdańsk i bankiem umowy forfaitingowej, podpisaniem przez Miasto i Spółkę umowy wsparcia oraz zawarciem przez Spółkę porozumienia z bankiem o wydłużeniu terminów płatności wierzytelności nabytych przez bank i rozłożeniu ich spłat na raty. W kontrolowanym okresie nie uległy zwiększeniu całościowe planowane nakłady na budowę Stadionu.

3. Operator zewnętrzny Stadionu podjął działania związane z przygotowaniem do przejęcia obiektu w dzierżawę, polegające m.in. na: rozpoczęciu rekrutacji pracowników, podziale zadań w ramach grupy partnerów (Sport Five, HSG Zander), pracach przygotowawczych do otwarcia Stadionu, rozpoczęciu komercjalizacji powierzchni⁵⁹, udziale w cyklicznych

⁵⁶ Pierwsze pismo NCS w sprawie porozumienia zostało przesłane do Miasta we wrześniu 2009 r. Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy wyjaśnił m.in. że - przygotowując się do podpisania porozumienia w 2010 r. - Miasto uznało, iż nie dysponuje odpowiednim zakresem informacji, by podejmować zobowiązania realizacyjne.

⁵⁷ Z konsorcjum Dawos Sp. z o.o. i Jems Architektki Sp. z o.o. Termin realizacji I etapu umowy – 45 dni od daty podpisania, II etapu – 120 dni od zatwierdzenia przez NCS przedstawionej koncepcji. Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy – 499.000 zł netto.

⁵⁸ Zarząd Spółki BIEG podpisał aneks nr 1 do umowy z wykonawcą z dnia 10 kwietnia 2009 r. na wykonanie II etapu robót budowlanych dotyczących budowy Stadionu, w którym wydłużono czas na realizację przedmiotu umowy do 30 kwietnia 2011 r.

⁵⁹ Strefa VIP, powierzchnie handlowo-usługowe, telefonia komórkowa, gastronomia, sponsoring.

spotkaniach z UEFA oraz naradach budowlanych dotyczących konkretnych spraw operacyjnych.

4. Na podstawie umowy Spółki BIEG o powierzeniu zadań z Miastem Gdańsk z dnia 8 lutego 2010 r. Spółka realizuje dodatkowe przedsięwzięcie pod nazwą *Przebudowa ulicy Żaglowej na odcinku od projektowanej ulicy Stadionowej do skrzyżowania z ulicą Marynarki Polskiej*⁶⁰. Zakończenie zadania planowane jest na maj 2011 (oddanie do użytku – czerwiec 2011 r.). Inwestycja jest prowadzona zgodnie z harmonogramem. W październiku 2010 r. rozpoczęto prace budowlane.

5. Przedsięwzięcie kluczowe dla EURO 2012, związane z budową Stadionu, pn. *Odwodnienie terenu pod stadion „Arena Bałtycka” w dzielnicy Gdańsk-Letnica* (realizowane przez Gdańskie Inwestycje Komunalne Sp. z o.o. w Gdańsku) opóźniło się w stosunku do harmonogramu z 2009 r. Czas zakończenia ww. przedsięwzięcia wydłużył się w stosunku do terminu przyjętego w 2009 r. o 2 miesiące (grudzień 2011 r.). W stosunku do poprzednio planowanych nakłady na realizację przedsięwzięcia zwiększyły się o 1.230%. Wynikało to ze zmiany zakresu rzeczowego przedsięwzięcia.

Budowa i modernizacja Stadionu Miejskiego w Poznaniu

1. Planowana w 2009 r. data zakończenia rozbudowy Stadionu została przesunięta z 30 czerwca 2010 r. na 31 lipca 2010 r. (o 31 dni). Stadion został oddany do użytku na podstawie pozwolenia na użytkowanie z dnia 17 września 2010 r., wydanego przez powiatowego inspektora nadzoru budowlanego (PINB).

PINB wydał pozwolenie, stwierdzając jednocześnie niewykonanie części robót oraz wydając zalecenia, od wykonania których uzależniono możliwość pełnego użytkowania obiektu. Zalecenia wykonano do dnia 3 stycznia 2011 r.

Na Stadionie w 2010 r. rozegrano jeden mecz reprezentacji Polski, trzy mecze Ligii Europejskiej, pięć meczów ekstraklasy oraz odbył się jeden koncert (oficjalne otwarcie Stadionu Miejskiego w Poznaniu – w dniu 20 września 2010 r.).

⁶⁰ Przedsięwzięcie pod nazwą *Przebudowa ulicy Żaglowej na odcinku od projektowanej ulicy Stadionowej do skrzyżowania z ulicą Marynarki Polskiej* zostało wpisane do wykazu przedsięwzięć Euro 2012 pod numerem 16 na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć Euro 2012 (Dz. U. z 2010 r. Nr 8, poz. 52). Przedsięwzięcie ujęto w kategorii *Pozostałe*.

Zaawansowania rozbudowy i modernizacji Stadionu Miejskiego w Poznaniu w 2009 r. (listopad) i 2010 (grudzień)

2. Spółka EURO Poznań 2012 realizuje także kluczowe przedsięwzięcie EURO 2012, związane z zagospodarowaniem terenu w okolicach Stadionu (wprowadzone do umowy o powierzeniu zadań w maju 2010 r.), pod nazwą *Budowa infrastruktury uzupełniającej w otoczeniu Stadionu Miejskiego w Poznaniu*⁶¹. W dniu 23 listopada 2010 r. Spółka uzyskała decyzję lokalizacyjną. Finansowanie zapewniło Miasto Poznań (w kwocie 8,4 mln zł). Termin przekazania do użytku obiektu infrastruktury uzupełniającej ustalono do dnia 31 maja 2012 r.

3. Pierwotnie planowane nakłady na rozbudowę Stadionu zwiększyły się do kwoty 595,7 mln zł, tj. o 159,3 mln zł (z kwoty 436,3 mln zł, zmienianej kolejnymi aneksami pięciokrotnie). Zwiększenie wydatków nastąpiło m.in. na skutek wykonania szeregu robót dodatkowych.

4. W wyniku wizytacji Stadionu przez tzw. Grupę Roboczą UEFA (Venue Management Working Grup) zgłoszono następujące uwagi i wymogi:

- 1) postawienie przy stadionie namiotu tymczasowego dla potrzeb EURO 2012 – centrum prasowego,
- 2) postawienie ogrodzenia tymczasowego w celu wyznaczenia tzw. security perimeter,
- 3) wywłaszczenie ogródków działkowych przy stadionie,
- 4) znalezienie pomieszczenia na centrum wolontariuszy,
- 5) zmiana lokalizacji strefy mix,
- 6) zapewnienie jednolitych stanowisk dla komentatorów na wszystkich stadionach EURO 2012 zgodnych z wymogami UEFA,
- 7) zapewnienie odpowiedniego stanu murawy.

Ponadto UEFA przedstawiła propozycję alokacji poszczególnych funkcji na stadionie i w jego otoczeniu, m.in.: parkingów, miasteczka sponsorów, stref ewakuacji; zaproponowała

powiększenie platformy na trybunie IV, by zlokalizować tam studio telewizyjne, przesłała sugerowane rozwiązanie tymczasowych tras kablowych na czas rozgrywek EURO 2012.

Budowa stadionu we Wrocławiu

1. W dniu 16 stycznia 2010 r. została zawarta umowa z nowym wykonawcą budowy Stadionu⁶². Termin wybudowania Stadionu określono na 30 czerwca 2011 r. Po zmianie wykonawcy wydłużono czas realizacji inwestycji o dziewięć miesięcy⁶³, w tym Stadionu – o ponad cztery miesiące. Wartość przedmiotu umowy była niższa o 1,5 mln zł od ceny kontraktowej poprzedniego wykonawcy - Mostostalu Warszawa S.A.

Do końca 2010 r. roboty budowlane wykonywane były terminowo. Na koniec 2010 r., z całkowitej kontraktowej wartości robót netto wynoszącej 536,9 mln zł, Konsorcjum Max Bögl zrealizowało roboty o wartości netto w wysokości 221,8 mln zł (41,3%).

2. Zabezpieczono finansowanie budowy Stadionu we Wrocławiu. Poza środkami Miasta Wrocławia, budowa Stadionu, zgodnie z zawartą 29 czerwca 2010 r. przez Spółkę Wrocław 2012 Sp. z o.o. umową z kredytodawcami, tj. BRE Bank S.A., Nordea Bank Polska S.A., finansowana będzie z kredytu bankowego udzielonego do maksymalnej wysokości 499,5 mln zł.

Stan zaawansowania budowy stadionu we Wrocławiu w roku 2009 (grudzień) i 2010 (grudzień)

3. Ograniczona została planowana realizacja zadania ważnego dla EURO 2012 pod nazwą *Zagospodarowanie terenu wschodniego pomiędzy obszarem stadionu i rzeką Ślężą wraz z budową kładki*.

Zadanie to zostało podzielone na dwa etapy, z których tylko pierwszy zostanie zrealizowany przed Mistrzostwami. Zmiana została podyktowana potrzebami zgłoszonymi

⁶¹ Przedsięwzięcie wprowadzone do wykazu przedsięwzięć Euro 2012 (pod numerem 54) na mocy ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć Euro 2012.

⁶² Konsorcjum w składzie Max Bögl Bauunternehmung GmbH&Co.KG oraz Max Bögl Polska Spółka z o.o.

⁶³ 20 października 2011 r. – termin zakończenia umowy w konsorcjum z Max Bögl Polska Sp. z o.o. (w tym budowa Stadionu do 30 czerwca 2011 r.). 13 stycznia 2010 r. (21 miesięcy od daty podpisania umowy, tj. od 14 kwietnia 2009 r.) - termin realizacji umowy z konsorcjum z Mostostalem S.A.;

przez UEFA, zgodnie z którymi teren ten podczas EURO 2012 będzie zajęty pod namioty VIP⁶⁴. W ramach ww. zadania ogłoszenie postępowania o zamówienie publiczne nastąpiło z ośmiomiesięcznym opóźnieniem (zamiast w I kwartale 2010 r. nastąpiło to w dniu 30 listopada 2010 r.), co wynikało z opóźnień w uzyskaniu decyzji lokalizacyjnej i wykonaniu projektu budowlanego⁶⁵.

3.2.2. Lotniska

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zaawansowanie, w skontrolowanym okresie, przygotowań do EURO 2012 w zakresie rozbudowy portów lotniczych w Gdańsku i Wrocławiu oraz pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, Portu Lotniczego w Warszawie⁶⁶. NIK negatywnie ocenia zaawansowanie prac przygotowawczych w Porcie Lotniczym w Poznaniu.

2. Stan zaawansowania rozbudowy portów lotniczych (ustalenia kontroli NIK) przedstawia tabela nr 4.

Tabela nr 4

Nazwa zadania	Termin zakończenia realizacji ustalony w 2009 r.	Termin zakończenia realizacji ustalony w 2010 r.	Planowany koszt całkowity (mln zł)	Źródła finansowania (mln zł)		Zaawansow. finansowe na koniec 2010 r.
				Budżet państwa	Środki samorządowe	
1	2	3	4	5	6	7
Rozbudowa Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy w Gdańsku (zadanie kluczowe)	24.02.2012	24.02.2012	396,3	-	-	12%
Rozbudowa Portu Lotniczego Poznań-Lawica (zadanie kluczowe)	01.2012	01.2012	222,5	-	-	2%
Rozbudowa Portu Lotniczego Wrocław (zadanie kluczowe)	II/III kwartał 2011	12.2011	424,2	-	43,2	34%
Rozbudowa Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina w Warszawie (zadanie ważne)	5.09.2011	5.09.2011	185,9	-	-	40%
Rozwój infrastruktury państwowego organu zarządzania ruchem lotniczym (zadanie kluczowe)	I kwartał 2012	31.05.2012	199,8	199,8	-	43%
Razem	-	-	1.428,7	199,8	43,2	-

⁶⁴ Planowana wcześniej funkcja rekreacyjna terenu z ławkami, tarasami widokowymi, boiskiem i innymi obiektami, utrudniałaby wykorzystanie terenu zgodnie z zamierzeniami UEFA, dlatego prace w pierwszym etapie obejmą przygotowanie terenu na potrzeby zgłoszone przez UEFA, natomiast docelowa funkcja rekreacyjna zostanie zrealizowana po Turnieju.

⁶⁵ Opóźnienia wynikały z przyczyn niezależnych od Urzędu Miasta Wrocławia, niemniej jednak termin zakończenia tego zadania planowany na wrzesień 2011 r. jest - w ocenie NIK - poważnie zagrożony, ponieważ na przeprowadzenie postępowania o zamówienie publiczne oraz wykonanie robót budowlanych pozostaje łącznie 10 miesięcy.

⁶⁶ Zadania administracji publicznej w obszarze lotnisk, zawarte w załączniku nr 2 do umowy w sprawie organizacji turnieju finałowego mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA 2010/12, dotyczą zapewnienia spółce powołanej na potrzeby imprezy wszelkiej koniecznej pomocy w realizacji i egzekwowaniu umowy z portem lotniczym. Zobowiązania i gwarancje zebrane w załączniku nr 7 do ww. umowy dotyczą: niewprowadzania ograniczeń w zakresie lotów nocnych w trakcie EURO 2012 (gwarancja nr 18, złożona przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz Prezesów Zarządów portów lotniczych).

3. Na pozytywną ocenę zasługują podjęte przez zarządy portów lotniczych w Gdańsku, Wrocławiu i Warszawie działania inwestycyjne oraz działania na rzecz zapewnienia finansowania realizowanych zadań inwestycyjnych oraz wspólne ze Spółką PL.2012⁶⁷ działania organizacyjne związane z koordynacją przygotowań w zakresie obsługi ruchu lotniczego podczas EURO 2012 (powołanie krajowego forum lotniskowego i forów w portach lotniczych, działania w zakresie zarządzania slotami⁶⁸).

4. Realizowane przez porty lotnicze w Gdańsku, Wrocławiu i Warszawie przedsięwzięcia inwestycyjne i organizacyjne, w tym zwłaszcza budowa lub rozbudowa terminali pasażerskich, stwarzają przesłanki do wykonania wszystkich zobowiązań wynikających z zawartej w dniu 17 sierpnia 2006 r. z UEFA umowy dotyczącej lotniska na finałowe rozgrywki Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA 2010/12⁶⁹.

Przygotowanie przez Porty Lotnicze ostatecznej umownej koncepcji wsparcia UEFA może mieć jednak miejsce dopiero po losowaniu grup eliminacyjnych turnieju finałowego (listopad 2011 r.) oraz zakończeniu budowy terminali pasażerskich.

5. Stwierdzono opóźnienia w realizacji zaplanowanych zadań inwestycyjnych w Porcie Lotniczym w Warszawie i Wrocławiu a w szczególności w Poznaniu (w przypadku Portu Lotniczego w Poznaniu opóźnienia w realizacji etapu przygotowawczego stanowią zagrożenie niezrealizowania zaplanowanej rozbudowy Portu przed EURO 2012).

Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie

1. Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze” w Warszawie realizuje w Porcie Lotniczym im. Fryderyka Chopina w Warszawie w związku z EURO 2012, w celu zwiększenia możliwości operacyjnych Portu, trzy zadania inwestycyjne, które w IV kwartale 2009 r. zostały zaktualizowane i określone jako: *Dokończenie budowy Terminala 2, Modernizacja nawierzchni lotniskowych i drogowych i Budowa układu drogowego dla Terminala 2*⁷⁰. Dwa pierwsze zadania były na etapie wykonawczym, trzecie zadanie zakończono w ograniczonym zakresie.

2. Stwierdzono opóźnienia w stosunku do przyjętych harmonogramów w przypadku zadania *Dokończenie budowy Terminala 2* na koniec 2010 r. - 20%. Opóźnienia wynikały

⁶⁷ Spółka PL.2012 zaplanowała zadania o charakterze koordynacyjnym w obszarze lotnisk w ramach *Programu koordynacji, zarządzania i kontroli procesów obsługi na lotniskach*.

⁶⁸ Działkami czasowymi startów i lądowań.

⁶⁹ Airport agreement for the final tournament of the UEFA European football championship 2010/12. UEFA przedstawiła portom lotniczym narzędzie monitorująco-sprawozdawcze pn. *Airport Tracker*, formułujące najważniejsze aspekty obsługi EURO 2012 na lotniskach i wskazujące zadania do realizacji przez porty, jednostki działające w ramach portów, jak również podmioty trzecie. Zgodnie z wymaganiami UEFA formularz ma być uzupełniany systematycznie, a w jego wypełnianie zaangażowane będą wszystkie podmioty, wchodzące w skład lotniskowego zespołu EURO, tzw. Airport Forum.

⁷⁰ Według stanu na koniec września 2009 r. w Porcie Lotniczym im. Fryderyka Chopina w Warszawie Przedsiębiorstwo realizowało w związku z Turniejem projekty: *Dokończenie budowy Terminala 2 oraz integracja Terminala T1 z Terminalem T2 wraz z modernizacją Terminala T1, Modernizacja nawierzchni lotniskowych, Układ drogowy dla Terminala 2*.

m.in. z nieterminowego dostarczania przez inwestora dokumentacji, zwłoki w podejmowaniu decyzji dotyczących rozwiązań technicznych i architektonicznych.

3. W przypadku zadania *Modernizacja nawierzchni lotniskowych i drogowych* sporządzony harmonogram był niezgodny z zawartą 29 czerwca 2010 r. umową z konsorcjum wykonawców Budimex S.A., w zakresie daty zakończenia przedmiotu zamówienia, co uniemożliwiło dokonanie oceny rzeczowego stanu zaawansowania robót na koniec 2010 r.

Zgodnie z umową i protokołem przekazania terenu budowy, realizacja zadania powinna zostać zakończona do 5 września 2011 r., natomiast w harmonogramie rzeczowo-finansowym, stanowiącym załącznik do umowy, podano termin 31 maja 2011 r.

4. Nieterminowa budowa tunelu kolejowego do lotniska⁷¹ przez PKP PLK spowodowała niedokończenie realizacji zadania *Budowa układu drogowego dla Terminala 2*, polegające na przerwaniu budowy drugiej jezdni ul. Gordona Bennetta na odcinku przebiegu tunelu kolejowego oraz drogi wjazdowej i zjazdowej, stanowiących połączenie z trasą N-S.

W związku z planowanym przez PKP PLK terminem odbioru technicznego tunelu kolejowego w połowie listopada 2011 r. istnieje realne zagrożenie niedokończenia zadania przed rozpoczęciem EURO 2012⁷².

5. Zadania inwestycyjne związane z EURO 2012 są realizowane w całości ze środków własnych, a planowany koszt ich realizacji wynosi 185,9 mln zł. Zaawansowanie finansowe realizacji ww. inwestycji na 31 grudnia 2010 r. wynosiło 75,2 mln zł (40,4%).

Port Lotniczy we Wrocławiu

1. Spółka Port Lotniczy Wrocław S.A., zarządzająca Portem Lotniczym we Wrocławiu, realizuje przedsięwzięcie kluczowe dla realizacji EURO 2012 w zakresie rozbudowy i przebudowy Portu⁷³, do którego należą trzy zadania inwestycyjne: *budowa nowego terminala pasażerskiego, budowa płyty postojowej dla samolotów – II etap, rozbudowa infrastruktury części lotniczej*. Oddanie do użytku planowane jest na czwarty kwartał 2011 r.

Budowa terminalu pasażerskiego była w trakcie kontroli na etapie wykonawczym, dwa pozostałe zadania inwestycyjne – na etapie przygotowawczym. Zaawansowanie rzeczowe budowy terminala wynosiło na koniec 2010 r. około 70%⁷⁴.

⁷¹ Zadanie na linii Warszawa - MPL Okęcie (budowy łącznicy od przystanku osobowego Służewiec do stacji MPL Okęcie).

⁷² W przypadku niedokończenia zawieszonych robót przed terminem rozpoczęcia Mistrzostw, dotychczas wykonany odcinek jezdni - w ocenie NIK - w okresie trwania turnieju, nie poprawi transportu kołowego do Terminala.

⁷³ Umieszczone w wykazie przedsięwzięć EURO 2012 pod nr 74 w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć Euro 2012.

⁷⁴ Według kontroli NIK w 2009 r. zaawansowanie na dzień 4 grudnia 2009 r. kształtowało się na poziomie około 6%

2. W stosunku do ustalonych w 2009 r. harmonogramów we wszystkich trzech zadaniach inwestycyjnych nastąpiły przesunięcia terminów realizacji poszczególnych działań o około trzy miesiące, w wyniku czego zmieniono planowane terminy zakończenia realizacji inwestycji.

Termin zakończenia budowy nowego terminala przesunięto z 30 marca na maj/czerwiec 2011 r., budowy płyty postojowej - z I kwartału na II/III kwartał 2011 r., a rozbudowy infrastruktury części lotniczej – z II/III kwartału na IV kwartał 2011 r.⁷⁵

Zmiana harmonogramu budowy terminala wynikała ze złych warunków atmosferycznych w okresie zimowym 2009/2010 r. oraz konieczności budowy przyłączy (energetycznego, gazowego, wodociągowego i kanalizacyjnego)⁷⁶. Zmiana harmonogramu budowy płyty postojowej wynikała z konieczności przebudowy drogi kołowania, a infrastruktury części lotniczej – z opóźnień w projektowaniu oraz ze zmiany zakresu przebudowy płyty postojowej południowej i ograniczenia jej do modernizacji.

3. Do dnia zakończenia kontroli budowa terminala finansowana była ze środków własnych. Ze względu na brak podpisanej umowy o dofinansowanie, Spółka we wrześniu 2010 r. pozyskała kredyt pomostowy w wysokości 70 mln zł, który w pierwszym kwartale 2011 r. miał zostać skonwertowany na emisję obligacji. Nie zmieniła się planowana kwota całłościowych nakładów w wysokości 424,2 mln zł. Do końca 2010 r. na realizację przedsięwzięcia Euro 2012 poniesiono 34% planowanych całłościowych nakładów.

Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy

1. Spółka Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o., zarządzająca Portem Lotniczym Gdańsk im. Lecha Wałęsy, realizuje przedsięwzięcie kluczowe dla EURO 2012 w zakresie rozbudowy Portu⁷⁷, do którego należą cztery zadania inwestycyjne: *budowa terminala pasażerskiego T2, budowa drogi kołowania, budowa nowej płyty postojowej dla samolotów, budowa stanowiska do odladzania samolotów*.

Oddanie do użytku planowane jest na: *terminal* - marzec 2012 r., *budowa stanowiska do odladzania samolotów* - wrzesień 2011 r. oraz *budowa drogi kołowania, budowa nowej płyty postojowej dla samolotów* - listopad 2011 r. Wszystkie cztery zadania były w okresie kontroli na etapie wykonawczym, umowy z wykonawcami podpisano w 2010 r.

2. W stosunku do ustalonych w 2009 r. harmonogramów nie nastąpiły opóźnienia w realizacji skontrolowanych zadań inwestycyjnych. Planowane zakończenie budowy drogi kołowania

⁷⁵ W przypadku terminala nie zmieniono planowanego terminu oddania obiektu do użytku, dla pozostałych zadań termin oddania do użytku wydłużył się o około trzy miesiące.

⁷⁶ Brak rozpoczęcia robót związanych przebudową ul. Granicznej, realizowaną w ramach przedsięwzięcia *Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym – etap III* spowodował problemy w zakresie podłączenia nowego terminala do instalacji wodnej i kanalizacyjnej.

⁷⁷ Umieszczone pod nr 13 w wykazie przedsięwzięć Euro 2012 w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć Euro 2012.

oraz stanowiska do odladzania samolotów skrócono o – odpowiednio – dwa i trzy miesiące w stosunku do terminów przyjętych w 2009 r.

3. Planowana kwota nakładów na cztery zadania inwestycyjne wynosiła 375,8 mln zł. Zapewniono finansowanie przedsięwzięcia ze środków własnych, emisji obligacji i środków UE. Środki własne obejmują kwotę 78,1 mln zł. W dniu 24 czerwca 2010 r. Spółka zawarła umowę z bankiem na emisję obligacji na kwotę 140 mln zł, a w czerwcu i październiku 2010 r. umowy o dofinansowanie z CUPT na kwotę 178,2 mln zł (projekt POiŚ). Do końca 2010 r. na realizację przedsięwzięcia Euro 2012 poniesiono 13% nakładów.

Port Lotniczy Poznań-Ławica im. Henryka Wieniawskiego

1. W ramach przedsięwzięcia kluczowego dla EURO 2012 pn. *Port lotniczy Poznań – Ławica – rozbudowa i modernizacja infrastruktury lotniskowej i portowej*⁷⁸ Port Lotniczy Poznań - Ławica im. H. Wieniawskiego sp. z o.o. (Spółka) realizuje trzy zadania inwestycyjne: *Rozbudowa i modernizacja terminala pasażerskiego, Rozbudowa płaszczyzn postojowych samolotów, Budowa równoległej drogi kołowania*. W 2010 r. dwa zadania zostały połączone w jedno zadanie inwestycyjne pn. *Wykonanie płaszczyzn postojowych samolotów (PPS) i równoległej drogi kołowania*. Skontrolowane zadania były na etapie przygotowawczym, a zakończenie realizacji zaplanowano na 2012 r.

2. Do czasu zakończenia kontroli NIK, tj. do dnia 3 stycznia 2011 r., Spółka nie posiadała decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji, których uzyskanie zaplanowano na wrzesień 2009 r. W konsekwencji braku ww. decyzji, planowane terminy uzyskania pozwoleń na budowę, wyboru wykonawców i rozpoczęcia prac budowlanych uległy przesunięciu.

Planowany na dzień 19 grudnia 2011 r. termin oddania do użytku rozbudowanej płaszczyzny postoju samolotów i nowej równoległej drogi kołowania przesunięto na dzień 4 stycznia 2012 r., tj. o 16 dni. W ocenie NIK szczególne zagrożenie przygotowania Portu wynika z opóźnień w zakresie terminala pasażerskiego, ponieważ termin jego oddania do użytku (I etap) zaplanowany na dzień 30 marca 2012 r. przesunięto na dzień 16 kwietnia 2012 r., tj. na półtora miesiąca przed rozpoczęciem finałowego turnieju EURO 2012.

3. Główną przyczyną niezyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach było opóźnione opracowanie raportu o oddziaływaniu na środowisko, którego termin wykonania był dwukrotnie, za zgodą Spółki, przesuwany aneksami na okres późniejszy – najpierw o sześć miesięcy, tj. do dnia 29 listopada 2009 r., a następnie do dnia 21 grudnia 2009 r. Kolejny wniosek o wydanie ww. decyzji Spółka złożyła w Regionalnej Dyrekcji Ochrony

⁷⁸ Przedsięwzięcie ujęte pod numerem 38 w wykazie przedsięwzięć Euro 2012, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć Euro 2012.

Środowiska w Poznaniu w dniu 13 sierpnia 2010 r. Do czasu zakończenia kontroli NIK postępowanie nie zostało zakończone.

4. Na skutek nieterminowego przygotowania inwestycji, do czasu zakończenia kontroli NIK, Spółka nie złożyła wniosku o dofinansowanie do Centrum Unijnych Projektów Transportowych⁷⁹. W dniu 20 grudnia 2010 r. została natomiast podpisana tzw. umowa główna z bankiem, który będzie miał za zadanie organizację programu emisji obligacji mającego na celu finansowanie części kosztów przedsięwzięcia.

5. Spółka doprowadziła w 2010 r. do wyłonienia projektanta i wykonawcy rozbudowy płaszczyzn lotniskowych oraz inżyniera kontraktu, a także dokonała wyboru wykonawcy w postępowaniu na rozbudowę i modernizację terminala pasażerskiego.

W wystąpieniach pokontrolnych do dyrektora Przedsiębiorstwa Państwowego „Porty Lotnicze”, Prezesa Zarządu Portu Lotniczego Wrocław S.A. oraz do Prezesa Zarządu Spółki Port Lotniczy Poznań-Ławica Najwyższa Izba Kontroli wniosła o:

- 1) podjęcie działań zapobiegających dalszym przesunięciom terminu zakończenia budowy Terminala 2 i zapewniających zakończenie robót w ustalonym terminie, nawiązanie ściślejszej współpracy z PKP PLK i GDDKiA, celem realizacji zaniechanych robót przy budowie układu drogowego do Terminala 2 w terminie umożliwiającym zakończenie robót przed rozpoczęciem EURO 2012, sprostowanie informacji do Spółki PL.2012 o zakończeniu w marcu 2010 r. budowy układu drogowego do Terminala 2. (PP „Porty Lotnicze” Warszawa),***
- 2) poinformowanie o efektach działań w zakresie sporządzenia instrukcji odśnieżania dachu terminala pasażerskiego w celu zapewnienia sprawnego i bezpiecznego użytkowania obiektu oraz podjęcie działań w celu terminowego zakończenia budowy płaszczyzn poziomych Portu (PL Wrocław S.A.),***
- 3) zintensyfikowanie działań mających na celu przyspieszenie realizacji zadań związanych z przygotowaniem do EURO 2012, a w szczególności: uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych inwestycji, uzyskanie pozwolenia na budowę i rozpoczęcie robót, zapewnienie pełnego finansowania zadań objętych projektem (PL Ławica Poznań).***

W odpowiedziach na wystąpienia pokontrolne zarządzający portami lotniczymi we Wrocławiu i Warszawie informowali NIK o zakresie podejmowanych działań celem wykonania ww. wniosków.

Z informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, przedstawionych w dniu 15 kwietnia 2011 r. przez Zarząd Portu Lotniczego

Poznań - Ławica wynika, że w dniu 28 lutego 2011 r. Spółka otrzymała decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia, a Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu nadał ww. decyzji rygor natychmiastowej wykonalności. Ponadto poinformowano, że w zakresie inwestycji pn. Rozbudowa i modernizacja terminala pasażerskiego w dniu 22 marca 2011 r. złożono wniosek o wydanie zezwolenia na realizację, a także, że w dniu 31 marca 2011 r. Spółka zawarła z bankiem umowę na emisję obligacji o wartości 128 mln zł (środki z emisji przeznaczone na finansowanie inwestycji).

3.2.3. Transport lądowy

Przedsięwzięcia komunikacyjne w miastach-gospodarzach EURO 2012

1. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła istotne nieprawidłowości w zaawansowaniu przygotowań do EURO 2012 w zakresie budowy lub modernizacji przedsięwzięć komunikacyjnych w miastach-gospodarzach EURO 2012.

Stwierdzono opóźnienia i przesunięcia terminów zakończenia inwestycji, w odniesieniu do przyjętych harmonogramów oraz zmiany zakresu rzeczowego inwestycji, które mogą skutkować niepełnym przygotowaniem sieci transportu miejskiego do przewozu kibiców w trakcie trwania Mistrzostw⁸⁰.

2. Zaawansowanie realizacji zadań w zakresie transportu miejskiego (ustalenia kontroli NIK) przedstawia tabela nr 5.

Tabela nr 5

Nazwa zadania	Termin zakończenia realizacji ustalony w 2009 r.	Termin zakończenia realizacji ustalony w 2010 r.	Planowany koszt całkowity (mln zł)	Źródła finansowania (mln zł)		Zaawansowanie finansowe na koniec 2010 r.
				Budżet państwa	Środki samorząd.	
1	2	3	4	5	6	7
Połączenie Portu Lotniczego z Portem Morskim Gdańsk – Trasa Słowackiego (zadanie kluczowe)	30.12.2014	30.12.2014	1.486,3	-	298,4	3%
Budowa Trasy W-Z (odcinek Kartuska – Otomińska) (zadanie kluczowe)	31.05.2012	31.05.2012	150,7	-	50,3	33%
Przebudowa ulicy Bukowskiej (DW 307) od planowanego skrzyżowania z III ramą komunikacyjną (ul. Prosta) do granicy miasta. (zadanie	06.2011	05.2011	164,5	-	144,5	68%

⁷⁹ Według pre-umowy zawartej w dniu 29 sierpnia 2008 r. powinno to nastąpić do dnia 30 czerwca 2010 r.

⁸⁰ Gwarancje w zakresie transportu lądowego w załączniku nr 7 umowy w sprawie organizacji turnieju finałowego mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA 2010/12 złożyli: Minister Transportu – gwarancja rozbudowy infrastruktury transportowej związanej z Euro 2012 do czasu rozpoczęcia Mistrzostw (Gwarancja nr 5.3) oraz Prezydenci Miast Gospodarzy EURO 2012 – gwarancja rozbudowy infrastruktury transportowej w Miastach Gospodarzach EURO 2012 do czasu rozpoczęcia Mistrzostw (Gwarancja nr 5.8). W umowach miasta-gospodarze EURO 2012 zobowiązały się do opracowania koncepcji transportu publicznego.

kluczowe)						
Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – etap I (zadanie kluczowe)	31.03.2012	31.03.2012	760	-	202,3	32%
Budowa infrastruktury drogowej w otoczeniu Stadionu Piłkarskiego Euro 2012 we Wrocławiu (zadanie kluczowe)	01.2011	06.2011	44,1	-	31,2	68%
Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu – etap I (zadanie kluczowe)	09.2010	05.2011	56,8	-	41,3	70%
Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu – etap II (zadanie kluczowe)	30.07.2010	20.10.2010	67,3	-	39,9	78%
Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu – etap III (zadanie kluczowe)	03.03.2011.	14.10.2011	31,2	-	21,4	7%
Przebudowa ul. Kosmonautów w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu – etap I (zadanie kluczowe)	10.2011	10.2011	46,2	-	34,1	35%
Przebudowa ul. Lotniczej w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu – etap II (zadanie kluczowe)	08.2011	08.2011	113,9	-	113,9	39%
Razem	-	-	2.921	-	977,3	-
Realizacja Gdańskiego Projektu Komunikacji Miejskiej – etap III (GPKM III) (zadanie ważne)	04.2012	05.2012	574,4	-	185	28%
Zintegrowany System Zarządzania Ruchem TRISTAR (zadanie ważne)	06.2012	12.2013	127,4	-	31,7	2%
Budowa trasy tramwajowej os. Lecha - Franowo w Poznaniu (zadanie ważne)	01.2012	03.2012	271	-	162,7	5%
Odnowa infrastruktury transportu publicznego w związku z organizacją EURO 2012 w Poznaniu - Etap I i Etap II (zadanie ważne)	12.2011	04.2012	180,9	-	110,2	2%
Rozbudowa ulic: Węgorka - Ptasia - Rumuńska - Wałbrzyska – Marcelińska (zadanie ważne)	11.2011	12.2011	49,5	-	49,5	0,5%
Przedłużenie trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST) do Dworca Zachodniego w Poznaniu. (zadanie ważne)	04.2012	04.2012	98,5	-	55,7	11%
Rozbudowa Systemu Sterowania Ruchem, Sygnalizacji Świetlnych, ITS (Inteligentne Systemy Transportowe) (zadanie ważne)	03.2012	05.2012	102,5	-	22,9	0,5%
Rozbudowa ul. Obornickiej (etap I od ronda Obornickiego do ul. Kurpińskiego i etap II od ul. Kurpińskiego do wiaduktu) (zadanie ważne)	03.2012	zadanie nie zostanie zrealizowane przed EURO 2012	50,9	-	50,9	0%
Budowa nowego dworca autobusowego komunikacji międzymiastowej wraz z przebudową infrastruktury wokół terenu dworca (zadanie ważne)	-	zadanie nie zostanie zrealizowane przed EURO 2012	0	-	0	0%

Zakup nowoczesnego niskopodłogowego taboru tramwajowego (zadanie ważne)	31.03.2012	31.03.2012 (05.2012)	314,9	-	-	9%
Przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera (zadanie ważne)	04.2012 (całość)	04.2012 (I etap)	190	-	134,2	3%
System Sterowania Ruchem ITS-Wrocław – etap I oraz budowę systemu informacji dla uczestników ruchu (zadanie ważne)	31.12.2011	30.11.2011	14,6	-	2,2	5%
Budowa północnej Obwodnicy Śródmiejskiej we Wrocławiu – etap I (zadanie ważne)	02.2011	06.2011	278	-	88	93%
Budowa Trasy Mostu Północnego – zadanie 1 – etap I – od węzła z ul. Pułkową do węzła z ul. Modlińską (zadanie ważne)	12.2011	12.2011	1.179,2	-	1.179,2	56%
Budowa Trasy Mostu Północnego – zadanie 1 – etap II – od węzła z ul. Pułkową do węzła przesiadkowego „Młociny” (zadanie ważne)	11.2011	31.12.2011	69,9	-	69,9	36%
Razem	-	-	3.501,7	-	962,9	-
Przebudowa ulicy Żaglowej na odcinku od ulicy Stadionowej do skrzyżowania z ulicą Marynarki Polskiej (zadanie pozostałe)	-	05.2011	14	-	14	21%
System Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania (zadanie ważne w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki dla Rady Ministrów ze stycznia 2010 r., przeniesione do przedsięwzięć pozostałych)	01.2011	02.2011	11,7	-	11,7	69%
Modernizacja trasy tramwajowej Dworzec Wileński – Stadion Narodowy – Rondo Waszyngtona wraz z zakupem 30 tramwajów niskopodłogowych (zadanie krytyczne w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki dla Rady Ministrów ze stycznia 2010 r., przeniesione do przedsięwzięć pozostałych)	30.04.2012	30.04.2012	363	-	-	25%
Budowa Trasy Siekierkowskiej (budowa skrzyżowania drogi krajowej nr 2 z Trasą Siekierkowską (zadanie ważne w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki dla Rady Ministrów ze stycznia 2010 r., przeniesione do przedsięwzięć pozostałych)	31.12.2010	31.05.2011	166,5	-	166,5	82%
Razem	-	-	555,2	-	192,2	-

3. Z czterech skontrolowanych przedsięwzięć komunikacyjnych kluczowych lub ważnych dla EURO 2012, realizowanych przez Miasto Gdańsk (Gdańskie Inwestycje Komunalne Sp. z o.o. w Gdańsku)⁸¹, dwa przedsięwzięcia: *Połączenie Portu Lotniczego z Portem Morskim Gdańsk –*

⁸¹ Kluczowe: *Połączenie Portu Lotniczego z Portem Morskim Gdańsk – Trasa Słowackiego, Budowa Trasy W-Z (odcinek Kartuska - Otomińska)*. Ważne: *Realizacja Gdańskiego Projektu Komunikacji Miejskiej - etap III (GPKM III), Zintegrowany System Zarządzania Ruchem TRISTAR*.

Trasa Słowackiego, Zintegrowany System Zarządzania Ruchem TRISTAR, nie zostaną oddane do użytku w całości przed EURO 2012⁸².

Do rozpoczęcia EURO 2012 planuje się uzyskanie efektu komunikacyjnego w trzech z czterech zadań realizowanych w ramach przedsięwzięcia *Trasa Słowackiego* oraz objęcie systemem *TRISTAR* m.in. głównych ciągów komunikacyjnych Gdańska, Sopotu i Gdyni. Zwiększyły się planowane nakłady na realizację dwóch przedsięwzięć: *Trasa Słowackiego* – o 18,9%, *Gdański Projekt Komunikacji Miejskiej etap III* – o 4,7%. Według obowiązujących w trakcie kontroli harmonogramów, spośród sześciu przedsięwzięć komunikacyjnych EURO 2012 realizowanych przez GIK Sp. z o.o. tylko dwa przedsięwzięcia⁸³ zostaną przekazane do użytkowania przed EURO 2012, cztery przedsięwzięcia⁸⁴ zakończone zostaną po EURO 2012.

4. Z realizowanych przez Miasto Wrocław dziesięciu zadań komunikacyjnych na EURO 2012, dwa zadania zostały zakończone⁸⁵, a pozostałych osiem zadań (siedem kluczowych i jedno ważne dla EURO 2012) znajdowało się na różnym etapie realizacji.

W związku z ograniczonymi możliwościami finansowymi Gminy Wrocław zmniejszono zakres rzeczowy dwóch zadań kluczowych dla EURO 2012. Zadanie *Przebudowa ul. Kosmonautów w ciągu drogi krajowej nr 94* zostało podzielone na dwa etapy, z których tylko pierwszy o długości 700 metrów zostanie zrealizowany przed Turniejem⁸⁶, a drugi, obejmujący pozostałą część ul. Kosmonautów, zostanie zrealizowany po roku 2012. Ograniczenia objęły także budowę i modernizację pierwszej i drugiej linii Tramwaju Plus oraz trasy średnicowej, czyli trzy z sześciu podzadań zadania *Zintegrowany Systemu Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – etap I*.

Wystąpiły opóźnienia w realizacji zadania ważnego dla EURO 2012 pn. *Inteligentny System Transportu ITS Wrocław*. Mimo planowanego zawarcia umowy na prace budowlane na czerwiec 2010 r., umowa została zawarta dopiero w dniu 30 grudnia 2010 r., ponieważ o siedem miesięcy wydłużyło się postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego.

Na okres po EURO 2012 przesunięta została realizacja zadania kluczowego (krytycznego) dla EURO 2012 pn. *Budowa połączenia Portu Lotniczego ze Stadionem Piłkarskim w ciągu drogi krajowej nr 94*⁸⁷.

⁸² Na opóźnienia w realizacji tych zadań NIK zwracała uwagę w poprzedniej kontroli.

⁸³ *Budowa Trasy W-Z (odcinek Kartuska - Otomińska), Realizacja Gdańskiego Projektu Komunikacji Miejskiej - etap III (GPKM III).*

⁸⁴ *Połączenie Portu Lotniczego z Portem Morskim Gdańsk – Trasa Słowackiego, Zintegrowany System Zarządzania Ruchem TRISTAR, Realizacja projektu poprawy dostępu drogowego do Portu Gdańsk – Budowa Trasy Sucharskiego, Przebudowa węzła integracyjnego Gdańsk Śródmieście.*

⁸⁵ *Przebudowa ul. Lotniczej w ciągu drogi krajowej nr 94 - etap I oraz Budowa północnej obwodnicy śródmiejskiej – I etap.*

⁸⁶ Jest to istotniejszy odcinek dla funkcjonowania komunikacji we Wrocławiu podczas Turnieju, ponieważ tutaj powstaje węzeł Autostradowej Obwodnicy Wrocławia, pozwalający na bezpośrednie połączenie drogowe między portem lotniczym i stadionem.

⁸⁷ Zadanie określone jako krytyczne w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki dla Rady Ministrów w styczniu 2010. W sprawozdaniu dla Rady Ministrów z lipca 2010 r. zadanie zostało zastąpione zadaniem kluczowym o nazwie: Budowa Alei Stabłowickiej łączącej Port Lotniczy ze stadionem piłkarskim.

5. Spośród 10 skontrolowanych zadań w zakresie transportu realizowanych w Poznaniu, określonych w *Sprawozdaniu z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.* jako zadania kluczowe lub ważne dla organizacji EURO 2012, w toku przygotowania bądź realizacji było osiem inwestycji. Dwie inwestycje znajdowały się na etapie zaawansowanej realizacji⁸⁸, rozpoczęto realizację jednej inwestycji⁸⁹, pozostałych pięć zadań było na etapie przygotowania⁹⁰. W przypadku zadań na etapie przygotowania terminy zakończenia robót i oddania obiektów do użytku zaplanowane na kwiecień i maj 2012 r. są bliskie terminowi rozpoczęcia EURO 2012, co stanowi potencjalne zagrożenie niewykonania tych zadań przed rozpoczęciem Mistrzostw.

Odstąpiono od realizacji dwóch przedsięwzięć komunikacyjnych ważnych dla EURO 2012 pn.: *Rozbudowa ulicy Obornickiej w Poznaniu, Budowa nowego dworca autobusowego komunikacji międzymiastowej wraz z przebudową infrastruktury wokół terenu dworca*. W przypadku pierwszego z ww. przedsięwzięć przyczyną był brak środków finansowych oraz możliwość odciążenia funkcji ulicy przez inne rozwiązania komunikacyjne⁹¹.

Zmniejszony został planowany zakres rzeczowy realizacji trzech inwestycji ważnych dla EURO 2012: *Odnowa infrastruktury transportu publicznego ETAP I i II* (ze względu na zmniejszenie w budżecie Miasta planowanych nakładów na realizację tego zadania), *Rozbudowa Systemu Sterowania Ruchem, Sygnalizacji Świetlnych - Inteligentne Systemy Transportowe* (po urealnieniu nakładów ograniczono planowany zakres zadania wskazując do realizacji jedynie część inwestycji jako niezbędną w ramach przygotowania do Mistrzostw), *Przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera* (konieczność rezygnacji z wykonania dodatkowych robót, ponieważ stwarzałyby ryzyko niewykonania przedsięwzięcia przed EURO 2012).

Ze względu na konieczność poniesienia dodatkowych kosztów realizacji zwiększono planowane nakłady na realizację trzech inwestycji: *Przedłużenie trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju do Dworca Zachodniego w Poznaniu* (o 15%)⁹², *Przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera* (o 27%)⁹³ oraz *Przebudowa ulicy Bukowskiej (DW 307) od planowanego skrzyżowania z III ramą komunikacyjną (ul. Prosta) do granicy miasta*

⁸⁸ *Przebudowa ulicy Bukowskiej (DW 307) od planowanego skrzyżowania z III ramą komunikacyjną (ul. Prosta) do granicy miasta* (zadanie kluczowe) oraz *Zakup nowoczesnego niskopodłogowego taboru tramwajowego* (ważne).

⁸⁹ *Rozbudowa ulic: Węgorka - Ptasia - Rumuńska - Wałbrzyska.*

⁹⁰ *Budowa trasy tramwajowej os. Lecha - Franowo w Poznaniu, Odnowa infrastruktury transportu publicznego ETAP I i II, Przedłużenie trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju do Dworca Zachodniego w Poznaniu, Rozbudowa Systemu Sterowania Ruchem, Sygnalizacji Świetlnych - Inteligentne Systemy Transportowe, Przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera.*

⁹¹ Przebudowa ul. Bukowskiej w Poznaniu w powiązaniu z zachodnią obwodnicą Poznania.

⁹² Spowodowane wypłatą odszkodowań za przejmowane przez Miasto nieruchomości.

⁹³ Spowodowane koniecznością wymiany całej infrastruktury podziemnej oraz konstrukcji wsporczej ronda stwierdzonej na etapie projektowania inwestycji.

(o 6%)⁹⁴. Z uwagi na konieczność wykonania dodatkowych czynności na etapie przygotowania inwestycji i opóźnień w uzyskaniu wymaganych pozwoleń, planowane terminy oddania do użytku trzech inwestycji przesunięto o jeden miesiąc w odniesieniu do terminów planowanych w 2009 r.⁹⁵

6. Wystąpiły opóźnienia w realizacji trzech z czterech skontrolowanych przedsięwzięć komunikacyjnych Miasta Stołecznego Warszawa, ujętych jako krytyczne i ważne dla realizacji EURO 2012 w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki, przedstawionego Radzie Ministrów w styczniu 2010 r.⁹⁶ Opóźnienia wynikały m.in. z przedłużających się terminów pozyskania decyzji administracyjnych oraz skutków powodzi.

W przypadku przedsięwzięcia *Modernizacja trasy tramwajowej Dworzec Wileński – Stadion Narodowy – Rondo Waszyngtona wraz z zakupem 30 tramwajów (niskopodłogowych)* realizacja fazy przygotowania, która według planu powinna się zakończyć 1 marca 2010 r., opóźniona była o ponad 11 miesięcy. Realizacja fazy wykonawczej w przypadku dwóch przedsięwzięć (*Budowa Trasy Mostu Północnego – zadanie 1 – etap II – od węzła z ul. Pułkową do węzła przesiadkowego Młociny* oraz *Budowa Trasy Siekierkowskiej - budowa skrzyżowania drogi krajowej nr 2 z Trasą Siekierkowską*) wykazywała opóźnienie odpowiednio dwu i czteromiesięczne⁹⁷.

NIK zwraca uwagę, że spośród 26 inwestycji komunikacyjnych Warszawy związanych z przygotowaniem do EURO 2012, zamieszczonych w 2008 r. w *Master Planie Warszawa UEFA EURO 2012* I, w ww. *Master Planie* z października 2010 r. pozostało 18 inwestycji⁹⁸, spośród których osiem (44%) realizowano z opóźnieniem w stosunku do przyjętych w 2009 r. harmonogramów.

⁹⁴ Spowodowane wypłatą odszkodowań za zajęcie nieruchomości należących do Skarbu Państwa pod przebudowę drogi.

⁹⁵ *Budowa trasy tramwajowej os. Lecha - Franowo w Poznaniu, Odnowa infrastruktury transportu publicznego ETAP I i II, System Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania* (w zakresie podzadania Monitoring ul. Bukowskiej od ul. Roosevelta do ul. Bułgarskiej, al. Polskiej i ul. Bułgarskiej do ul. Marcelesińskiej).

⁹⁶ *Modernizacja trasy tramwajowej Dworzec Wileński – Stadion Narodowy – Rondo Waszyngtona wraz z zakupem 30 tramwajów (niskopodłogowych)* – przedsięwzięcie określone jako krytyczne dla realizacji EURO 2012 w styczniu 2012, w sprawozdaniach z marca i lipca 2012 – ujęte w kategorii „pozostałe”; *Budowa Trasy Mostu Północnego – zadanie 1 – etap I – od węzła z ul. Pułkową do węzła z ul. Modlińską*, *Budowa Trasy Mostu Północnego – zadanie 1 – etap II – od węzła z ul. Pułkową do węzła przesiadkowego „Młociny”* – dwa przedsięwzięcia uznane za ważne dla EURO 2012 we wszystkich trzech sprawozdaniach; *Budowa Trasy Siekierkowskiej (budowa skrzyżowania drogi krajowej nr 2 z Trasą Siekierkowską)* – przedsięwzięcie określone jako ważne dla realizacji EURO 2012 w styczniu 2012, w sprawozdaniach z marca i lipca 2012 – ujęte w kategorii „pozostałe”.

⁹⁷ W przypadku budowy Trasy Siekierkowskiej planowany termin zakończenia zadania – 31 grudnia 2010 r. Wysoki poziom wód gruntowych w rejonie ronda spowodował konieczność budowy odwodnienia głębokiego. Wykonawca w grudniu 2010 r. złożył propozycję aneksu dotyczącą przedłużenia terminu zakończenia inwestycji do czerwca 2011 r.

⁹⁸ Przyczynami usunięcia zadań były znaczne opóźnienia w przygotowaniu do realizacji przedsięwzięć, które groziły niewykonaniem inwestycji przed rozpoczęciem Turnieju.

Autostrady i drogi ekspresowe

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Przyjmując pozytywną ocenę Najwyższa Izba Kontroli uwzględniła w szczególności: zawarcie w 2010 r. z wykonawcami inwestycji 20 umów na łączną kwotę 16.234,3 mln zł spośród ogólnej liczby 47 umów (na łączną kwotę 37.416,6 mln zł i 744,6 mln euro) zawartych w latach 2006-2010 na budowę autostrad i dróg ekspresowych zaliczonych w przedłożonym Radzie Ministrów w styczniu 2010 r. przez Ministra Sportu i Turystyki *Sprawozdaniu z realizacji przedsięwzięć EURO 2012 oraz z wykonanych działań dotyczących realizacji przygotowań Polski do Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (lipiec – grudzień 2009)* do przedsięwzięć krytycznych lub ważnych dla EURO 2012, oddanie do użytku sześciu odcinków autostrad o łącznej długości 91,6 km⁹⁹ oraz podjęcie działań w zakresie usprawnienia procesu przygotowania i realizacji inwestycji.

2. Zaawansowanie w zakresie budowy autostrad i dróg ekspresowych (ustalenia kontroli NIK) przedstawia tabela nr 6.

Tabela nr 6

Nazwa zadania	Termin zakończenia realizacji przyjęty w 2009 r.	Termin zakończenia realizacji przyjęty w 2010 r.	Planowany koszt całkowity (mln zł)	Źródła finansowania (mln zł)		Zaawansowanie finansowe na koniec 2010 r.
				Budżet państwa	Środki samorządowe	
1	2	3	4	5	6	7
Budowa autostrady A1 Nowe Marzy - Toruń (zadanie kluczowe)	20.10.2011	20.10.2011	3.868,4	-	-	59%
Budowa autostrady A-1 Toruń – Stryków (zadanie kluczowe)	30.04.2012	09.2012 (po EURO 2012)	7.409,7	222,1	-	5%
Budowa autostrady A1 Stryków - Pyrzowice (zadanie kluczowe*)	2014	08.2013 (po EURO 2012)	2.146	109,4	-	8%
Budowa autostrady A-1 Pyrzowice - Maciejów – Sośnica (zadanie kluczowe)	04.2012	04.2012	6.222,4	549,1	-	49%
Budowa autostrady A-1 Sośnica – Gorzyczki (zadanie kluczowe)	11.2010	04.2012	3.554,6	1.267,9	-	77%
Budowa autostrady A-2 Nowy Tomysł – Świecko (zadanie kluczowe)	30.11.2011	30.11.2011	6.500	86	-	47%
Budowa autostrady A2 Stryków – Konotopa (zadanie kluczowe)	05.06.2012	04.06.2012	3.864,2	122,9	-	16%

⁹⁹ W 2009 r. było w Polsce 849,4 km autostrad oraz 521,5 km dróg ekspresowych (według GUS, Transport – wyniki działalności w 2009 r. s. 119).

Budowa autostrady A-4 Zgorzelec – Krzyżowa (zadanie kluczowe)	09.2009	oddana do użytku	1.453,8	1.114,8	-	81%
Budowa autostrady A-4 Wielicka - Szarów wraz z drogą S-7 Biezanów - Christo Botewa (zadanie kluczowe)	04.2010	09.2010 (oddana do użytku)	2.156,4	287,3	-	58%
Budowa autostrady A 4 Kraków - Tarnów węzeł Szarów - węzeł Krzyż (zadanie kluczowe)	02.2012	02.2012	4.930,7	117,4	-	10%
Budowa autostrady A-4 Tarnów - Rzeszów węzeł Krzyż - węzeł Rzeszów Wschód (zadanie kluczowe)	05.2012	08.2012 (po EURO 2012)	5.255,9	171,6	-	7%
Budowa autostrady A-4 Rzeszów-Korczowa (zadanie kluczowe)	04.2012	07.2012 (po EURO 2012)	4.754,8	89,2	-	6%
Budowa obwodnicy Wrocławia A-8 (zadanie kluczowe)	06.2011	06.2011	4.110,4	1.398,7	-	63%
Budowa drogi S-8 Konotopa - ul. Powązkowska w Warszawie (zadanie kluczowe)	12.2010	12.2010	2.856,6	1.228,2	-	85%
Razem	-	-	59.083,8	6.764,6	-	-
Budowa drogi ekspresowej S-2 w Warszawie, odc. w. Konotopa - w. Puławska wraz z odc. w. Lotnisko – Marynarska (zadanie ważne)	04.2012	08.2012 (po EURO 2012)	5.258,9	1.234,9	-	35%
Budowa drogi ekspresowej S-8/S-7 węzeł Opacz - węzeł Paszków wraz z powiązaniami z drogą krajową Nr 7 w węźle Magdalenka (zadanie ważne)	06.2012	08.2012 (po EURO 2012)	1.804,4	372,3	-	28%
Budowa drogi S-7 Gdańsk (A-1) - Elbląg (S-22) (zadanie ważne)	05.2012	05.2012	1.571,9	161,9	-	31%
Budowa zachodniej obwodnicy Poznania w ciągu S11 i S-5, odc. pln. Złotkowo-A2 (węzeł Głuchowo) (zadanie ważne)	10.2011	05.2012 (dwa odcinki) po EURO 2012 (jeden odcinek)	1.500	98,7	-	36%
Budowa drogi S-5 Poznań (A-2 węzeł Głuchowo) - Wrocław (A-8 węzeł Widawa) (zadanie ważne)	03.2012	10.2012 (po EURO 2012)	1.305,6	6	-	2%
Budowa drogi S-5 Gniezno - Poznań (węzeł Kleszczewo) (zadanie ważne)	12.2011	06.2012 r. (po EURO 2012)	1.911,5	19,9	-	20%
Razem	-	-	13.352,3	1893,9	-	-
Budowa autostrady A-18 Olszyna - Gołnice (przebudowa jezdni południowej) - (zadanie krytyczne w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki dla Rady Ministrów ze stycznia 2010 r., nieuwjęte w zadaniach związanych z EURO 2012 w kolejnych sprawozdaniach)	II kwartał 2012**	po EURO 2012	871	0,9	-	3%
Budowa drogi S-5 Nowe Marzy	II kwartał	po EURO 2012	1.601,5	2.573,5	-	0%

- Bydgoszcz (zadanie ważne w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki dla Rady Ministrów ze stycznia 2010 r., nieujęte w zadaniach związanych z EURO 2012 w kolejnych sprawozdaniach)	2012**					
Budowa drogi S-5 Bydgoszcz – Żnin (zadanie ważne w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki dla Rady Ministrów ze stycznia 2010 r., nieujęte w zadaniach związanych z EURO 2012 w kolejnych sprawozdaniach)	II kwartał 2012**	po EURO 2012	786,6	1.829,6	-	0%
Razem	-	-	3.259,1	4404	-	-

*Zadanie realizowane poprzednio jako zadanie: Budowa autostrady A1 Stryków – Częstochowa (w. Rząsawa)

**Według *Master planu* Spółki PL.2012 (*Harmonogramu najważniejszych inwestycji infrastrukturalnych wraz ze statusem realizacji, informacjami o wykonawcach i budżetach*), stanowiącego załącznik do *Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć Euro 2012* oraz z wykonanych działań dotyczących realizacji przygotowań Polski do finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (styczeń 2009 r. – czerwiec 2009 r.), przedłożonego Radzie Ministrów przez Ministra Sportu i Turystyki w lipcu 2009 r.

3. W skontrolowanym okresie Generalna Dyrekcja realizowała zadania inwestycyjne w zakresie budowy autostrad i dróg ekspresowych w oparciu o zadania przyjęte uchwałą Rady Ministrów nr 163/2007 z dnia 25 września 2007 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą *Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2008-2012* (Program) oraz uchwałą Rady Ministrów nr 165/2010 z dnia 19 października 2010 r. w sprawie niektórych działań związanych z realizacją Programu.

Kontrolą objęto ujęte w ww. Programie 23 zadania realizowane w 2010 r. na 72 odcinkach o łącznej długości 1.338 km, w tym:

- 1) 15 zadań określonych jako przedsięwzięcia krytyczne o łącznej długości 1.091,8 km realizowanych na 55 odcinkach (54 odcinkach autostrad o łącznej długości 1.081,4 km i jednym odcinku drogi ekspresowej o długości 10,4 km),
- 2) osiem zadań określonych jako przedsięwzięcia ważne o łącznej długości 246,2 km, realizowanych na 17 odcinkach dróg ekspresowych.

4. W *Sprawozdaniu z realizacji przedsięwzięć EURO 2012 oraz wykonania działań dotyczących realizacji przygotowań Polski do Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (marzec 2009 – luty 2010)*, przedłożonym Radzie Ministrów, a następnie Sejmowi RP w marcu 2010 r., pominięto zadanie określone jako krytyczne pn. *Budowa autostrady A18 Olszyna - Golnice (przebudowa jezdni południowej)* o długości 70,9 km realizowane na trzech odcinkach oraz dwa zadania określone jako ważne na drodze ekspresowej S5 pn. *Nowe Marzy – Bydgoszcz* o długości 75,4 km i *Bydgoszcz – Żnin* o długości – 36,3 km realizowane łącznie na sześciu odcinkach.

W kolejnych *Sprawozdaniach...* z: lipca 2010 r., stycznia 2011 r. i marca 2011 r. zadania określone jako krytyczne lub ważne przyjęte zostały jako zadania kluczowe lub ważne. W *Sprawozdaniu ...* z lipca 2010 r. zadanie pn. *Budowa drogi ekspresowej S8 Konotopa – Powązkowska* (jeden odcinek), przesunięto z zadań ważnych do zadań kluczowych.

5. Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. spośród zbadanych przez NIK zadań określonych w ww. *Sprawozdaniach* jako kluczowe, na 51 odcinków autostrad o łącznej długości 1.010,5 km Generalna Dyrekcja oddała do użytkowania sześć odcinków (12%) o łącznej długości 91,6 km (9%), na 44 odcinkach (86%) o łącznej długości 780 km (77%) prowadzona była budowa, a na budowę jednego odcinka autostrady (2%) o długości 138,9 km (14%) do czasu zakończenia kontroli nie podpisano umów.

Spośród 12 odcinków dróg ekspresowych określonych w ww. *Sprawozdaniach* jako kluczowe (jeden odcinek) lub ważne (11 odcinków) o łącznej długości 144,9 km, żaden nie został oddany do użytkowania. Na dziesięciu odcinkach (83%) o łącznej długości 137,2 km (95%) prowadzona była budowa, a na dwóch odcinkach (17%) o długości 7,7 km (5%) nie podpisano umów na ich budowę.

6. Według danych GDDKiA (wyjaśnienie przekazane kontrolerowi NIK w dniu 3 stycznia 2011 r. przez zastępcę Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad), do czasu rozpoczęcia EURO 2012 nie zostanie oddanych do użytku 14 zbadanych przez NIK odcinków o łącznej długości 403,9 km (tj. 30% objętych kontrolą NIK), w tym: siedem odcinków autostrad określonych jako kluczowe o łącznej długości 318,9 km (pięć na autostradzie A1 i dwa na autostradzie A4), siedem odcinków dróg ekspresowych o łącznej długości 85 km uznanych jako ważne, tj.: jeden odcinek na drodze ekspresowej S2, dwa odcinki na drodze ekspresowej S8/S7, jeden odcinek na zachodniej obwodnicy Poznania w ciągu S11 i S5 oraz trzy odcinki na drodze ekspresowej S5. Ponadto, według ww. wyjaśnienia:

- 1) do czasu rozpoczęcia EURO 2012 nie zostaną oddane do użytkowania trzy odcinki na zadaniu pn. *Budowa autostrady A18 Olszyna - Golnice (przebudowa jezdni południowej)* o łącznej długości 70,9 km oraz sześć odcinków na drodze ekspresowej S5 pn. *Nowe Marzy – Bydgoszcz* o długości 75,4 km i *Bydgoszcz – Żnin* o długości – 36,3 km,
- 2) na pięciu odcinkach autostrad (trzech na autostradzie A1 i dwóch na autostradzie A4) oraz pięciu odcinkach dróg ekspresowych (jednym na S2, jednym na S8/S7 i trzech na S5) w trakcie trwania EURO 2012 zapewniona zostanie przejezdność.

7. W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 1 lutego 2010 r. (nr KNO-410-05-03/2009), po kontroli przeprowadzonej w 2009 r. w zakresie przygotowania Polski do organizacji finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012, NIK wnioskowała m.in. o rozważenie przyspieszenia realizacji określonych odcinków autostrad i odcinków dróg ekspresowych, w celu zapewnienia oddania ich do użytkowania przed rozpoczęciem Mistrzostw.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad Najwyższa Izba Kontroli wniosła o podjęcie działań w celu oddania do użytku autostrad i dróg ekspresowych, w szczególności określonych w Sprawozdaniach jako kluczowe lub ważne dla EURO 2012.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad poinformował Najwyższą Izbę Kontroli, że GDDKiA podejmowała i podejmuje szereg działań mających na celu maksymalizację efektywności procesu inwestycyjnego. W odniesieniu do odcinków przedsięwzięć kluczowych i ważnych, dla których istnieje zagrożenie nie oddania do użytkowania przed EURO 2012, podejmowane są działania na rzecz zapewnienia przejezdności.

Celem zaktualizowania informacji o stanie realizacji zadań określonych jako kluczowe lub ważne informuję, że nie zostanie oddanych do użytkowania przed czerwcem 2012 r. 10 odcinków przedsięwzięć kluczowych o łącznej długości 389,8 km oraz 13 odcinków przedsięwzięć ważnych o łącznej długości 196,7 km.

Większość spośród ww. odcinków dotyczy przypadków, które nie mają zapewnionego finansowania lub realizowane są z opóźnieniem z uwagi na kryzys na runkach finansowych i brak możliwości uzyskania zamknięcia finansowego przez koncesjonariusza, który pierwotnie miał realizować zadanie w systemie Partnerstwa Publiczno-Prawnego. Dotyczy to:

- 1) sześciu odcinków autostrad, określonych jako przedsięwzięcia kluczowe dla EURO 2012, o łącznej długości 270,6 km, w tym: trzech odcinków autostrady A18 (Olszyna – Gołnice, o długości 70,9 km), dwóch odcinków autostrady A1 (Stryków – Tuszyn i Tuszyn – Pyrzowice, o łącznej długości 178,9 km) oraz odcinka autostrady A4 Kraków – Tarnów o długości 20,8 km***
- 2) ośmiu odcinków dróg ekspresowych, określonych jako przedsięwzięcia ważne dla EURO, o łącznej długości 127,2 km w tym: pięciu odcinków S5 o łącznej długości 111,7 km, odcinka drogi ekspresowej S8/S7 o długości 2,4 km oraz dwóch odcinków zachodniej obwodnicy Poznania, o łącznej długości 13,1 km.***

Linie i dworce kolejowe

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła działania Spółki PKP S.A. oraz PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w zakresie przygotowań do EURO 2012, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

2. Z realizowanych przez Spółkę PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (PKP PLK SA, Spółka) pod kątem EURO 2012 zadań budowlano-modernizacyjnych na liniach kolejowych, według przyjętej w 2010 r. przez Ministra Sportu i Turystyki klasyfikacji, do kluczowych (krytycznych) projektów infrastrukturalnych dla organizacji Turnieju, zaliczone zostały inwestycje na 4 zadaniach liniowych, tj. na E 65 (Warszawa – Gdynia), E 59 (Wrocław – Poznań), Warszawskim Węźle Kolejowym i linii Warszawa - MPL Okęcie, obejmujące 16 zadań cząstkowych. Do kategorii projektów ważnych dla organizacji EURO 2012 zakwalifikowane

zostały inwestycje na dwóch zadaniach liniowych, tj. na: E 20 (Kunowice – Terespol) i E 30 (Zgorzelec – Medyka), dotyczące 22 zadań cząstkowych.

W ramach łącznej liczby 38 zadań cząstkowych 23 zadania zostały wykonane, a zakończenie pozostałych 15 zadań (dziewięciu kluczowych i sześciu ważnych), według stanu na koniec 2010 r., zaplanowane zostało przez Spółkę na okres przed rozpoczęciem Mistrzostw.

3. Spośród pozostałych do realizacji 15 cząstkowych zadań kluczowych i ważnych realizacja tylko czterech (26,7%), w tym dwóch kluczowych i dwóch ważnych, planowana była zgodnie z terminami i zakresami zakładanymi w 2009 r. Z pozostałych do realizacji 11 (73,3%) zadań:

- 1) trzy (dwa kluczowe i jedno ważne) planowane są do zakończenia w zakresie mniejszym od pierwotnie przewidzianego do realizacji pod kątem EURO 2012, ale umożliwiającym funkcjonalność modernizowanych części infrastruktury transportowej w trakcie Mistrzostw,
- 2) w dwóch zadaniach (jednym kluczowym i jednym ważnym) występowało istotne zagrożenie niedotrzymania terminu ich realizacji, związane z nieustalonym dla nich finansowaniem, a planowany termin ich zakończenia w maju 2012 r. nie daje już rezerwy czasowej do ich ukończenia przed terminem rozpoczęcia Mistrzostw,
- 3) na sześciu zadaniach (czterech kluczowych i dwóch ważnych) wystąpiły w odniesieniu do stanu z 2009 r. wielomiesięczne przesunięcia planowanego terminu zakończenia, ale jeszcze na terminy dające rezerwy czasowe na zrealizowanie zadań przed rozpoczęciem Mistrzostw.

4. Stan zaawansowania w zakresie prac budowlano-modernizacyjnych na liniach kolejowych (ustalenia kontroli NIK) przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7

Nazwa zadania	Termin zakończenia realizacji przyjęty w 2009 r.	Termin zakończenia realizacji przyjęty w 2010 r.	Planowany koszt całkowity (mln zł)	Źródła finansowania (mln zł)		Zaawansowanie finansowania na koniec 2010 r.
				Budżet państwa	Środki samorządowe	
1	2	3	4	5	6	7
Linia E65 Warszawa – Gdynia (zadanie kluczowe)	05.2012	05.2012	4.623,9	854,2	-	60%
Linia E59 Wrocław – Poznań, odc. Wrocław – granica woj. dolnośląskiego (zadanie kluczowe)	2012	05.2012	1.043,2	696,1	-	6%
Elementy Warszawskiego Węzła Kolejowego (zadanie kluczowe)	2012	29.05.2012	848,6	-	-	25%
Linia nr 8: Warszawa Zachodnia – Warszawa Okęcie i budowa łącznicy Warszawa Służewiec – lotnisko Okęcie (zadanie kluczowe)	06.2011	10.2011	402,2	-	-	63%
Razem	-	-	6.917,9	1.550,3	-	-
Linia E30 Zgorzelec – Medyka (zadanie ważne)	12.2010	03.2011	781,1	100,9	-	84%

Linia E20 (Kunowice - Terespol) (zadanie ważne)	2011	05.2012	2.111,8	100,9	-	98%
Razem	-	-	2.892,9	201,8	-	-
Modernizacja linii kolejowej Warszawa – Łódź, etap II LOT A – odcinek Warszawa Zachodnia – Miedniewice (Skierniewice) – zadanie pozostałe	-	31.05.2012	1.781,6	457,8	-	0,01%
Połączenie kolejowe Kraków Główny - Mydlniki- MPL Balice etap I (zadanie pozostałe)	31.12.2012 r.	30.04.2013 r.	287,5	67,6	-	0,38%
Infrastruktura stacji Wrocław Główny (zadanie pozostałe)	-	31.03.2012 r.	46,9	46,9	-	5%
Razem	-	-	2.116	572,3	-	-
Budowa przystanku Wrocław Stadion (zadanie ważne w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki dla Rady Ministrów ze stycznia 2010 r., nieuwjęte w zadaniach związanych z EURO 2012 w kolejnych sprawozdaniach)	-	31.07.2011 r.	3.941,8	-	-	25%

5. Planowana realizacja trzech zadań w zakresie mniejszym od pierwotnie przewidzianego dotyczyła: jednego zadania na linii E 65 (kluczowa) – kontrakt 1b na LCS Ciechanów, jednego zadania na linii E 59 (kluczowa) – zadanie na odcinkach Wrocław - Skokowa i Żmigród - granica województwa dolnośląskiego, jednego zadania na linii E 30 (ważna) – stacja Leśnica. Na ograniczenie zakresu rzeczowego ww. inwestycji wpłynęły: opóźnienie spowodowane rozpatrywaniem odwołań oferentów, w związku z przeprowadzonym postępowaniem przetargowym, przedłużające się czynności administracyjne związane z uzyskaniem decyzji lokalizacyjnych, pozwoleń na budowę oraz rozpatrywanie odwołań zgłoszonych w związku z prowadzonym postępowaniem przetargowym, konieczność dokonania zmian w dokumentacji z uwagi na wpisanie stacji do rejestru zabytków.

6. Zagrożenie realizacji związane z nieustalonym finansowaniem inwestycji wystąpiło w przypadku modernizacji stacji Warszawa Wschodnia w zadaniu *Elementy Warszawskiego Węzła Kolejowego* (projekt kluczowy dla EURO 2012) oraz części zachodniej stacji Poznań Główny na linii E 20 (projekt ważny dla EURO 2012), na których zaplanowana została modernizacja w zakresie m.in. układu torowego i peronów. Obydwa zadania znajdowały się na etapie przygotowania z planowanym terminem zakończenia w maju 2012 r.

7. Przesunięcia planowanych terminów zakończenia inwestycji na późniejsze (w odniesieniu do stanu z 2009 r.), dotyczyło sześciu następujących zadań: dwóch zadań na kluczowej linii E 65 (kontraktu 3b na LCS Nasielsk¹⁰⁰ i kontraktu na LCS Tczew¹⁰¹), jednego zadania w projekcie kluczowym Elementy Warszawskiego Węzła Kolejowego (przystanku osobowego

¹⁰⁰ Przesunięcie planowanego terminu zakończenia zadania z 31 października 2010 r. na 15 lipca 2011 r., tj. o 8,5 miesiąca.

¹⁰¹ Przesunięcie planowanego terminu zakończenia zadania z 15 grudnia 2010 r. na 31 sierpnia 2011 r., tj. o 8,5 miesiąca.

Warszawa Stadion¹⁰²), jednego zadania na kluczowej linii Warszawa - MPL Okęcie (budowy łącznicy do lotniska Okęcie od przystanku osobowego Służewiec do stacji MPL Okęcie¹⁰³), jednego zadania na ważnej dla EURO 2012 linii E 20 (część wschodnia stacji Poznań Główny¹⁰⁴), jednego zadania na ważnej linii E 30 (stacja Brzeg¹⁰⁵). Przyczynami przesunięć były m.in. opóźnienia w uzyskaniu niezbędnych decyzji administracyjnych, opóźnienia w realizacji harmonogramów innych powiązanych inwestycji (most, wiadukt), nieuzyskanie niezbędnych uzgodnień.

8. W przedłożonym Radzie Ministrów w lipcu 2009 r. przez Ministra Sportu i Turystyki *Sprawozdaniu z realizacji przedsięwzięć Euro 2012 oraz z wykonania działań dotyczących realizacji przygotowań Polski do finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012* (styczeń – czerwiec 2009 r.) Ministerstwo Infrastruktury przedstawiło informację, że w celu zapewnienia sprawnej komunikacji między Poznaniem a Gdańskiem i Warszawą a Wrocławiem konieczne jest przeprowadzenie rewitalizacji odcinków na liniach kolejowych Włoszczowa Północ – Opole Główne i Poznań Główny – Tczew, której całkowity koszt dofinansowania z budżetu państwa określono na kwotę 1.326,5 mln zł.

Po decyzji Komitetu Wykonawczego UEFA z 4 października 2010 r., który zadecydował o połączeniu Miast Gospodarzy w następujące pary: Warszawa - Wrocław i Gdańsk - Poznań, spółka PKP PLK S.A. dokonała ponownej analizy projektów modernizacji połączeń kolejowych na trasie Poznań - Gdańsk i Warszawa - Wrocław i opracowała program napraw punktowych możliwych do realizacji w ciągu jednego roku, pozwalający na poprawę warunków eksploatacyjnych powyższych linii w czasie EURO 2012. W dniu 23 grudnia 2010 roku PKP PLK SA wystąpiła do Ministerstwa Infrastruktury o zabezpieczenie z budżetu państwa środków na lata 2011-2012 w łącznej wysokości 552 mln zł na inwestycje odtworzeniowe, remont i utrzymanie połączenia Warszawa-Wrocław i Gdańsk-Poznań. Na dzień zakończenia kontroli w budżecie Ministerstwa Infrastruktury nie została przewidziana taka kwota.

9. Stan zaawansowania w modernizacji dworców (ustalenia kontroli NIK) przedstawia poniższa tabela nr 8.

¹⁰² Przesunięcie planowanego terminu zakończenia zadania z 31 maja 2011 r. na 31 lipca 2011 r. (o dwa miesiące) nastąpiło w związku z późnym uzyskaniem decyzji administracyjnych. Na tym zadaniu możliwe jest wystąpienie utrudnień na etapie realizacji robót budowlanych związane z wystąpieniem przeszkód w uzbrojeniu terenu, które dotychczas nie zostały zinwentaryzowane.

¹⁰³ Według stanu na koniec 2009 r. zakończenie tego zadania zaplanowane zostało na czerwiec 2011 r., a wg stanu na koniec 2010 r. zakończenie tego zadania planowane jest w listopadzie 2011 r., tj. później o pięć miesięcy.

¹⁰⁴ Przesunięcie planowanego terminu zakończenia zadania z dnia 15 listopada 2009 r. na 31 grudnia 2011 r. (o 25,5 miesiąca, tj. o ponad dwa lata). Na przesunięcie terminu wpłynęło m.in. wstrzymanie prac budowlanych na okres roku, w związku z brakiem uzgodnień pomiędzy PKP S.A. a UM Poznań w kwestii budowy budynku dworca.

¹⁰⁵ Planowany termin zakończenia zadania przewidywany na 3 grudnia 2010 r. przesunięto na 31 marca 2011 r. (o około cztery miesiące).

Tabela nr 8

Nazwa zadania	Termin zakończenia realizacji w 2009 r.	Termin zakończenia realizacji w 2010 r.	Planowany koszt całkowity (mln zł)	Źródła finansowania (mln zł)		Zaawansowanie finansowania na koniec 2010 r.
				Budżet państwa	Środki samorządowe	
1	2	3	4	5	6	7
Budowa Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego na stacji Poznań Główny wraz z budową dworca kolejowego Poznań Główny (zadanie ważne)	04.2012 r.	27.04.2012 r.	620	-	-	0,7%
Przebudowa dworca kolejowego Warszawa Wschodnia (zadanie ważne)	I kwartał 2012 r.	30.03.2012 r.	60	41,2	-	10,1%
Remont dworca Warszawa Centralna (zadanie ważne)	do końca 2011 r.	30.09.2011 r.	47,9	-	-	22,6%
Odtworzenie Zabytkowego Historycznego Kompleksu Dworca Wrocław Główny z przebudową kolejowej infrastruktury technicznej (zadanie ważne)	I kwartał 2012 r.	30.03.2012 r.	361,6	112,8	-	17,0%
Razem	-	-	1.089,5	154	-	-
Budowa dworca kolejowego Kraków Główny zintegrowanego z miejskim transportem publicznym (zadanie pozostałe)	02.2012 r.	30.03.2012 r.	127,3	41,8	-	5%
Przebudowa kompleksu dworcowego Gdynia Główna (zadanie pozostałe)	I kwartał 2012 r.	30.03.2012 r.	40,9	14,9	-	9%
Modernizacja dworca kolejowego Katowice Osobowa (zadanie pozostałe)	05.2012 r.	2.03.2012 r.	206,9 mln euro	-	-	3%
Budowa dworca Warszawa Zachodnia (zadanie ważne w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki dla Rady Ministrów ze stycznia 2010 r., przeniesione do zadań pozostałych w sprawozdaniu z lipca 2010 r.)	31 grudnia 2011 r.	05.2012 r.	475,2	-	-	0%
Razem	-	-	643,4 206,9 mln euro	56,7	-	-
Przebudowa dworca kolejowego Warszawa Stadion (przedsięwzięcie nieuwzględnione w przedsięwzięciach kluczowych, ważnych i pozostałych dla EURO 2012)	-	22.01.2012	10,4	7,7	-	3%

10. Kontrola NIK w 2010 r. objęła cztery dworce kolejowe określone w *Sprawozdaniu z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.* przez Ministra Sportu i Turystyki za ważne dla organizacji EURO 2012 (w Poznaniu, Wrocławiu, Warszawie

Centralnej i Wschodniej¹⁰⁶), cztery pozostałe dworce¹⁰⁷ (Warszawa Zachodnia, Kraków, Katowice i Gdynia¹⁰⁸) oraz, nieuwjęty w zadaniach związanych z EURO przez Ministra Sportu i Turystyki, dworzec kolejowy Warszawa Stadion, którego modernizacja - w ocenie NIK - jest niezbędnym uzupełnieniem infrastruktury w otoczeniu budowanego Stadionu Narodowego w Warszawie.

11. Bez znacznych opóźnień w porównaniu do terminów ujętych w harmonogramach spółki PKP S.A. do 31 grudnia 2010 r. wykonano zaplanowane zadania w przypadku trzech z czterech dworców ważnych dla EURO 2012 (dworce: we Wrocławiu, Warszawie Centralnej, Warszawie Wschodniej)¹⁰⁹ oraz trzech pozostałych (dworce: w Krakowie, Gdyni, Katowicach). W ocenie NIK na obecnym etapie prac ryzyko niewykonania wymienionych sześciu inwestycji w terminie określonym w harmonogramach PKP S.A. jest niskie.

12. Na dwóch dworcach: w Poznaniu i Warszawie Zachodniej¹¹⁰ do końca 2010 r. nie rozpoczęto zarówno prac rozbiórkowych, jak i remontowych. Zdaniem NIK ryzyko niezrealizowania prac inwestycyjnych na tych dworcach w planowanych terminach przed rozpoczęciem EURO 2012 jest wysokie.

13. W przypadku przedsięwzięcia EURO 2012 pn. *Zintegrowane Centrum Komunikacyjne Poznań Główny* w dniu 28 czerwca 2010 r. zawarto umowę inwestycyjną pomiędzy PKP S.A. a konsorcjum Trigranit, w ramach której zostanie wybudowany nowy obiekt dworcowy. W przyjętym przez strony harmonogramie wskazano dzień 30 kwietnia 2011 r. dla uzyskania pozwolenia na budowę i wybudowanie obiektu w cyklu 12 miesięcy od tej daty. Zdaniem NIK przyjęte terminy realizacji (przed rozpoczęciem EURO 2012) nie są możliwe do dotrzymania¹¹¹.

14. W przypadku modernizacji dworca Warszawa Zachodnia nie dotrzymano przyjętego harmonogramu realizacji, co wynikało m.in. z rozbieżności przy negocjowaniu umowy inwestycyjnej pomiędzy PKP S.A. a Nexity. Negocjacje zostały zakończone dopiero w styczniu

¹⁰⁶ Odtworzenie Zabytkowego Historycznego Kompleksu Dworca Wrocław Główny z przebudową kolejowej infrastruktury technicznej, Budowa Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dworca Poznań Główny, Modernizacja dworca Warszawa Centralna, Modernizacja dworca Warszawa Wschodnia.

¹⁰⁷ Określone w wykazie przedsięwzięć Euro 2012, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć EURO 2012.

¹⁰⁸ Modernizacja dworca Warszawa Zachodnia, budowa dworca kolejowego Kraków Główny zintegrowanego z miejskim transportem publicznym, Przebudowa kompleksu dworcowego Gdynia Główna, Modernizacja dworca Katowice Osobowa.

¹⁰⁹ W przypadku dworca Warszawa Wschodnia stwierdzono późniejsze niż zakładane na etapie planowania rozpoczęcie robót budowlano-montażowych, spowodowane dłuższą niż planowano procedurą wyłonienia wykonawcy robót w ramach przetargu nieograniczonego. Pierwotnie zakładano podpisanie umowy w I połowie kwietnia 2010 r., podpisanie umowy nastąpiło w dniu 24 czerwca 2010 r.

¹¹⁰ Obydwa dworce zostały określone jako „ważne” dla EURO 2012 w sprawozdaniu Ministra Sportu i Turystyki dla Rady Ministrów ze stycznia 2010 r. W sprawozdaniu dla Sejmu RP w marcu oraz dla Rady Ministrów w lipcu 2010 r. dworzec Warszawa Zachodnia nie został ujęty jako „ważny” dla EURO 2012, lecz objęty kategorią „pozostałe”.

¹¹¹ W przypadku braku zaawansowania inwestycji na poziomie gwarantującym realizację dworca w planowanym terminie, zabezpieczono w umowie przeprowadzenie kosztem inwestora prac modernizacyjnych w istniejącym obiekcie dworca Poznań Główny.

2011 r. Zdaniem NIK, nie ma realnych możliwości oddania do eksploatacji nowego dworca przed rozpoczęciem EURO 2012.

Lokalizacja stacji pasażerskiej i dworca Warszawa Zachodnia jest znacząca dla obsługi ruchu pasażerskiego w węźle warszawskim, ponieważ jest ona stacją początkową i końcową dla pociągów na kierunku wschodnim i północnym, będzie też ona miejscem przesiadkowym z transportu autobusowego, zarówno międzynarodowego, jak też krajowego - dalekobieżnego i podmiejskiego. Stacja ta będzie obsługiwała też podczas EURO 2012 podróżnych udających się do Centrum Prasowego EURO 2012, mieszczącego się nieopodal dworca w obiektach EXPO XXI przy ul. Prądzyńskiego.

15. Z opóźnieniem w stosunku do przyjętych harmonogramów zrealizowano prace przygotowawcze w zakresie przebudowy dworca Warszawa Stadion. Przyczyną było wpisanie dworca do gminnej ewidencji zabytków i konieczność uzgadniania rozwiązań technicznych i architektonicznych ze Stołecznym Konserwatorem Zabytków. Projekt pn. *Przebudowa dworca kolejowego Warszawa Stadion* ma być realizowany w systemie *projektuj-buduj*. W dniu 15 lipca 2010 r. zawarta została umowa z wykonawcą, w której termin realizacji inwestycji został określony na 84 tygodni¹¹².

16. Negatywnie oceniono przyjęte rozwiązania dotyczące sposobu zarządzania i nadzoru nad infrastrukturą na wszystkich stacjach pasażerskich, w tym na remontowanych dworcach. Infrastruktura niezbędna dla kompleksowej obsługi podróżnych na stacjach PKP należy do sześciu różnych podmiotów¹¹³, w związku z czym planowanie i realizacja inwestycji jest prowadzona oddzielnie przez każdą ze spółek PKP. Stan ten utrudnia prowadzenie prac modernizacyjnych, a zwłaszcza ich kompleksowe wykonanie¹¹⁴.

17. Stwierdzono niewielkie wykorzystanie środków na inwestycje dworcowe. Procentowy udział poniesionych wydatków do końca 2010 r. do całości planowanych nakładów dla dziewięciu skontrolowanych inwestycji wynosił od 0% (w przypadku dworca Warszawa Zachodnia) do 16,98% (dla dworca Wrocław Główny). Nieznaczne (kilkuprocentowe) i mniejsze niż planowane było wykorzystanie też środków UE (środków funduszu spójności

¹¹² Planowana data oddania do użytku - 22 lutego 2012 r. W okresie realizacji inwestycji uwzględniono niezbędny czas na wykonanie przez wykonawcę projektów budowlanych wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę, projektów wykonawczych oraz realizację robót budowlano-montażowych zakończonych uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie obiektu.

¹¹³ PKP S.A.- oddział Dworce Kolejowe i Oddział Nieruchomości (do dnia 1 listopada 2010 r.), PKP PLK S.A., PKP Energetyka S.A., PKP Informatyka S.A., PKP Telekomunikacja S.A. Przewoźnicy: PKP Intercity S.A, Przewozy Regionalne sp. z o.o., Koleje Mazowieckie sp. z o.o.

¹¹⁴ Obowiązujące akty prawne, a w szczególności rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 10 sierpnia 2001r. w sprawie szczegółowych zasad obsługi podróżnych na liniach kolejowych formułują jedynie wymagania i obowiązki dla przewoźników kolejowych i innych przedsiębiorców wykonujących usługi w zakresie obsługi podróżnych.

w ramach POIiŚ) oraz niepełne (około 95%) wykorzystanie, przyznanych pierwszy raz w 2010 r. na dworce, środków z budżetu państwa¹¹⁵.

W wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do prezesów zarządów PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i PKP S.A. Najwyższa Izba Kontroli wniosła o:

- 1) zaktualizowanie szacowanych efektów w zakresie skrócenia czasu jazdy pomiędzy miastami-gospodarzami EURO 2012, w związku ze zmianami dotyczącymi częściowej realizacji trzech zadań, objęcie szczególnym monitoringiem zadań wybranych do grupy inwestycji kluczowych i ważnych dla organizacji EURO 2012, na których wystąpiły zagrożenia realizacji związane z nieustalonym jeszcze finansowaniem oraz zadań, na których wystąpiły przesunięcia planowanego terminu zakończenia, dostosowanie danych dotyczących powołanego w PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Komitetu Sterującego w związku z EURO 2012 do aktualnej organizacji Spółki (PKP PLK S.A.),***
- 2) zwiększenie nadzoru nad terminowym wykonywaniem przez wykonawców zadań inwestycyjnych, w zakresie rozwoju infrastruktury dworcowej i stacyjnej, w związku z przygotowaniami Polski do EURO 2012, analizowanie zagrożeń terminowego realizowania inwestycji związanych z EURO 2012, kompleksową realizację prowadzonych inwestycji dworcowych i podejmowanie w tym celu działań z innymi podmiotami kolejowymi, zarządzającymi infrastrukturą na stacjach, uporządkowanie terenu w okolicach i na dworcu PKP Warszawa Zachodnia przy współudziale innych podmiotów kolejowych oraz PKS i władz Warszawy (PKP S.A.).***

W odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne zarządy ww. spółek PKP poinformowali Najwyższą Izbę Kontroli o przyjęciu wniosków do realizacji oraz o zakresie i sposobach ich wykonania.

3.2.4. Hotele i zakwaterowanie

1. Na podstawie kontroli przeprowadzonej w Spółce PL.2012 NIK pozytywnie ocenia stan zaawansowania przygotowań do EURO 2012 w zakresie zakwaterowania. Formułując ocenę pozytywną uwzględniono podejmowane przez miasta-gospodarzy oraz Spółkę PL.2012 działania, mające na celu zapewnienie optymalnej liczby miejsc noclegowych dla kibiców oraz przedstawicieli UEFA¹¹⁶.

¹¹⁵ W dniu 24 marca 2010 r., pomiędzy Ministrem Infrastruktury, a PKP S.A., została zawarta umowa o dofinansowanie z budżetu państwa kosztów przebudowy 34 dworców kolejowych realizowanych przez PKP S.A., w zakresie związanym bezpośrednio z obsługą podróżnych, o łącznej wartości kosztorysowej 356,5 mln zł. W 2010 r. Minister Infrastruktury zapewnił środki finansowe w wysokości 102,8 mln zł.

¹¹⁶ W umowie w sprawie organizacji EURO 2012 administracja rządowa zobowiązała się do pomocy w zapewnieniu UEFA i organizatorowi (PZPN) potrzebnego zakwaterowania.

2. Podstawowe działania miast-gospodarzy EURO 2012 oraz spółki PL.2012¹¹⁷ w obszarze hoteli i zakwaterowania koncentrowały się na przygotowaniu na czas Mistrzostw wystarczającej bazy hotelowej i noclegowej dla kibiców w ww. miastach oraz elektronicznej platformy rezerwacyjnej miejsc noclegowych w ramach tzw. Karty Euro/Polish Pass¹¹⁸.

Z uwagi na spodziewany przyjazd kibiców, którzy będą mieli zróżnicowane oczekiwania jakościowe oraz finansowe wobec bazy noclegowej, uznano za stosowne, aby oferta Polski obejmowała nie tylko hotele (przewidywany koszt noclegu dla jednej osoby 100 euro), ale także zakwaterowanie alternatywne i ekonomiczne: kwatery prywatne, sanatoria, akademiki, motele, kempingi (prognozowana cena za nocleg dla jednej osoby 20-100 euro).

Podjęto działania w celu zmiany organizacji roku akademickiego 2011/2012 r. w szkołach wyższych funkcjonujących w miastach-gospodarzach EURO 2012, aby stworzyć możliwości komercyjnego wykorzystania akademików na miejsca noclegowe dla kibiców, a także ułatwić studentom włączenie się w działania wolontariatu na czas turnieju. Uzyskano wsparcie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla zaplanowanych działań, jednak do czasu zakończenia kontroli nie uzyskano spodziewanych efektów.

3. W przypadku zakwaterowania kibiców, z powodu braku informacji na temat drużyn, jakie będą rozgrywać mecze w Miastach Gospodarzach, szacowanie liczby kibiców, którzy będą poszukiwać zakwaterowania, jest oparte na bardzo przybliżonych danych. Można wnosić, że Miasta Gospodarze będą w stanie zorganizować odpowiednią liczbę miejsc noclegowych dla kibiców, przy założeniu, że potencjalna baza noclegowa będzie uzupełniana oraz będzie obejmowała zakwaterowanie alternatywne i ekonomiczne. Zagrożeniem może być nieudostępnienie akademików jako alternatywnego zakwaterowania.

Według danych Spółki PL.2012 liczba dostępnych miejsc noclegowych dla kibiców w Miastach Gospodarzach i najbliższym regionie¹¹⁹ wynosiła na dzień 1 grudnia 2010 r.: w Gdańsku – 162.368 miejsc (5.831 obiektów), Poznaniu – 61.050 miejsc (542 obiekty), Warszawie – 81.344 miejsc (898 obiektów), Wrocławiu – 20.727 miejsc (348 obiektów)¹²⁰.

4. Nie występuje zagrożenie związane z niezapewnieniem zakwaterowania dla UEFA Family. Według danych Spółki PL.2012 liczba zakontraktowanych przez UEFA pokoi w segmencie 3*,

¹¹⁷ W Mapie drogowej spółki PL.2012 zadania o charakterze koordynacyjnym w obszarze hoteli i zakwaterowania zaplanowano w ramach „Programu koordynacji jakości obsługi kibiców”.

¹¹⁸ Karta Euro/Polish Pass to planowana forma imiennej karty (biletu) dla turystów i kibiców na czas turnieju, obejmującej zakwaterowanie, transport miejski, transport kolejowy, transport lotniczy oraz ubezpieczenie zdrowotne.

¹¹⁹ W odległości do dwóch godzin jazdy, tj. do 150 km, od stadionu. W przypadku Wrocławia dane dotyczą samego miasta bez bazy noclegowej w odległości do 150 km od stadionu.

¹²⁰ Według założeń Urzędu Miasta Gdańska liczba miejsc zakwaterowania dla kibiców w stosunku do szacowanej liczby kibiców potrzebujących noclegu (od 50.000 do 75.000) była zagwarantowana. W Warszawie stwierdzono, że w dniach meczowych może wystąpić znaczny niedobór (61%) miejsc hotelowych dla kibiców, w związku z czym podjęto działania dotyczące zabezpieczenia zakwaterowania alternatywnego (akademiki, bursy szkolne, miejsca campingowe).

4* i 5* w stosunku do wymaganych, wynosiła na dzień 1 grudnia 2010 r.: w Gdańsku – 85%, Poznaniu – 98%, Warszawie – 103%, Wrocławiu – 93%.

Należy zaznaczyć, że - mimo zwiększenia liczby zakontraktowanych przez UEFA pokoi w porównaniu do stanu na koniec 2009 r. - nadal występują dysproporcje w zakresie spełniania wymagań UEFA w poszczególnych segmentach zakwaterowania (5*, 4*, 3*) - tylko w segmencie 3* liczba pokoi spełniała wymagania UEFA, występują niedobory w zakontraktowanych miejscach noclegowych w segmencie 5* i 4*.

3.2.5. Bezpieczeństwo

1. Na podstawie kontroli w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji NIK pozytywnie oceniła stan zaawansowania przygotowań do EURO 2012 w zakresie bezpieczeństwa. Podmioty zaangażowane w zapewnienie bezpieczeństwa EURO 2012, w tym w szczególności MSWiA, PL.2012 oraz miasta-gospodarze rozpoczęły planowe wdrażanie *Programu Bezpieczeństwa EURO 2012*. Stwierdzono jednak, że w budżecie na 2011 r. nie zabezpieczono około 25% środków finansowych niezbędnych do realizacji Programu w 2011 r.

2. W 2009 r., realizując przyjęte zobowiązania¹²¹, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przedstawiło UEFA wstępną wersję *Zintegrowanej Koncepcji Bezpieczeństwa UEFA EURO 2012™*. UEFA stwierdziła m.in., że koncepcja nie zawiera szczegółowego przeglądu struktury organizacyjnej, a zasadniczym problemem jest niewłaściwy podział odpowiedzialności oraz zarządzania, w tym m.in. niespójny podział odpowiedzialności między PL.2012, PZPN oraz MSWiA w zakresie koordynacji zadań dotyczących bezpieczeństwa EURO 2012. W związku z krytyczną oceną opracowano zmodyfikowaną Koncepcję, uwzględniającą uwagi UEFA.

3. Prezes Rady Ministrów powołał Komitet do spraw Bezpieczeństwa Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012¹²² (Komitet). Zadaniem Komitetu jest koordynacja działań organów administracji rządowej, w tym ich współdziałania z organami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami, w celu zapewnienia bezpieczeństwa EURO 2012.

4. Zmieniona *Zintegrowana Koncepcja Bezpieczeństwa UEFA EURO 2012™* (Koncepcja) została przyjęta uchwałą Komitetu w dniu 6 września 2010 r.

Do zarządzania projektowego bezpieczeństwem EURO 2012 przewidziano wykorzystanie systemu zarządzania projektowego spółki PL.2012 pn. Project Portfolio Management¹²³

¹²¹ Zobowiązania i gwarancje Polski wobec UEFA dotyczą odpowiedzialności za bezpieczeństwo w trakcie EURO 2012 (gwarancje nr 9 i 10, złożone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji). Administracja publiczna zobowiązała się podjąć wszelkie konieczne środki mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa poza oficjalnymi miejscami i porządku publicznego w związku z Turniejem oraz nie później niż do 30 czerwca 2009 r. opracować i przedstawić UEFA koncepcję dotyczącą bezpieczeństwa EURO 2012.

¹²² Organ pomocniczy Prezesa Rady Ministrów, powołany na mocy zarządzenia nr 33 z dnia 12 maja 2010 r. Prezesa Rady Ministrów w sprawie Komitetu do spraw Bezpieczeństwa Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012. Przewodniczącym Komitetu został Adam Rapacki – Podsekretarz Stanu w MSWiA.

¹²³ Równocześnie z przyjęciem Koncepcji podjęto uchwałę w sprawie wdrożenia i użytkowania ww. narzędzia.

(PPM). PPM zawiera najważniejsze projekty związane z zapewnieniem bezpieczeństwa podczas EURO 2012, zebrane w ramach piętnastu obszarów tematycznych¹²⁴ i składające się na tzw. *Program Bezpieczeństwa UEFA EURO 2012*. Dla każdego z piętnastu obszarów określona została jedna odpowiedzialna instytucja (i instytucje wspomagające), a w jej ramach wyznaczony lider obszaru¹²⁵. Opracowano plan wdrożenia Koncepcji w formie tzw. *Mapy Drogowej Programu Bezpieczeństwa*.

W 2010 r. w ramach *Programu bezpieczeństwa* realizowanych było 68 projektów, w 2011 r. zaplanowano realizację 86 projektów, koniecznych do zapewnienia bezpieczeństwa w trakcie EURO 2012, których koszt oszacowano na około 200 mln zł. Według informacji Przewodniczącego Komitetu, przekazanej Prezesowi Rady Ministrów w styczniu 2011 r.¹²⁶, w budżecie na 2011 r. nie zabezpieczono jednak środków finansowych niezbędnych do realizacji Programu w 2011 r. w kwocie 51,8 mln zł (tj. około 25%)¹²⁷.

5. W związku z potrzebą kompleksowego uregulowania kwestii zobowiązań wobec UEFA w zakresie bezpieczeństwa podjęto prace nad rządowym projektem ustawy o roboczym tytule – *ustawa o bezpieczeństwie EURO 2012 oraz o zmianie niektórych innych ustaw*¹²⁸.

6. Uwzględnione w *Zintegrowanej Koncepcji Bezpieczeństwa*, realizowane na terenie Centrum Szkolenia Policji w Legionowie przedsięwzięcie EURO 2012 pn. *Przygotowanie obiektów dla Centrum Dowodzenia działaniami Policji oraz Centrum Wymiany Informacji podczas EURO 2012 (budowa nowych, rozbudowa lub adaptacja istniejących obiektów)*¹²⁹, uznane przez Ministra Sportu i Turystyki za przedsięwzięcie ważne dla EURO 2012, realizowane jest zgodnie z harmonogramem. Planowany termin zakończenia robót budowlanych przebudowy budynku nr 51 oraz modernizacji budynku internatowego to 30 listopada 2011 r., a modernizacji budynków internatowych nr 3, 5, 40 - 30 czerwca 2011 rok.

7. W świetle *Zintegrowanej Koncepcji Bezpieczeństwa* odpowiedzialność za zarządzanie bezpieczeństwem na szczeblu miast-gospodarzy EURO 2012 ponoszą prezydenci miast-gospodarzy EURO 2012, zadania związane z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem

¹²⁴ System prawny, System sądownictwa, Współpraca międzynarodowa, Bezpieczeństwo stadionów i innych miejsc oficjalnych, Miejsca publicznego oglądania meczów, Opieka medyczna i ratownictwo medyczne, Przyjazna granica, Bezpieczny transport, Wolontariat przestrzeni publicznej, Współpraca z kibicami, Bezpieczeństwo i porządek publiczny, Ratownictwo i sytuacje nadzwyczajne, Przeciwdziałanie terroryzmowi, Zarządzanie kryzysowe, Kompetencje i stopień gotowości.

¹²⁵ Zasada jednoosobowej odpowiedzialności odnosi się do obszarów tematycznych oraz do pojedynczych projektów wchodzących w ich skład. Za właściwą i terminową realizację każdego projektu odpowiada wyznaczony kierownik projektu.

¹²⁶ Informacja Przewodniczącego Komitetu ds. bezpieczeństwa Mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA EURO 2012 o stanie realizacji przedsięwzięć mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa Mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA EURO 2012, 31 stycznia 2011 r.

¹²⁷ Kwota 51.826.225 zł ma być przeznaczona na niezbędny zakup dodatkowych środków łączności, środków transportu, sprzętu specjalistycznego, a także w celu uruchomienia kampanii informacyjnej, mającej na celu podniesienie świadomości kibiców w Polsce i za granicą o przygotowaniach prowadzonych dla zapewnienia bezpieczeństwa.

¹²⁸ Projekt na zakończenie kontroli znajdował się w fazie konsultacji i negocjacji. Zakończenie procesu legislacyjnego jest planowane w pierwszej połowie 2011 r.

i usuwaniem skutków zagrożeń wykonują Zespoły Zarządzania Kryzysowego. Na czas Mistrzostw prezydenci miast powołują Miejskie Sztaby Bezpieczeństwa, w skład których wchodzić będą m.in.: miejscy koordynatorzy ds. bezpieczeństwa oraz ds. ratownictwa medycznego i opieki medycznej, komendanci miejscy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Miejskiej, lokalny koordynator Departamentu Bezpieczeństwa Spółki EURO 2012 POLSKA.

8. W urzędach miast-gospodarzy EURO 2012 podjęto prace w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa Mistrzostw, w tym m.in. przygotowano plany koordynacji służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w mieście i na Stadionie, rozpoczęto współpracę z właściwymi jednostkami administracji rządowej i sądownictwa oraz przygotowano plany rozbudowy monitoringu wizyjnego.

3.2.6. Opieka medyczna

1. Z ustaleń kontroli NIK w Spółce PL.2012 w zakresie opieki medycznej na EURO 2012 wynika, że podmioty realizujące zadania w tym obszarze w ramach Komitetu Medycznego UEFA EURO 2012, w tym w szczególności miasta-gospodarze EURO 2012 i Spółka PL.2012, właściwie realizowały przyjęte przez administrację publiczną zobowiązania¹²⁹.

Działania w obszarze opieki medycznej związane były z realizacją podstawowych zadań dotyczących: zabezpieczenia medycznego i ratowniczego stadionów, lotnisk oraz stref kibica, aktualizacji bazy danych szpitali referencyjnych, przygotowania i wdrożenia szpitalnych planów reagowania na wypadek wystąpienia zdarzenia masowego oraz planów bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego. Działania te były uzgadniane w ramach prac *Komitetu Medycznego UEFA EURO 2012*¹³¹ (Komitet Medyczny).

2. Komitet Medyczny opracował *Zintegrowaną Koncepcję Bezpieczeństwa* w zakresie opieki medycznej i ratownictwa. W dniu 26 listopada 2010 r. przyjęto „Wytyczne Komitetu Medycznego UEFA EURO 2012 w Polsce dla placówek medycznych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla kibiców w miastach gospodarzach”. Komitet przyjął ostateczną listę

¹²⁹ Ujęte w wykazie przedsięwzięć EURO 2012 pod pozycją 55.

¹³⁰ Zgodnie z załącznikiem nr 2 do umowy w sprawie organizacji turnieju finałowego mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA EURO 2010/12, administracja publiczna zapewnia wszelkie niezbędne i odpowiednie usługi opieki medycznej i ochrony zdrowia w kraju-gospodarzu EURO 2012 podczas Mistrzostw, które to usługi powinny być zapewniane przez administrację publiczną w najwyższej jakości i będą dostępne dla wyznaczonych osób podczas EURO 2012. Ponadto administracja publiczna opracuje i wprowadzi w życie koncepcję dotyczącą opieki medycznej, zgodnie z wymogami UEFA (z podaniem szczegółowych informacji, między innymi, na temat szpitali, punktów pierwszej pomocy na stadionach i usług ambulatoryjnych w miastach-gospodarzach EURO 2012).

¹³¹ Powołanego w dniu 21 maja 2009 r. W skład Komitetu wchodzi: przedstawiciele Spółki PL.2012, miast-gospodarzy EURO 2012, Ministerstwa Zdrowia i MSWiA oraz innych instytucji związanych z przygotowaniem w obszarze zabezpieczenia medycznego. Przewodniczącym Komitetu jest koordynator ds. opieki medycznej i ratownictwa w Spółce PL.2012.

szpitali referencyjnych dla Miejsc Oficjalnych UEFA EURO 2012. Przekazano do partnera na Ukrainie standardy i wytyczne zatwierdzone przez Komitet Medyczny¹³².

3. Główny Inspektor Sanitarny, we współpracy ze Spółką PL.2012, opracował i przyjął w formie wytycznych dla jednostek podległych i nadzorowanych koncepcję zabezpieczenia sanitarno-epidemiologicznego EURO 2012¹³³. Zawarto także trójstronne porozumienie określające współpracę Państwowej Inspekcji Sanitarnej z inspekcjami sanitarnymi MSWiA oraz MON w okresie przygotowania i trwania EURO 2012¹³⁴.

4. W zakresie organizacji opieki medycznej i ratownictwa w urzędach miast-gospodarzy EURO 2012 m.in. opracowano i aktualizowano plany zabezpieczenia medycznego i ratowniczego stadionów i stref kibiców, przeprowadzono rozpoznanie szpitali referencyjnych, na bieżąco monitorowano proces inwestycji szpitalnych dotyczących Mistrzostw, monitorowano i weryfikowano proces informacyjny o posiadanych zasobach i planach reagowania w sytuacji kryzysowej w postaci kwestionariuszy szpitalnych, ustalono zapotrzebowania na wolontariat w szpitalach referencyjnych w czasie Mistrzostw.

Z powodu braku ostatecznych lokalizacji stref kibiców w Urzędzie Miasta Poznania i Urzędzie Miasta Stołecznego Warszawa nie zrealizowano zaplanowanych zadań w zakresie zabezpieczenia medycznego stref kibica.

5. W *Sprawozdaniu z realizacji przygotowań do EURO 2012 za okres marzec 2010 r. – luty 2011 r.* poinformowano o planowanej przez Ministra Zdrowia w okresie kwiecień – czerwiec 2010 r. nowelizacji ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentysty celem wprowadzenia ułatwień w zakresie czasowego wykonywania zawodu przez lekarzy drużyn narodowych przed i w trakcie trwania Mistrzostw, co jest potrzebne dla realizacji gwarancji nr 4¹³⁵. W ww. terminie nowelizacji jednak nie dokonano.

Z informacji uzyskanej na podstawie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK w Ministerstwie Zdrowia wynika, że z uwagi na przedłużające się uzgodnienia dotyczące całego projektu

¹³² W tym: standard wyposażenia punktu pierwszej pomocy stadion/strefa kibiców, standard wyposażenia lekarza stadionowego, standard wyposażenia patrolu pieszego na stadionie/strefie kibiców, standard wyposażenia punktu pierwszej pomocy w portach lotniczych, wytyczne dla placówek medycznych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla kibiców w miastach gospodarzach, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego do zabezpieczenia sanitarno-epidemiologicznego turnieju UEFA EURO 2012.

¹³³ Zarządzenie nr 84A/2010 z dnia 13 października 2010 roku w sprawie wytycznych do zabezpieczenia sanitarno-epidemiologicznego turnieju UEFA EURO 2012 w Polsce.

¹³⁴ Porozumienie trójstronne w sprawie określenia zasad współpracy między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej a inspekcjami sanitarnymi Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w okresie przygotowania i trwania turnieju EURO 2012 pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Sanitarnym Wojska Polskiego oraz Głównym Inspektorem Sanitarnym MSWiA zostało podpisane w dniu 2 grudnia 2010 r.

¹³⁵ Warunki przepływu osób podczas EURO 2012 oraz zatrudnianie cudzoziemców (gwarancja złożona przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Spraw Zagranicznych). W ramach realizacji ww. gwarancji Minister Pracy i Polityki Społecznej rozporządzeniem z dnia 22 czerwca 2010 r. zmienił rozporządzenie w sprawie wykonywania pracy dla cudzoziemców, na podstawie którego nie będzie konieczne uzyskanie zezwolenia na pracę.

nowelizacji, został on przekazany do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w połowie października 2010 r. i w styczniu 2011 r. był przedmiotem prac w Sejmowej Komisji Zdrowia.

3.2.7. Promocja

1. Z ustaleń kontroli NIK w Ministerstwie Sportu i Turystyki oraz w Spółce PL.2012 i w miastach-gospodarzach EURO 2012 wynika, że miasta-gospodarze przygotowały koncepcje promocji Mistrzostw. Nie zabezpieczono jednak wystarczających środków finansowych z budżetu na promocję, w związku z tym nie zatwierdzono ostatecznej wersji planu działań w tym zakresie.

2. W okresie od listopada 2009 r. do września 2010 r. miasta-gospodarze EURO 2012 oraz Spółka PL.2012 negocjowały z UEFA ostateczną wersję dokumentu pn. „Wytyczne marketingowe” (*Marketing Guidelines*), który określa warunki współpracy pomiędzy UEFA a miastami-gospodarzami w zakresie: wykorzystania określonych znaków UEFA, przyznanych przez UEFA praw marketingowych, organizacji imprez związanych z Mistrzostwami, oficjalnych stref kibica, imprez związanych z publicznym oglądaniem meczów turniejowych i planu promocji imprez UEFA. Wytyczne marketingowe zostały przyjęte w formie porozumień zawartych między UEFA i poszczególnymi miastami-gospodarzom EURO 2012 w czwartym kwartale 2010 r.

W stosunku do wstępnej propozycji UEFA miasta-gospodarze EURO 2012 w podpisanych porozumieniach wynegocjowały znaczne zwiększenie zaangażowania finansowego UEFA w organizację EURO 2012 w Polsce. Strony zobowiązały się do wspólnego występowania wobec UEFA lub jakichkolwiek podmiotów działających w imieniu UEFA we wszystkich kluczowych kwestiach operacyjnych związanych z organizacją Mistrzostw¹³⁶. Według szacunku Spółki PL.2012, uzyskano zwiększenie zaangażowania finansowego UEFA w organizację Turnieju w Polsce – w stosunku do pierwotnej oferty UEFA z listopada 2009 r. - o około 20 mln zł¹³⁷. W zakresie promocji wynegocjowano dodatkowo możliwość ekspozycji nazwy miasta-gospodarza EURO 2012 w centralnych punktach i na elementach dekoracyjnych na stadionie, możliwość promocji i reklamy miast-gospodarzy EURO 2012 poza granicami Polski.

3. Zgodnie z umową dla miasta-gospodarza EURO 2012 oraz Wytycznymi marketingowymi, miasta-gospodarze przesłały do UEFA w listopadzie 2010 r. dokument pn. *Host City Concept* (*Koncepcja miasta-gospodarza*), który opisuje założenia działań promocyjnych EURO 2012, a w szczególności zawiera: plan działań promocyjnych, strategię dotyczącą firm

¹³⁶ Porozumienie zawarte w czerwcu 2009 r. między Ministrem Sportu i Turystyki, Spółką PL.2012 i miastami-gospodarzami EURO 2012.

¹³⁷ W kwocie tej ujęto m. in. 3.250 tys. euro przyznanych przez UEFA dla miast-gospodarzy EURO 2012 na organizację stref kibiców oraz zwiększenie o 1.000 tys. euro deklarowanego wsparcia w oznakowaniu miejsc Mistrzostw (brandingu) i sprzęcie na organizację strefy kibica w Warszawie.

wspierających miast-gospodarzy, organizację oficjalnych stref kibica, wykaz dekoracji miast, wykaz zewnętrznych przestrzeni reklamowych dla sponsorów UEFA.

4. Na polecenie Ministra Sportu i Turystyki Spółka PL.2012¹³⁸ przeprowadziła w 2010 r. badanie możliwości realizacji działań promocyjnych na zasadzie partycypacji finansowej innych ministerstw¹³⁹, zakończone przekazaniem raportu¹⁴⁰ w listopadzie 2010 r., w którym określono deklarowane zaangażowanie w finansowanie wspólnych działań promocyjnych w kwocie łącznej ok. 5,7 mln zł, stanowiącej około 13% zakładanego wstępnie minimalnego budżetu planowanych działań promocji Polski w kontekście Mistrzostw¹⁴¹.

W grudniu 2010 r. Minister Sportu i Turystyki zdecydował, że Spółka PL.2012, we współpracy z Polską Organizacją Turystyczną (POT), przygotowuje ostateczny plan działań promocyjnych związany z promocją Polski jako organizatora EURO 2012, który będzie następnie realizowany przez POT w ramach środków budżetowych w części 40 Turystyka oraz środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, których beneficjentem systemowym jest Polska Organizacja Turystyczna.

5. Do dnia zakończenia kontroli nie zatwierdzono ostatecznej wersji *Planu działań promocji Polski w kontekście turnieju* uwzględniającego uzgodnione możliwości budżetowe. Ze względu na brak zgody Ministra Finansów, do dnia zakończenia kontroli Ministerstwo Sportu i Turystyki nie zakończyło także prac nad projektem *uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć EURO 2012*, w którym m.in. zaplanowano zwiększenie środków budżetu państwa w latach 2011–2012 na pokrycie kosztów działań promocyjnych realizowanych przez POT w kwocie 20 mln zł.

3.2.8. Telekomunikacja i informatyka

1. W wyniku kontroli w Spółce PL.2012 oraz w miastach-gospodarzach EURO 2012 NIK ustaliła, że podjęto działania w zakresie zapewnienia optymalnej dostępności telefonii komórkowej oraz bezprzewodowego dostępu do internetu¹⁴².

¹³⁸ Zadania w zakresie koordynacji działań w obszarze promocji zostały zaplanowane w Mapie Drogowej spółki PL.2012 w ramach *Programu koordynacji przygotowań i realizacji jednolitego planu działań promocyjnych przed turniejem wpływających na postrzeganie kraju i Programu koordynacji jakości obsługi gości i kibiców*.

¹³⁹ Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Ministerstwem Gospodarki, Instytutem Adama Mickiewicza, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Polską Organizacją Turystyczną, Narodowym Centrum Kultury, Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwem Edukacji Narodowej.

¹⁴⁰ *Raport dotyczący możliwości realizacji Mapy Drogowej działań promocyjnych Polski w kontekście UEFA EURO 2012*.

¹⁴¹ Przedłożony przez Spółkę PL.2012 w grudniu 2009 r. plan działań promocyjnych, obejmujący 70 projektów z budżetem na ich realizację w kwocie łącznej ok. 100 mln zł, został ograniczony do minimalnej kwoty około 45 mln zł, obejmującej 39 projektów, a zakres działań promocyjnych do lat 2011-2012.

¹⁴² W umowie w sprawie organizacji turnieju finałowego mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA 2010/12 (załączniku nr 2) jako zadanie administracji publicznej określono dążenie do zapewnienia optymalnych warunków w kraju-gospodarzu EURO 2012 do funkcjonowania i działania wszelkich mediów i nadawców w związku z Mistrzostwami.

2. W ramach realizowanych zadań koordynacyjnych Spółka PL.2012 zainicjowała – we współpracy z miastami-gospodarzami EURO 2012 - działania skutkujące przyjęciem w 2010 r. przez Urząd Kontroli Elektronicznej *Zasad (scenariusza) pomiaru dostępności usług publicznych w sieciach telekomunikacyjnych podczas UEFA EURO 2012*, stanowiących uzgodnioną metodologię pomiaru parametrów działania sieci telekomunikacyjnych w miejscach oficjalnych Mistrzostw.

Realizacja projektu związana jest z wypełnieniem zobowiązań miast-gospodarzy EURO 2012 wynikających z umów stadionowych (w umowach tych zawarto m. in. wymóg pełnej dostępności na stadionach nowoczesnych sieci komunikacyjnych - łącznie z sieciami telefonii komórkowej, walkie-talkie i WiFi internet).

3. Miasto Poznań zaplanowało realizację systemu bezprzewodowej komunikacji szerokopasmowej, w tym dostępu do internetu uniwersalnego przeznaczenia. W ramach zapewnienia optymalnych warunków do funkcjonowania i działania mediów i nadawców w Warszawie realizowany jest projekt budowy miejskiej bezprzewodowej sieci WIFI. W Urzędzie Miasta Wrocławia w wyniku współpracy z operatorami telekomunikacyjnymi zamknięto listę inwestycji kluczowych dla organizacji Mistrzostw.

3.2.9. Własność intelektualna

1. We wrześniu 2008 r. w Ministerstwie Sportu i Turystyki powołany został Komitet Ochrony Praw, jako organ opiniotawczo-doradczy Ministra¹⁴³. Zadaniem Komitetu Ochrony Praw jest przedstawienie propozycji zmian aktów prawnych, których uchwalenie jest konieczne dla realizacji gwarancji złożonych w obszarze ochrony własności intelektualnej.

W 2009 r. Komitet, uznając, że realizacja gwarancji wymaga przygotowania odrębnego aktu prawnego, przygotował projekt ustawy o ważnych wydarzeniach sportowych. W procesie opiniowania w Ministerstwie stwierdzono, że projekt narusza zasady legislacji oraz że ustawa w takim kształcie może zostać uznana za niezgodną z Konstytucją RP. Uznano, że zakładane cele można osiągnąć poprzez uzupełnienie rozwiązań już funkcjonujących.

2. W związku z podjęciem przez Ministra Sportu i Turystyki we wrześniu 2010 r. decyzji o odstąpieniu od prac nad ustawą o ważnych wydarzeniach sportowych, podjęto działania w celu uwzględnienia kwestii ochrony praw własności intelektualnej w przygotowywanym przez MSWiA projekcie *ustawy o bezpieczeństwie EURO 2012*.

¹⁴³ Zarządzeniem Ministra Sportu i Turystyki nr 28 z dnia 23 września 2008 r. w sprawie powołania Komitetu Ochrony Praw. Przewodniczącym był koordynator krajowy ds. własności intelektualnej w spółce PL.2012. W składzie byli m.in. przedstawiciele PL.2012, Ministerstwa Sportu i Turystyki, miast-gospodarzy EURO 2012. Skład Komitetu zmieniono zarządzeniem nr 4 z 15 stycznia 2009 r. i zarządzeniem nr 30 z dnia 15 września 2009 r.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Kontrolę przeprowadziły trzy Departamenty NIK, tj.: Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego (koordynator kontroli), Komunikacji i Systemów Transportowych oraz Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego oraz cztery Delegatury NIK w: Gdańsku, Poznaniu, Wrocławiu i Warszawie.

Do kierowników 18 z 19 skontrolowanych jednostek skierowano łącznie 40 wniosków pokontrolnych. W związku z pozytywną oceną nie sformułowano wniosków pokontrolnych do Zarządu Portu Lotniczego Gdańsk Sp. z o.o.

Nieprawidłowości w wymiarze finansowym objęły łączną kwotę 103.741,8 tys. zł, na którą składa się wydatkowana z naruszeniem prawa kwota 103.434,3 tys. zł oraz kwota 307,5 tys. zł, stanowiąca potencjalne finansowe skutki nieprawidłowości¹⁴⁴.

Według stanu na dzień 27 maja 2011 r. 14 skontrolowanych jednostek poinformowało NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach w celu ich realizacji. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że na 40 wniosków ogółem - 22 wnioski zostały zrealizowane, osiem wniosków było w trakcie realizacji, a nie zrealizowano 10 wniosków.

¹⁴⁴ W kwocie 103.434,3 tys. zł: 50.946,3 tys. zł – nieprawidłowe przekazanie środków spółkom celowym Skarbu Państwa, 52.488,0 tys. zł – nieprawidłowe wydatkowanie środków przez samorządową spółkę celową (Wrocław 2012 Sp. z o.o.). Kwota 307,5 tys. zł – kwota, która zostanie wydatkowana przez Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze” w ramach zwiększenia wartości umownej realizacji jednego z zadań inwestycyjnych.

Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

1. Charakterystyka stanu prawnego

1. Podstawowym aktem prawnym, określającym zasady przygotowania do EURO 2012, jest ustawa z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012¹ (ustawa o Euro 2012). Ustawa wprowadziła przyspieszone i uproszczone warunki realizacji „przedsięwzięć EURO 2012”, tj. przedsięwzięć w zakresie projektowania, budowy, przebudowy lub remontu stadionów i innych obiektów budowlanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niezbędnych do przeprowadzenia EURO 2012², a także innych przedsięwzięć niezbędnych do przeprowadzenia Mistrzostw (art. 1 ust. 2 ustawy), z wyłączeniem przygotowania i realizacji inwestycji dotyczących linii kolejowych o państwowym znaczeniu i dróg krajowych zarządzanych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad lub drogową spółkę specjalnego przeznaczenia (art. 1 ust. 3 ustawy³).

W art. 2 ust. 1 ustawy o EURO 2012 określono trzy podstawowe źródła finansowania przedsięwzięć EURO 2012 w zakresie ich przygotowania i wykonania (środki budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego i pochodzące ze źródeł zagranicznych, w tym w szczególności z budżetu Unii Europejskiej).

W celu przygotowania i wykonania przedsięwzięć EURO 2012 Skarb Państwa i miasta-gospodarze EURO 2012 mogą tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – spółki celowe (art. 7 ust. 1 i 6 ww. ustawy). Spółka celowa może być także tworzona (art. 7 ust. 1a ustawy) przez Skarb Państwa w celu w celu koordynacji i kontroli przygotowania lub wykonania przedsięwzięć Euro 2012 oraz innych przygotowań do EURO 2012.

W zakresie organizacji i zasad działania spółek celowych wprowadzono m.in. zasady dotyczące: maksymalnej liczby osób wchodzących do zarządu i rady nadzorczej (art. 9 ust. 1 i 2), reprezentowania Skarbu Państwa i miast-gospodarzy EURO 2012 w składzie rady nadzorczej (art. 9 ust. 3-4), zakazów prowadzenia określonych działań, braku możliwości

¹ Dz. U. z 2010 r., Nr 26, poz. 133, ze zm.; weszła w życie z dniem 21 września 2007 r.

² Przedsięwzięcia te zgodnie z art. 3 ustawy o Euro 2012 są celami publicznymi i inwestycjami celu publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarowaniu nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, ze zm.) oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, ze zm.).

³ W brzmieniu obowiązującym od 15 października 2009 r. (zmieniony na mocy ustawy z dnia 28 sierpnia 2009 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. Nr 161, poz. 1281).

ogłoszenia upadłości i wszczęcia postępowania naprawczego (art. 10), szczególnych przypadków rozwiązania spółki celowej (art. 11).

W art. 14 ustawy o EURO 2012 określono, że do członków zarządu i rady nadzorczej spółki celowej nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁴, a w przypadku odwołania członka zarządu i rady nadzorczej odprawa nie może być większa niż wartość jednomiesięcznego wynagrodzenia. W sprawach nieuregulowanych w ustawie o Euro 2012, do spółek celowych stosuje się przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych⁵ (art. 16 ustawy o EURO 2012).

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ww. ustawy, przedmiotem działalności spółek celowych powołanych w celu przygotowania i wykonania przedsięwzięć EURO 2012 jest w szczególności zastępcze wykonywanie zadań inwestora i zadań nadzoru inwestorskiego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane⁶, a także m.in.: pozyskiwanie i przygotowywanie dokumentacji i występowanie z wnioskami o wydanie odpowiednich decyzji, pozwoleń, uzgodnień i opinii i uczestniczenie w odpowiednich postępowaniach, nabywanie własności lub innych praw do nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego oraz uczestniczenie w postępowaniach związanych z wywłaszczeniem nieruchomości i innych postępowaniach dotyczących tych nieruchomości, dysponowanie na cele budowlane nieruchomościami w celu przygotowania lub wykonania przedsięwzięć EURO 2012, zawieranie i nadzorowanie wykonywania umów na dostawy, usługi i roboty budowlane (w przypadku spółek celowych miast-gospodarzy i województwa śląskiego także możliwe jest wykonywanie zadań inwestora – art. 13 ust. 3⁷).

Art. 13 ust. 4⁸ ustawy stanowi, że przedmiotem działalności spółki celowej powołanej w celu koordynacji i kontroli przedsięwzięć EURO 2012 jest w szczególności: opracowanie zasad współpracy i wymiany informacji pomiędzy podmiotami realizującymi przygotowania do EURO 2012, opracowanie projektów harmonogramów działań związanych z przygotowaniem i zasad polityki informacyjnej dotyczącej realizacji przygotowań, koordynowanie działań podmiotów realizujących przygotowania do EURO 2012 oraz współpracy tych podmiotów z instytucjami lub podmiotami odpowiedzialnymi za realizację przygotowań i z UEFA, kontrola stanu przygotowań i wykonywania przedsięwzięć EURO 2012, przedstawianie sprawozdań z przygotowań ministrowi właściwemu do spraw kultury fizycznej oraz UEFA, inicjowanie i realizacja działań zmierzających do poprawy efektywności przygotowań, doradztwo i szkolenie podmiotów realizujących

⁴ Dz. U. Nr 26, poz. 306, ze, zm.

⁵ Dz. U. Nr 94, poz. 1037, ze zm.

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, ze zm.

⁷ Od 21 maja 2009 r. (art. 13 ust. 3 ustawy o EURO 2012 dodany przez art. 1 pkt 6 lit. c ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 - Dz. U. Nr 68, poz. 575).

przygotowania do EURO 2012. Zgodnie z art. 13 ust. 5 ustawy, podmioty uczestniczące w przygotowaniu lub wykonywaniu przedsięwzięć EURO 2012 lub w innych przygotowaniach do EURO 2012 mają obowiązek na żądanie ww. spółki celowej przedstawić dokumenty i informacje związane z ich działalnością dotyczącą EURO 2012 (z zachowaniem przepisów dotyczących informacji prawnie chronionych).

Zgodnie z art. 17 ustawy, spółki celowe realizują zadania w zakresie przygotowania lub wykonania przedsięwzięć EURO 2012 na podstawie umów o powierzeniu zawartych z ministrem właściwym ds. kultury fizycznej⁹ lub jednostką samorządu terytorialnego, innym organem administracji rządowej lub przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie transportu publicznego. Zadania w zakresie koordynacji i kontroli przedsięwzięć EURO 2012 realizowane są przez spółkę celową na podstawie umowy z ministrem właściwym ds. kultury fizycznej. Przepisy ustawy określają katalog spraw, które powinny być zawarte w umowie o powierzeniu przedsięwzięć EURO 2012. Art. 18 ustawy dotyczy umowy ze spółkami odpowiedzialnymi za przygotowanie lub wykonanie przedsięwzięć EURO 2012, natomiast art. 18a ustawy (obowiązujący od 21 maja 2009 r.¹⁰) dotyczy umowy ze spółką realizującą zadania w zakresie koordynacji i kontroli przedsięwzięć EURO 2012 oraz innych przygotowań do Mistrzostw.

Od dnia wejścia w życie, tj. od 21 września 2007 r., ustawa o Euro 2012 była nowelizowana pięciokrotnie, w tym trzykrotnie w 2009 r. Zmiany zostały wprowadzone na mocy: ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw¹¹ (weszła w życie 24 października 2008 r.), ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym¹² (weszła w życie 27 lutego 2009 r.), ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012¹³ i ustawy z dnia 28 sierpnia 2009 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 oraz niektórych innych ustaw¹⁴ oraz ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie¹⁵. Najistotniejsze zmiany w ustawie o EURO 2012 wprowadzono ustawami z dnia 3 kwietnia i 28 sierpnia 2009 r.

⁸ Od 21 maja 2009 r. (art. 13 ust. 4 ustawy o EURO 2012 dodany na mocy powołanej wyżej ustawy).

⁹ Art. 17 ust. 1 ustawy zmienionej przez art. 79 pkt 7 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, która weszła w życie z dniem 16 października 2010 r. (Dz. U. Nr 127, poz. 857, ze zm.).

¹⁰ Art. 18a ustawy o EURO 2012 dodany przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012.

¹¹ Dz. U. Nr 171, poz. 1058; na podstawie art. 3 ww. ustawy uchylono art. 21 ustawy o Euro 2012.

¹² Dz. U. Nr 19, poz. 100; na podstawie art. 34 zmieniono brzmienie art. 2 ust. 2 ustawy o Euro 2012.

¹³ Dz. U. Nr 68, poz. 575, ze zm.

¹⁴ Dz. U. Nr 161, poz. 1281.

¹⁵ Dz. U. Nr 127, poz. 859, ze zm.

2. Ustawą z dnia 3 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 m.in. wprowadzono: możliwość realizacji przedsięwzięć EURO 2012 z innych środków niż wymienione w art. 2 ust. 1 przez podmioty niebędące spółkami celowymi i inne niż określone w art. 17 ust. 2 (dodany art. 2 ust. 1a i 1b), uregulowania wyodrębniające spółkę celową do koordynacji i kontroli spośród spółek przygotowujących i wykonujących przedsięwzięcia EURO 2012 (dodany art. 7 ust. 1a), zmieniające zakres jej zadań z nadzoru na kontrolę (art. 13 ust. 1 pkt 2), określające przedmiot jej działalności (dodany art. 13 ust. 4 i 5) i określające przedmiot umowy z ministrem właściwym ds. kultury fizycznej (zmiana art. 17 ust. 1, 3, dodanie art. 18a). Ustawa wprowadziła także zmiany dotyczące organizacji spółek celowych tworzonych przez miasta-gospodarzy EURO 2012.

3. Na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 2009 r. o zmianie ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 oraz niektórych innych ustaw m.in. umożliwiono realizowanie przedsięwzięć EURO 2012 dotyczących dróg publicznych i lotnisk na mocy innych ustaw, tj. ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych¹⁶ oraz ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego¹⁷ oraz wprowadzono istotne zmiany w zakresie uregulowań dotyczących lokalizacji inwestycji (zmiana rozdziału 4 i uchylenie rozdziału 5), w szczególności połączenia procedury lokalizacji przedsięwzięć EURO 2012 z nabywaniem nieruchomości w celu przyspieszenia realizacji inwestycji, zmiany zasad regulujących wysokość odszkodowania za nieruchomości oraz ograniczone prawa rzeczowe do nieruchomości.

4. W ustawie o Euro 2012 zawarto trzy delegacje ustawowe dla Rady Ministrów: w art. 4 ust. 1 - do określenia, w drodze rozporządzenia, wykazu przedsięwzięć Euro 2012 realizowanych na zasadach określonych w ustawie, w art. 5 ust. 1 – do ustanowienia programu wieloletniego w celu przygotowania i wykonania przedsięwzięć Euro 2012 oraz w art. 11 ust. 4 – do określenia, w drodze rozporządzenia, warunków powierzania spółce celowej, utworzonej przez Skarb Państwa, zarządzania obiektami budowlanymi powstałymi w wyniku realizacji przedsięwzięć Euro 2012, w sposób zapewniający należyte wykorzystanie tych obiektów, z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej. Zostały wydane przez Radę Ministrów rozporządzenia na podstawie art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy o EURO 2012 (w dniu 22 czerwca 2011 r. Rada Ministrów wydała rozporządzenie na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy.).

¹⁶ Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194, ze zm.

¹⁷ Dz. U. Nr 42, poz. 340, ze zm.

5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 2007 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć Euro 2012¹⁸ obejmowało osiem przedsięwzięć (stadiony w Warszawie, Poznaniu, Gdańsku, Wrocławiu, Chorzowie i Krakowie, most pieszo-rowerowy na Wiśle w Warszawie i centrum handlowe w Warszawie).

W związku z koniecznością rozszerzenia wykazu inwestycji, które wymagały przyspieszenia związanego z przygotowaniem Mistrzostw, Rada Ministrów wydała rozporządzenie z dnia 8 lipca 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu przedsięwzięć Euro 2012¹⁹, w załączeniu do którego umieszczono 94 przedsięwzięcia. Od 3 lutego 2010 r. obowiązuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie wykazu przedsięwzięć Euro 2012²⁰, a wykaz przedsięwzięć EURO 2012, po zmianie dokonanej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2010 r.²¹, zawiera 139 przedsięwzięć.

6. Na podstawie art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 2005 r. o finansach publicznych²², w związku z art. 5 ustawy o Euro 2012 Rada Ministrów uchwałą z dnia 24 czerwca 2008 r. ustanowiła program wieloletni pod nazwą *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć EURO 2012*²³. Podstawowym celem programu była koordynacja i przyspieszenie prac związanych z realizacją inwestycji stadionowych niezbędnych do przeprowadzenia Mistrzostw poprzez ich dofinansowanie (lub sfinansowanie) z budżetu państwa. Na podstawie § 2 powołanej Uchwały Minister Sportu i Turystyki został wyznaczony organem koordynującym program²⁴.

Określono, że całkowita wartość nakładów przeznaczonych na program, realizowany w latach 2008-2012, wyniesie 3.476.186 tys. zł, w tym 1.752.900 tys. zł ze środków budżetu państwa. W podziale na poszczególne lata wielkość dofinansowania (w tys. zł) ustalono w sposób następujący: w 2008 r. – 60.000, 2009 r. – 500.000, 2010 r. – 912.900, 2011 r. – 260.000, 2012 r. – 20.000. Programem objęto budowę: Narodowego Centrum Sportu w Warszawie – w kwocie 1.220.000 tys. zł (inwestycja finansowana w całości ze środków budżetu państwa), stadionu przy ul. Drzymały we Wrocławiu – w kwocie 110.000 tys. zł, stadionu „Arena Bałtycka” w Gdańsku – 144.000 tys. zł, a także rozbudowę: Stadionu Miejskiego w Poznaniu – w kwocie 88.500 tys. zł, Stadionu „WISŁA” w Krakowie – 80.400 tys. zł, Stadionu Śląskiego w Chorzowie (przebudowa) – w kwocie 110.000 tys. zł (inwestycje dofinansowane).

¹⁸ Dz. U. Nr 192, poz. 1385.

¹⁹ Dz. U. Nr 127, poz. 818.

²⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 8, poz. 52, ze zm.

²¹ Dz. U. z 2011 r., Nr 6, poz. 20

²² Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.

²³ Uchwała nr 143/2008 Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć EURO 2012*.

²⁴ W pkt 2 Załącznika do Uchwały stwierdzono, że organem koordynującym Program minister właściwy ds. kultury fizycznej i sportu, a w jego imieniu realizację Programu koordynuje Spółka PL.2012.

Rada Ministrów podjęła w dniu 27 października 2009 r. uchwałę nr 191/2009 zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012*²⁵. Zmiana uchwały w sprawie ustanowienia programu wieloletniego wynikała z konieczności zabezpieczenia zwiększonych kosztów budowy Stadionu Narodowego w Warszawie

7. W latach 2008 – 2009 zmieniono przepisy dotyczące zasad i warunków przygotowania inwestycji drogowych, kolejowych i lotniskowych. Dla inwestycji dotyczących dróg publicznych zostały one wprowadzone zmianą ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, dla inwestycji dotyczących linii kolejowych o znaczeniu państwowym - zmianą ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym²⁶, dla lotnisk użytku publicznego - ustawą z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego²⁷. Zmieniona w październiku 2009 r. ustawa o EURO 2012 wprowadziła analogiczne do trzech tzw. *specustaw* przyspieszone i uproszczone instrumenty prawne w zakresie realizacji etapu przygotowawczego.

Zgodnie z postanowieniami ww. czterech ustaw podstawę do dysponowania nieruchomościami do celów budowlanych stanowi wydana przez właściwego wojewodę²⁸: decyzja o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia EURO 2012 (ustawa o EURO 2012), decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (specustawa drogowa), decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej (specustawa kolejowa), decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego (specustawa lotniskowa). Wniosek o wydanie decyzji jest składany odpowiednio przez: spółkę celową lub inny właściwy podmiot, właściwego zarządcę drogi, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (PKP PLK S.A.), zakładającego lotnisko, zarządzającego lotniskiem lub Polską Agencję Żeglugi Powietrznej (PAŻP). Powyższymi decyzjami zatwierdza się podział nieruchomości.

Z dniem, w którym decyzja stała się ostateczna, nieruchomości, których dotyczy, stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, a dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu wypłaca się odszkodowanie (wypłacane ze środków budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, przez PKP PLK S.A.).

²⁵ Zmieniono uchwałę Rady Ministrów, nr 143/2008 z dnia 24 czerwca 2008 r.

²⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, ze zm.; zwana dalej „specustawą kolejową” (zmiana wprowadzona ustawą z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych - Dz. U. z 2009 Nr 1, poz. 3).

²⁷ Dz. U. Nr 42, poz. 340, ze zm., zwana dalej „specustawą lotniskową”.

²⁸ Podstawowym aktem regulującym kompetencje wojewody jest ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, ze zm.). Poprzednio obowiązywała ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2001 r. Nr 80, poz. 872, ze zm.).

Do egzekucji obowiązków wynikających ze wskazanych powyżej czterech rodzajów decyzji stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji²⁹. Specustawa drogowa (obowiązująca do 31 grudnia 2020 r.) wprowadziła zmiany w zakresie lokalizacji autostrad i nabywania nieruchomości pod autostrady³⁰ (decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zastąpiła decyzję o ustaleniu lokalizacji autostrady).

Przed wydaniem decyzji o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięcia EURO 2012, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, zgodnie z art. 72 ust. 1 pkt 10, 11, 13 i 14 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko³¹, wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia (art. 71 ust. 1). W ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przeprowadza się ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (art. 61 ust. 1 pkt 1), a w ramach oceny sporządzony jest raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (art. 67).

8. Podstawowe zasady dotyczące projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych oraz zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach określa ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane³². Rozpoczęcie robót budowlanych wymaga uzyskania ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę (art. 28 ust. 1).

9. Działem administracji rządowej transport kieruje minister właściwy do spraw transportu (Minister Infrastruktury³³). Dział transport obejmuje m.in. sprawy funkcjonowania oraz rozwoju infrastruktury transportu, w szczególności budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg publicznych, w tym kolei, a także ruchu kolejowego oraz przewozu osób i rzeczy środkami transportu kolejowego³⁴.

²⁹ Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, ze zm.

³⁰ W okresie obowiązywania specustawy drogowej, zgodnie z jej art. 44 do lokalizacji autostrad oraz do nabywania nieruchomości pod autostrady nie stosuje się art. 21-37 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, ze zm.).

³¹ Dz. U. Nr 199, poz. 1227, ze zm.; przepisy tej ustawy, od 15 listopada 2008 r. zastąpiły w tym zakresie regulacje ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zm.).

³² Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, ze zm.

³³ § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. Nr 216, poz. 1594).

³⁴ Art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r., Nr 65, poz. 437, ze zm.).

10. Podstawowym aktem prawnym dotyczącym infrastruktury drogowej jest ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych³⁵. Centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach dróg krajowych jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (art. 18 ust. 1).

Na podstawie art. 4a ust. 1 ustawy o drogach publicznych Rada Ministrów wydała dnia 15 maja 2004 r. rozporządzenie w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych³⁶. Inwestycje drogowe istotne dla EURO 2012 realizowane były do 25 stycznia 2011 r. w ramach zadań określonych w uchwale nr 163/2007 z dnia 25 września 2007 r. Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2008 – 2012”³⁷ oraz zadań realizowanych na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym³⁸. W dniu 25 stycznia 2011 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę nr 10/2011 w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program budowy dróg krajowych na lata 2011-2015”.

11. Zasady korzystania z infrastruktury kolejowej (w tym infrastruktury dworców kolejowych), zarządzania i utrzymania tej infrastruktury określone są w ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym³⁹. Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna (PKP S.A.) powstały w wyniku przekształcenia na podstawie ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”⁴⁰. Jedynym akcjonariuszem PKP S.A. jest Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw transportu (aktualnie Ministra Infrastruktury). PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna (PKP PLK S.A.) została utworzona przez PKP S.A. do prowadzenia działalności w zakresie zarządzania liniami kolejowymi. PKP S.A. odpowiada za zarządzanie dworcami kolejowymi.

Źródłem finansowania infrastruktury drogowej i kolejowej są środki Krajowego Funduszu Drogowego⁴¹, Funduszu Kolejowego⁴², środki budżetowe⁴³, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej (Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego).

³⁵ Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, ze zm.

³⁶ Dz. U. Nr 128, poz. 1334, ze zm.

³⁷ Niepublikowane.

³⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100, ze zm.; poprzednio obowiązywała ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. Nr 169, poz. 1420, ze zm.).

³⁹ Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, ze zm.

⁴⁰ Dz. U. Nr 84, poz. 948, ze zm.

⁴¹ Utworzonego ustawą z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, ze zm.).

⁴² Utworzonego ustawą z dnia 16 grudnia 2005 r. o Funduszu Kolejowym (Dz. U. z 2006 r. Nr 12, poz. 61, ze zm.).

⁴³ Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego (Dz. U. Nr 267, poz. 2251, ze zm.).

12. W zakresie budowy lub rozbudowy infrastruktury lotniskowej projekty inwestycyjne są realizowane przez Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze”, spółki prawa handlowego zarządzające portami lotniczymi oraz Polską Agencję Żeglugi Powietrznej. Przedsiębiorstwo państwowe „Porty Lotnicze” zostało utworzone na podstawie ustawy z dnia 23 października 1987 r. o przedsiębiorstwie państwowym „Porty Lotnicze”⁴⁴. Prowadzi ono działalność w zakresie rozwoju i eksploatacji portów lotniczych w Polsce służących do obsługi krajowego i międzynarodowego ruchu lotniczego (art. 1 ust. 2). Zgodnie z art. 51 powołanej ustawy nadzór nad przedsiębiorstwem sprawuje minister właściwy do spraw transportu.

13. Organem administracji rządowej odpowiedzialnym za sprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego w trakcie Mistrzostw jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA). Organami podległymi lub nadzorowanymi przez MSWiA są m.in.: Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, Szef Obrony Cywilnej Kraju oraz Szef Urzędu ds. Cudzoziemców⁴⁵.

14. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji⁴⁶ centralnym organem administracji rządowej, właściwym w sprawach ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, jest Komendant Główny Policji.

15. Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej⁴⁷ stanowi, że minister właściwy ds. wewnętrznych odpowiada za ochronę granicy państwowej na lądzie i na morzu oraz za kontrolę ruchu granicznego (art. 7 ust. 1), a Minister Obrony Narodowej odpowiada za ochronę granicy państwowej w przestrzeni powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej (art. 7 ust. 2). Zadania ministra właściwego ds. wewnętrznych w zakresie ochrony granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego wykonuje Komendant Główny Straży Granicznej (art. 7 ust. 3). Komendant Główny Straży Granicznej jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego zgodnie z ustawą z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej⁴⁸ (art. 3 ust. 1). Po wejściu Polski do strefy Schengen, zniesiona została kontrola graniczna na granicach Polski z krajami UE⁴⁹.

⁴⁴ Dz. U. Nr 33, poz. 185, ze zm.

⁴⁵ Załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 216, poz. 1604).

⁴⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, ze zm.

⁴⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 67, ze zm..

⁴⁸ Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997, ze zm.

⁴⁹ W dniu 19 czerwca 1990 r. podpisano Konwencję Wykonawczą do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, która weszła w życie 26 marca 1995 r. Dzięki konwencji Wykonawczej powstała tzw. Strefa (Obszar) Schengen, w którego ramach zniesiono kontrolę na granicach wewnętrznych pomiędzy niektórymi państwami UE.

16. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁵⁰ określiła zadania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, który ma na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska (art. 14 ust. 1). Państwowa Straż Pożarna, działająca w oparciu o ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej⁵¹ jest zawodową, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt formacją, przeznaczoną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami (art. 1 ust. 1).

17. Zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas imprez masowych (w tym sportowych) zostały uregulowane w ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych⁵², która weszła w życie w dniu 1 sierpnia 2009 r.⁵³ W ustawie określono zasady postępowania konieczne do zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych, warunki bezpieczeństwa imprez masowych, zasady i tryb wydawania zezwoleń na przeprowadzanie imprez masowych, zasady gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych, zasady odpowiedzialności organizatorów za szkody wyrządzone w związku ze zorganizowaniem imprez masowych (art. 1). W ustawie zawarto odrębny rozdział dotyczący wyłącznie bezpieczeństwa meczu piłki nożnej (rozdział 3).

18. Miasta-gospodarze EURO 2012 (Gdańsk, Poznań, Warszawa, Wrocław), są gminami, działającymi na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁵⁴, wykonującymi zadania powiatu na zasadach określonych w ustawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym⁵⁵. Ustrój Warszawy (miasta na prawach powiatu i jako stolicy Rzeczypospolitej Polskiej) reguluje ustawa z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy⁵⁶. Do zakresu działania ww. miast należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów (art. 6 ustawy o samorządzie gminnym).

Miasta-gospodarze EURO 2012 realizują (jako zadania własne) zadania we wszystkich obszarach związanych z przygotowaniem do EURO 2012, w tym m.in. (zgodnie z art. 7 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 4 ustawy o samorządzie powiatowym) w zakresie ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, organizacji ruchu drogowego, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów

⁵⁰ Dz. U. z 2009 r., Nr 178, poz. 1380, ze zm.

⁵¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 68, ze zm.

⁵² Dz. U. Nr 62, poz. 504, ze zm.; poprzednio obowiązywała ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 909, ze zm.).

⁵³ Art. 13 ust. 1 ustawy – w zakresie dotyczącym meczów piłki nożnej organizowanych poza ramami ligi zawodowej – wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2010 r.

⁵⁴ Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, ze zm.

⁵⁵ Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, ze zm.

⁵⁶ Dz. U. Nr 41, poz. 361, ze zm.

komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, lokalnego transportu zbiorowego i dróg publicznych, ochrony zdrowia, kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, promocji.

W zakresie finansowania przedsięwzięć EURO 2012 przez jednostki samorządu terytorialnego zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁵⁷ oraz ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵⁸.

19. Ustawa o Euro 2012, oprócz przyznania Ministrowi Sportu i Turystyki kompetencji w zakresie wykonywania uprawnień ministra właściwego ds. Skarbu Państwa wobec spółek celowych określonych w ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa⁵⁹, nałożyła na ministra właściwego do spraw kultury fizycznej obowiązek składania sprawozdań z realizacji przedsięwzięć EURO 2012: Radzie Ministrów dwa razy w roku, do dnia 31 stycznia i 31 lipca, Sejmowi raz w roku, do dnia 30 marca każdego roku (art. 6, art. 8).

Ponadto na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Sportu i Turystyki⁶⁰, zmienionego rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2008 r., Minister Sportu i Turystyki, niezależnie od obowiązków przewidzianych w tym zakresie dla innych właściwych organów i podmiotów, inicjuje, koordynuje i prowadzi działania niezbędne do przygotowania, organizacji oraz promocji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012.

20. Organem pomocniczym Rady Ministrów jest *Komitet Organizacyjny Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012*, powołany zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów nr 42 z dnia 26 kwietnia 2007 r., zmienionym zarządzeniem nr 13 z dnia 18 lutego 2008 r. oraz zarządzeniem nr 11 z dnia 29 stycznia 2010 r. (zarządzenia niepublikowane)

20. W celu koordynacji działań Polski i Ukrainy obejmujących przygotowania do EURO 2012 w dniu 28 marca 2008 r. w Kijowie została sporządzona umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o współpracy przy organizacji finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012⁶¹.

W art. 1 ww. umowy strony określiły podstawowe kierunki współpracy związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem EURO 2012, a w art. 2 określiły formy realizacji tej

⁵⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526, ze zm.

⁵⁸ Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.

⁵⁹ Dz. U. Nr 106, poz. 493, ze zm.

⁶⁰ Dz. U. Nr 216, poz. 1602 ze zm.

współpracy. Na mocy art. 5 ust. 1 umowy utworzono Polsko-Ukraiński Komitet ds. Przygotowania i Przeprowadzenia EURO 2012 (Komitet), składający się z sekcji polskiej i ukraińskiej, których przewodniczącymi są Premierzy państw stron Umowy. Do zadań Komitetu zaliczono m.in. dokonywanie okresowych przeglądów i ocen stanu współpracy przy organizacji EURO 2012, przygotowanie propozycji zmierzających do dalszego rozwoju współpracy, identyfikacja nowych spraw, wymagających załatwienia w związku z organizacją EURO 2012. W umowie przewidziano, że w ramach Komitetu będą powoływane stałe międzyrządowe zespoły robocze do rozpatrywania spraw w wyodrębnionych jedenastu obszarach współpracy, koniecznych do prawidłowego przygotowania i przeprowadzenia EURO 2012 (art. 5 ust. 5 pkt 1). Art. 3 umowy stanowi, że Minister Sportu i Turystyki w imieniu Rządu RP jest odpowiedzialny za realizację postanowień Umowy oraz za koordynację działań w ramach umowy.

W trakcie III posiedzenia *Polsko-Ukraińskiego Komitetu ds. Przygotowania i Przeprowadzenia EURO 2012*, które odbyło się 10 lipca 2009 r. w Kijowie, został podpisany Protokół zmieniający Umowę między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy, w którym organem odpowiedzialnym po stronie ukraińskiej za realizację postanowień Umowy oraz koordynację działań ustanowiono Ministerstwo Ukrainy do spraw Rodziny, Młodzieży i Sportu.

2. Charakterystyka uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

1. Do najistotniejszych inwestycji związanych z EURO 2012 należą stadiony. W ofercie zgłoszeniowej do UEFA oraz umowie organizacyjnej⁶² stadiony zobowiązano się przekazać do użytku do czerwca 2010 r. W latach następnych, w uzgodnieniu z UEFA, zmieniono daty przekazania do użytku stadionów, co wynikało z opóźnień w pracach przygotowawczych. Stadiony finansowane są z budżetów samorządów oraz budżetu państwa⁶³. Środki budżetowe na budowę stadionów zawarto w ustawie budżetowej na 2008 r. w części 25 (Kultura fizyczna i sport), dziale 926 (Kultura fizyczna i sport), rozdziale 92695 (Pozostała działalność). Według ustawy budżetowej na 2009 r. oraz 2010 r. środki na finansowanie i dofinansowanie stadionów z budżetu w ramach wieloletniego programu „Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć EURO 2012” przekazywano z cz. 83 (Rezerwy celowe). Zadania inwestycyjne realizowane są przez spółki celowe powołane do przygotowania i wykonywania przedsięwzięć EURO 2012, które są inwestorami zastępczymi.

⁶¹ M.P. Nr 74, poz. 667; weszła w życie z dniem 13 sierpnia 2008 r.

⁶² Punkt 2.5 lit. d) Załącznika nr 1 do umowy.

⁶³ Stadion Narodowy w Warszawie w całości finansowany jest z budżetu państwa, pozostałe stadiony finansowane są z budżetów samorządów i dofinansowane z budżetu państwa.

2. Zgodnie z szacunkami Ministerstwa Infrastruktury⁶⁴ 80% zapotrzebowania na obsługę transportową podczas EURO 2012 wygenerowane będzie przez kibiców z krajów Europy Zachodniej, a zasadnicze znaczenie będzie miał transport lotniczy. Uznano, że najczęściej wykorzystywane przez kibiców będą połączenia kolejowe i drogowe z Berlinem, w związku z czym zapewnienie odpowiedniej jakości i szybkości połączeń autostradowych i kolejowych na trasach granica państwa – Poznań i granica państwa – Wrocław będzie miało znaczenie kluczowe.

Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2008 – 2012 dotyczył inwestycji o łącznej kwocie 121 mld zł⁶⁵, w tym łączna wartość nakładów na zadania traktowane jako połączenia istotne w punktu widzenia organizacji EURO 2012 wynosiła około 50 mld zł.

3. W zakresie infrastruktury kolejowej główne ciągi komunikacyjne pomiędzy miastami-gospodarzami EURO 2012 oraz połączenia z kolejowymi przejściami granicznymi wymagają gruntownej modernizacji. Do priorytetowych zadań należy także budowa połączeń kolejowych z lotniskami. Prace modernizacyjne są związane z planowanym rozwojem sieci kolejowej w latach 2007 – 2013 i mają na celu przede wszystkim kompleksową poprawę warunków technicznych istniejących linii kolejowych, które umożliwią ruch pociągów pasażerskich z prędkością 160 km/h oraz towarowych z prędkością 120 km/h, co wpłynie na ograniczenie czasu podróży.

Zakłada się modernizację 1.200 km istniejących układów komunikacyjnych. Zakres modernizacji obejmuje m.in. wymianę nawierzchni torowej, sieci trakcyjnej, urządzeń sterowania ruchem kolejowym, likwidację przejazdów kolejowo-drogowych w poziomie szyn i budowę wiaduktów drogowych. W ramach ww. zakresu modernizacyjnego PKP PLK S.A. w 2008 r. wyodrębniło planowane zadania związane z EURO 2012 do realizacji przed 2012 r.

4. Dworce kolejowe należą do najbardziej zaniedbanych składników infrastruktury kolejowej, służącej przyjęciu i obsłudze podróżnych⁶⁶. Do maja 2007 r. tylko kilkanaście większych obiektów dworcowych PKP S.A. poddała gruntownemu remontowi. PKP S.A., jako spółka zarządzająca dworcami kolejowymi, planowała w 2008 r. przebudowanie do końca 2011 r. dworców kolejowych w miastach-gospodarzach EURO 2012 w celu obsługi większej liczby pasażerów.

W dniu 24 marca 2010 roku w Warszawie, pomiędzy Ministrem Infrastruktury, a PKP S.A., została zawarta umowa o dofinansowanie z budżetu państwa kosztów przebudowy dworców

⁶⁴ Na podstawie opracowania Ministerstwa Infrastruktury: Inwestycje transportowe związane z organizacją EURO 2012 Europy w Piłce Nożnej EURO 2012, Warszawa, grudzień 2008 r.

⁶⁵ Projekty miały zostać zrealizowane niezależnie od organizacji EURO 2012 w Polsce.

⁶⁶ W Polsce jest ponad 2,6 tys. dworców, z czego około 1,2 tys. czynnych. PKP S.A. jest właścicielem przeważającej większości z nich i zarazem zarządcą nieruchomości. Do końca 2008 r. 97 dworców przekazano w wieloletnią dzierżawę lub sprzedano samorządom.

kolejowych realizowanych przez Polskie Koleje Państwowe S.A. W umowie tej określono dofinansowanie w zakresie związanym bezpośrednio z obsługą podróży kosztów przebudowy 33 dworców kolejowych, wyszczególnionych w załączniku nr 1 do umowy, o łącznej wartości kosztorysowej 356,6 mln zł. W 2010 r. Minister Infrastruktury zapewnił środki finansowe w wysokości 102,9 mln zł. Umowa została zawarta na okres od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2012 r. Zgodnie z umową, wysokość dotacji na lata 2011 i 2012 będzie określana corocznie poprzez zawarcie aneksu do umowy.

5. Głównym celem projektów w poszczególnych miastach-gospodarzach EURO 2012 jest usprawnienie funkcjonowania komunikacji zbiorowej oraz zapewnienie płynności ruchu w rejonie bezpośredniego otoczenia obiektów sportowych, hotelowych, dróg tranzytowych, dworców i lotnisk.

6. Zgodnie z założeniami przyjętymi dla Polski przez UEFA, około połowy kibiców dotrze do miast-gospodarzy EURO 2012 transportem lotniczym. Przewiduje się, że 95% z nich przyleci i odleci w przeciągu 10 godzin przed i po meczu. Aktualna przepustowość portów lotniczych w miastach-gospodarzach EURO 2012 nie zapewnia obsługi zwiększonego ruchu lotniczego podczas EURO 2012, związku z czym konieczna jest budowa lub rozbudowa infrastruktury lotniskowej oraz nawigacyjnej⁶⁷. Dodatkową przepustowość dobową dla obsługi przepływu kibiców w trakcie EURO 2012 powinna zagwarantować realizacja planowanych inwestycji, wdrożenie rozwiązań tymczasowych na lotniskach w miastach-gospodarzach EURO 2012 oraz tzw. lotniska wspomagające w pobliżu miast. Zadaniem lotnisk wspomagających będzie przyjęcie pustych samolotów (głównie typu Boeing 737 oraz Airbus 320) na bazowanie i parkowanie tak, aby odciążyć porty lotnicze w miastach-gospodarzach EURO 2012.

Porty lotnicze opracowały programy inwestycyjne, które mają podnieść ich przepustowość, przede wszystkim dotyczące: rozbudowy terminali pasażerskich, płyt postojowych samolotów, budowy równoległych do drogi startowej dróg kołowania i dróg szybkiego zejścia. Po przeprowadzeniu przez UEFA analizy stanu przygotowań głównych portów lotniczych, polskie lotniska zaliczono do lotnisk kategorii I (lotniska, na których koniecznych jest niewiele zmian w celu spełnienia wymogów), oraz kategorii III (konieczne jest podjęcie licznych zmian i usprawnień, aby możliwe było spełnienie wymogów UEFA). Najwyżej ocenianym lotniskiem jest zaliczony do kategorii I port lotniczy w Warszawie.

7. W zakresie telekomunikacji i informatyki podstawowymi zadaniami do realizacji na EURO 2012 jest przygotowanie infrastruktury teleinformatycznej: na stadionach (sieci komputerowe, system łączności bezprzewodowej, monitoring CCTV, system zarządzania bezpieczeństwem i budynkiem, telefonia komórkowa, system biletowy, kontroli dostępu, itp.), w miastach-

⁶⁷ Na podstawie opracowania Ministerstwa Infrastruktury: Inwestycje transportowe związane z organizacją EURO 2012 Europy w Piłce Nożnej EURO 2012, Warszawa, luty 2009.

gospodarzach EURO 2012 na potrzeby kibiców (infrastruktury operatorów publicznych sieci komórkowych, bezprzewodowy dostęp do internetu w technologii WLAN). Realizacja tych zadań wymaga zaangażowania środków finansowych samorządów, Telekomunikacji Polskiej S.A. oraz operatorów telefonii komórkowej.

8. Jednym z najistotniejszych zadań administracji publicznej w trakcie EURO 2012 jest zapewnienie bezpieczeństwa. Zadania w tym zakresie na podstawie umowy organizacyjnej zostały przekazane do realizacji organizatorowi (tj. PZPN) – obowiązek zabezpieczenia tzw. „Oficjalnych obiektów” („Miejsc Oficjalnych”)⁶⁸ oraz administracji publicznej, tj. Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji – obowiązek całościowej ochrony terenów znajdujących się poza obrębem oficjalnych obiektów oraz zapewnienia porządku publicznego. Rozbudowa infrastruktury z zakresu bezpieczeństwa jest konieczna m.in. z uwagi na zagrożenia przemocą i wandalizmem na stadionach i środkach transportu publicznego, terroryzmem, ryzykiem dla bezpieczeństwa fizycznego osób uczestniczących lub oglądających imprezę⁶⁹ oraz konieczność zapewnienia kontroli nad tłumem i bezpieczeństwa infrastruktury, m.in. wyposażenie stadionów w nowoczesne elektroniczne systemy wejściowe, kamery monitorujące i wyposażenie ultradźwiękowe połączone do stanowisk kontroli, zapewnienia dodatkowej ochrony i transportu VIP-ów, gości i uczestników EURO 2012.

9. W celu zapewnienia odpowiedniej struktury organizacyjnej do realizacji zadań związanych z przygotowaniem do EURO 2012 w Ministerstwie Sportu i Turystyki w dniu 13 listopada 2007 r. ustanowiono Departament do Spraw EURO 2012, który został w dniu 6 lutego 2008 r. zastąpiony Biurem do Spraw EURO 2012.

10. Minister Sportu i Turystyki powołał także dwie spółki celowe i zawarł z nimi umowy o powierzenie przedsięwzięć EURO 2012.

W dniu 19 października 2007 r. została założona PL.2012 Spółka z o.o., z którą Minister Sportu i Turystyki zawarł umowę o powierzeniu w dniu 20 lutego 2008 r. W strukturze Spółki funkcjonuje dziewięciu krajowych koordynatorów odpowiedzialnych za wskazane przez UEFA dziewięć obszarów strategicznych przygotowań. W umowie powierzono spółce PL.2012 koordynację i nadzór wszystkich przedsięwzięć EURO 2012, w tym także prowadzenie działań promocyjnych i marketingowych związanych z organizacją EURO 2012. W dniu 16 września 2009 r. Minister zawarł ze Spółką nową umowę o powierzenie, w której m.in. dodatkowo powierzył spółce zadania w zakresie kontroli przedsięwzięć Euro 2012 i innych przygotowań do

⁶⁸ Zgodnie z definicją umowy „Oficjalne obiekty” to „Wszystkie Stadiony, Ośrodki treningowe, międzynarodowe centra nadawcze, centrum prasowe, obiekt, w którym odbywa się losowanie kwalifikacyjne, obiekt, w którym odbywa się losowanie do finału EURO 2012u, strefy kibiców oraz miejsce Imprez w ramach EURO 2012 wraz z najbliższym otoczeniem oraz wszelkimi sąsiadującymi obszarami znajdującymi się pod kontrolą właścicieli danego obiektu, w tym centra prasowe, strefy VIP, miejsca przeznaczone dla specjalnych gości oraz wszelkie inne miejsca wymagane w celu zachowania zgodności z Zasadą braku zobowiązań.

EURO 2012. W latach 2007-2009 wydatki Spółki PL.2012 wyniosły odpowiednio: 2,0 mln zł, 11,0 mln zł (wzrost ponad pięciokrotny) i 22,4 mln zł (wzrost w stosunku do 2008 r. o 103%). Zatrudnienie ogółem w Spółce PL.2012 w ww. latach kształtowało się odpowiednio: 14 osób, 48 osób (wzrost ponad trzykrotny) i 70 osób (wzrost w stosunku do 2008 r. o 45,8%)

W dniu 4 października 2007 r. została powołana Narodowe Centrum Sportu Spółka z o.o. (NCS), z którą w dniu 15 listopada 2007 r. Minister Sportu i Turystyki, w imieniu Skarbu Państwa, zawarł umowę o powierzeniu zadań związanych z przygotowaniem i wykonaniem EURO 2012. W ramach umowy NCS zobowiązał się do zastępczego wykonywania zadań inwestora i zadań nadzoru inwestorskiego w zakresie budowy Narodowego Centrum Sportu, w tym Stadionu Narodowego w Warszawie i obiektów towarzyszących, z infrastrukturą techniczną i komunikacyjną niezbędną do realizacji przedsięwzięcia oraz budowy Centrum Handlowego przy ul. Radzymińskiej w Warszawie. W dniu 23 grudnia 2008 r. Minister Sportu i Turystyki zawarł ze spółką nową umowę o powierzenie, w której jako przedmiot umowy określono budowę Stadionu Narodowego w Warszawie i towarzyszących obiektów określonych w projekcie budowlanym, z infrastrukturą techniczną i komunikacyjną niezbędną do realizacji przedsięwzięcia.

11. W miastach-gospodarzach EURO 2012 w strukturach urzędów miejskich utworzone zostały wyodrębnione komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację i koordynację zadań związanych z przygotowaniem do EURO 2012⁷⁰ oraz wyznaczono koordynatorów odpowiedzialnych za powierzone im obszary tematyczne związane z przygotowaniem i współpracę z odpowiednimi koordynatorami krajowymi funkcjonującymi w strukturach spółki celowej koordynującej organizację przygotowań (Spółka PL.2012).

Spółki celowe do przygotowania lub wykonania przedsięwzięć EURO 2012 zostały także powołane przez miasta-gospodarzy EURO 2012. Powołano i zawarto umowy o powierzenie z: Biurem Inwestycji Euro Gdańsk 2012 Spółką z o.o. (BIEG 2012; założona w dniu 23 października 2007 r., umowę o powierzeniu zawarto w dniu 18 stycznia 2008 r.), „Euro Poznań 2012” Spółką z o.o. (założona w dniu 21 grudnia 2007 r., umowę zawarto w dniu 22 lipca 2008 r.) Wrocław 2012 Spółką z o.o. (założona 3 grudnia 2007 r., umowę zawarto w dniu 21 maja 2008 r.). Do końca 2010 r. cztery miasta gospodarze z ww. spółkami zawarły szereg kolejnych aneksów do umów o powierzenie zadań, w których m.in. rozszerzono zadania spółek celowych.

⁶⁹ Pożary i awarie infrastruktury stadionowej lub systemu transportu publicznego do wybuchów epidemii choroby lub zapaści pojedynczych osób.

⁷⁰ Biura ds. EURO 2012 w Gdańsku, Poznaniu, Wrocławiu, Zespół Organizacyjny m.st. Warszawy ds. organizacji EURO 2012 Europy w Piłce Nożnej EURO 2012.

Wykaz skontrolowanych jednostek, osób kierujących tymi jednostkami oraz jednostek NIK, które przeprowadziły kontrole, a także wykaz ocen skontrolowanej działalności zawartych w wystąpieniach pokontrolnych NIK

Lp.	Jednostka kontrolowana	Organ kierujący kontrolowaną jednostką (kierownicy jednostek kontrolowanych)	Oceny skontrolowanej działalności, zawarte w wystąpieniach pokontrolnych NIK*	Jednostka organizacyjna NIK, która przeprowadziła Kontrolę
1	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Minister Sportu i Turystyki Adam Giersz (od 14.10.2009 r.) Mirosław Drzewiecki (od 16.11.2007 r. do 13.10.2009 r.)	PN	Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
2	PL.2012 Spółka z o.o.	Zarząd w składzie: Prezes Zarządu Marcin Herra (od 18.02.2008 r.), członkowie Zarządu - Andrzej Bogucki (od 18.02.2008 r.) i Rafał Kapler (od 19.02.2008 r. do 31.05.2010 r.)	PN	
3	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie	Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad Lech Witecki (p.o. od 12.05.2008 r.)	P	
4	Ministerstwo Infrastruktury	Minister Infrastruktury Cezary Grabarczyk (od 16.11.2007 r.)	P	
5	PKP S.A.	Zarząd w składzie: Prezes Zarządu (Dyrektor Generalny) Andrzej Wach (od 22.09.2004 r.), członkowie Zarządu (od 5.02.2009 r.), Maria Wasiak, Paweł Pieśniewski, Paweł Olczyk, Andrzej Panasiuk.	PN	Departament Komunikacji i Systemów Transportowych
6	PKP Polskie Linie Kolejowe SA	Zarząd w składzie: Prezes Zarządu Zbigniew Szafrąński (od 5.02.2009, p.o. od 9.01.2009), poprzednio Krzysztof Celiński (od 13.12.2005 r. do 9.01.2009 r.), wiceprezes Zarządu: Marek Pawlik (od 1.06.2008), członkowie Zarządu: Alina Giedryś (od 5.03.2009), Katarzyna Janio (od 1.08.2010 r. do 31.01.2011 r.), Zbigniew Zarychta (od 1.06.2008 do 31.01.2011 r.), Krzysztof Groblewski (od 5.02.2009 do 31.01.2011 r.), Paweł Dziwisz (od 5.03.2009 do 31.01.2011 r.)	PN	
7	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji Jerzy Miller (od 14.10.2009 r.), Grzegorz Schetyna (od 16.11.2007 r. do 13.10.2009 r.)	P	Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
8	Urząd Miasta Stołecznego Warszawa	Prezydent Miasta Hanna Gronkiewicz – Waltz (od 2.12.2006 r.)	PN	Delegatura NIK w Warszawie

9	Narodowe Centrum Sportu Spółka z o.o.	Zarząd w składzie: Prezesa Zarządu Rafał Kapler (od 6.08.2008 r.), członkowie Zarządu (od 24.09.2008 r.): Janusz Kubicki, Robert Wojtaś	PU	
10	Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze”	Dyrektor Naczelny Michał Marzec (od 27.02.2008 r.)	PN	
11	Urząd Miasta w Gdańsku	Prezydent Miasta Paweł Adamowicz (od 26.10.1998 r.)	PN	
12	Biuro Inwestycji Euro Gdańsk 2012 Spółka z o.o.	Zarząd w składzie: Prezes Zarządu Ryszard Trykosko (od 21 marca 2008 r.), Adam Kalata (od 1 grudnia 2008 r.)	PN	Delegatura NIK w Gdańsku
13	Port Lotniczy Gdańsk Spółka z o.o.	Zarząd w składzie: Prezes Zarządu Tomasz Kloskowski (od 1.06.2010 r.), Włodzimierz Machczyński (od 1.06.1998 r. - 31.05.2010 r.), Wiceprezes Zarządu Marzena Krefft (od 1.06.2010 r.), Tomasz Kloskowski (od 11.07.1996 r. – 31.05.2010 r.)	P	
14	Urząd Miasta Poznania	Prezydent Miasta Ryszard Grobelny (od 14.12.1998 r.)	PN	
15	Euro Poznań 2012 Spółka z o.o.	Zarząd w składzie: Prezes Zarządu Ryszard Dembiński (od 16.07.2008 r.), wiceprezes Zarządu Michał Prymas	P (<i>stan przygotowań Stadionu</i>) N (<i>nadzór inwestorski</i>)	Delegatura NIK w Poznaniu
16	Port Lotniczy Poznań-Ławica Spółka z o.o.	Zarząd w składzie: Prezes Zarządu Mariusz Wiatrowski (od 9.06.2006 r.), członek Zarządu (od 2.06.2009 r.) Grzegorz Bykowski	N	
17	Urząd Miejski Wrocławia	Prezydent Miasta Rafał Dutkiewicz (od 19.11.2002 r.)	PN	
18	Wrocław 2012 Spółka z o.o.	Zarząd w składzie: Prezes Zarządu (od 10.12.2007 r.) Sławomir Wojtas, członek Zarządu (od 25.02.2008 r.) Thomas Speck, prokurent Anita Fornalczyk (od 27.02.2008 r.)	PN	Delegatura NIK we Wrocławiu
19	Port Lotniczy Wrocław SA	Zarząd w składzie: Prezes Zarządu Dariusz Kuś (od 5.01.2007 r.)	P	

* Zastosowane skróty: ocena pozytywna – P, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości lub uchybień – PN lub PU, negatywna – N.

Wykaz zadań inwestycyjnych (kluczowych i ważnych dla EURO 2012) przewidzianych do oddania do użytku w okresie od 1 stycznia do 8 czerwca 2012 r. oraz po tym terminie, według *Sprawozdania z realizacji przedsięwzięć Euro 2012 oraz z wykonanych działań dotyczących realizacji przygotowań Polski do finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (marzec 2010 r. – luty 2011 r.)* przygotowanego przez Ministra Sportu i Turystyki i przedłożonego Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Prezesa Rady Ministrów w marcu 2011 r.

I. Wykaz zadań inwestycyjnych (kluczowych i ważnych dla EURO 2012) przewidzianych do zakończenia przed Mistrzostwami, w okresie od 1 stycznia do 8 czerwca 2012 r., według ww. *Sprawozdania*

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia (zadania)	Ważność przedsięwzięcia dla EURO 2012	Zaawansowanie na koniec 2010 r.	Planowana data zakończenia realizacji wg Sprawozdania Ministra Sportu i Turystyki
1	2	3	5	6
	STADIONY			
1	Budowa infrastruktury uzupełniającej w otoczeniu Stadionu Miejskiego w Poznaniu	kluczowe	etap przygotowawczy	2012-05-01
2	Budowa parkingów i zieleni urządzonej zlokalizowanych między ulicami Marynarki Polskiej, Żaglową i terenem stadionu, obsługujących stadion "Arena Bałtycka" w Gdańsku-Letnicy	kluczowe	etap przygotowawczy	2012-05-31
	LOTNISKA			
3	Rozbudowa Portu Lotniczego Gdańsk	kluczowe	etap wykonawczy	2012-03-16
4	Rozbudowa Portu Lotniczego "Ławica" w Poznaniu	kluczowe	etap przygotowawczy	2012-04-16
5	Rozwój infrastruktury państwowego organu zarządzania ruchem lotniczym	kluczowe	etap przygotowawczy	2012-05-31
	KOMUNIKACJA W MIASTACH-GOSPODARZACH EURO 2012			
6	Połączenie Portu Lotniczego z Portem Morskim Gdańsk – Trasa Słowackiego	kluczowe	etap przygotowawczy	2012-05-30

7	Budowa Trasy W-Z (odcinek Kartuska - Otomińska) w Gdańsku	kluczowe	etap wykonawczy	2012-05-30
8	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu - etap I	kluczowe	etap przygotowawczy	2012-03-29
9	Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu - etap III	kluczowe	etap wykonawczy	2012-01-13
10	Realizacja Gdańskiego Projektu Komunikacji Miejskiej - etap III (GPKM III) w Gdańsku	ważne	etap przygotowawczy	2012-05-30
11	Zintegrowany System Zarządzania Ruchem TRISTAR w Gdańsku	ważne	etap przygotowawczy	2012-05-31
12	Rozwój szybkiej kolei miejskiej w Trójmieście	ważne	etap przygotowawczy	2012-05-31
13	Budowa trasy tramwajowej os. Lecha - Franowo w Poznaniu	ważne	etap przygotowawczy	2012-04-30
14	Odnowa infrastruktury transportu publicznego w związku z organizacją EURO 2012 w Poznaniu - Etap I i Etap II w Poznaniu	ważne	etap przygotowawczy	2012-05-31
15	Przedłużenie trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST) do Dworca Zachodniego w Poznaniu	ważne	etap przygotowawczy	2012-05-31
16	Rozbudowa Systemu Sterowania Ruchem, Sygnalizacji Świetlnych, ITS (Inteligentne Systemy Transportowe) w Poznaniu	ważne	etap przygotowawczy	2012-05-31
17	Zakup nowoczesnego, niskopodłogowego taboru tramwajowego - Poznań	ważne	etap wykonawczy	2012-05-29
18	Przebudowa węzła komunikacyjnego Rondo Kaponiera w Poznaniu	ważne	etap przygotowawczy	2012-04-30
19	Budowa nowego dworca autobusowego komunikacji międzymiastowej wraz z przebudową infrastruktury wokół terenu dworca (Poznań)	ważne	etap przygotowawczy	2012-05-31
20	Inteligentny System Transportu "ITS Wrocław"	ważne	etap wykonawczy	2012-03-31
	AUTOSTRADY I DROGI EKSPRESOWE			
21	Autostrada A1 Pyrzowice – Maciejów – Sośnica – 44,4 km	kluczowe	etap wykonawczy	2012-04-19
22	Autostrada A1 Sośnica – Gorzyczki	kluczowe	etap wykonawczy	2012-05-30

	– 47,9 km			
23	Autostrada A2 Stryków – Konotopa – 91 km	kluczowe	etap wykonawczy	2012-06-05
	LINIE KOLEJOWE			
24	Linia E65 Warszawa – Gdynia	kluczowe	etap wykonawczy	2012-05-31
25	Linia E59 Wrocław – Poznań, odc. Wrocław – granica woj. dolnośląskiego	kluczowe	etap przygotowawczy	2012-05-30
26	Elementy Warszawskiego Węzła Kolejowego	kluczowe	etap przygotowawczy	2012-05-29
27	Linia E20 granica państwa - Rzepin	ważne	etap przygotowawczy	2012-04-26
	DWORCE			
28	Budowa Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego na stacji Poznań Główny wraz z budową dworca kolejowego Poznań Główny	ważne	etap przygotowawczy	2012-04-02
29	Przebudowa dworca kolejowego Warszawa Wschodnia	ważne	etap wykonawczy	2012-03-30
30	Odtworzenie Zabytkowego Historycznego Kompleksu Dworca Wrocław Główny z przebudową kolejowej infrastruktury technicznej	ważne	etap wykonawczy	2012-03-30
	INNE ZADANIA			
31	Przebudowa linii napowietrznej 110kV relacji Rozdzielczy Punkt Zasilania Sielce – Elektrociepłownia Siekierki	kluczowe	etap przygotowawczy	2012-01-01
32	Rozbudowa systemu zasilania elektroenergetycznego aglomeracji trójmiejskiej	ważne	etap przygotowawczy	2012-06-01
33	Budowa gazociągu dystrybucyjnego wysokiego ciśnienia w relacji Kolnik – Gdańsk wraz z obiektami towarzyszącymi	ważne	etap przygotowawczy	2012-06-01
34	Rozbudowa systemu zasilania elektroenergetycznego aglomeracji poznańskiej	ważne	etap przygotowawczy	2012-04-30

35	Budowa układu przesyłowego ścieków z Warszawy lewobrzeżnej do oczyszczalni ścieków „Czajka” pod dnem Wisły (Syfon – OŚ Czajka)	ważne	etap wykonawczy	2012-02-17
36	Rozbudowa systemu zasilania elektroenergetycznego aglomeracji wrocławskiej	ważne	etap przygotowawczy	2012-06-01

II. Wykaz zadań inwestycyjnych (kluczowych i ważnych dla EURO 2012) przewidzianych do oddania do użytku po EURO 2012, według ww. *Sprawozdania*

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia (zadania)	Ważność przedsięwzięcia dla EURO 2012	Zaawansowanie na koniec 2010 r.	Planowana data zakończenia realizacji wg Sprawozdania Ministra Sportu i Turystyki
1	2	3	5	6
	KOMUNIKACJA W MIASTACH-GOSPODARZACH EURO 2012			
1	Rozbudowa ul. Obornickiej (etap I od ronda Obornickiego do ul. Kurpińskiego i etap II od ul. Kurpińskiego do wiaduktu)	ważne	etap przygotowawczy	brak danych dotyczących zakończenia
2	Budowa Al. Stabłowickiej łączącej Port Lotniczy ze stadionem piłkarskim	kluczowe	etap przygotowawczy	brak danych dotyczących zakończenia
	AUTOSTRADY I DROGI EKSPRESOWE			
3	Autostrada A1 Toruń - Stryków – 144,1 km	kluczowe	etap wykonawczy	2012-09-14
4	Autostrada A1 Stryków - Częstochowa (węzeł Rzęsawa) - 123 km	kluczowe	etap przygotowawczy	brak danych dotyczących zakończenia
5	Autostrada A4 Kraków – Tarnów, Szarów – Krzyż – 56,8 km	kluczowe	etap wykonawczy	brak danych dotyczących zakończenia
6	Autostrada A – 4 Tarnów - Rzeszów węzeł Krzyż - węzeł Rzeszów Wschód	kluczowe	etap wykonawczy	2012-08-05
7	Autostrada A-4 Rzeszów-Korczowa	kluczowe	etap wykonawczy	2012-07-20
8	Budowa drogi ekspresowej S-2 w Warszawie, odc. w. Konotopa - w. Puławska wraz z odc. w. Lotnisko – Marynarska	ważne	etap wykonawczy	2012-08-31
9	Budowa drogi ekspresowej S-8/S-7 węzeł Opacz - węzeł Paszków wraz z powiązaniem z drogą krajową Nr 7 w węźle Magdalenka	ważne	etap przygotowawczy	2012-08-31

10	Budowa drogi ekspresowej S7, Gdańsk – Koszwały (południowa obwodnica Gdańska) – 18 km	ważne	etap wykonawczy	2012-07-15
11	Budowa zachodniej obwodnicy Poznania w ciągu S11 i S-5, odc. płn. Złotkowo-A2 (węzeł Głuchowo)	ważne	etap przygotowawczy	brak danych dotyczących zakończenia
12	Budowa drogi S-5 Poznań (A-2 węzeł Głuchowo) - Wrocław (A-8 węzeł Widawa) odc. Kaczkowo - Korzeńsko	ważne	etap wykonawczy	Październik 2012
13	Budowa drogi ekspresowej S-5 Gniezno - Poznań (węzeł Kleszczewo)	ważne	etap wykonawczy	Czerwiec 2012
	LINIE KOLEJOWE			
14	Budowa linii kolejowej na odcinku Wrocław Żerniki - Nowy Port Lotniczy	ważne	etap przygotowawczy	brak danych dotyczących zakończenia
	INNE ZADANIA			
15	Budowa linii kablowej 110kV relacji Główny Punkt Zasilający Towarowa – Rozdzielczy Punkt Zasilania Centrum - Rozdzielczy Punkt Zasilania Muranów Rozdzielczy Punkt Zasilania Powiśle	kluczowe	etap przygotowawczy	2012-12-01
16	Rozbudowa laboratorium mikrobiologii i parazytologii Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Poznaniu w celu stworzenia możliwości diagnostyki czynników biologicznych szczególnie niebezpiecznych	kluczowe	etap przygotowawczy	brak danych dotyczących zakończenia

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Prezes Rady Ministrów

Wiceprezes Rady Ministrów

Rzecznik Praw Obywatelskich

Prezes Trybunału Konstytucyjnego

Minister Sportu i Turystyki

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Minister Infrastruktury

Minister Zdrowia

Minister Finansów

Minister Obrony Narodowej

Minister Rozwoju Regionalnego

Minister Sprawiedliwości

Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego

Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego

Przewodniczący Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Gospodarki Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Infrastruktury Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Edukacji, Nauki i Sportu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Zdrowia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy

Prezydent Miasta Gdańska

Prezydent Miasta Poznania

Prezydent Wrocławia